

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

A-I – Základní informace o podávání návrhu SP / žádosti o akreditaci SP

Název vysoké školy: UNIVERZITA KARLOVA

Název fakulty / fakult, příp. vysokoškolského ústavu: Filozofická fakulta

Název spolupracující instituce: N/A

Název zahraniční vysoké školy: N/A

Název detašovaného pracoviště: N/A

Název studijního programu: Etnologie a kulturní antropologie

Typy žádostí:

žádost o udělení oprávnění uskutečňovat studijní program v rámci institucionální akreditace pro oblast nebo oblasti vzdělávání

Datum vyjádření akademického senátu fakulty nebo fakult: 12. 4. 2018

Datum schválení vědeckou radou fakulty nebo fakult příp. vysokoškolského ústavu: 19. 4. 2018

Datum podpisu dohody se spolupracující institucí: N/A

Datum podpisu dohody se zahraniční vysokou školou: N/A

Datum usnesení Rady pro vnitřní hodnocení o postoupení žádosti o akreditaci Národnímu akreditačnímu úřadu:

Datum udělení oprávnění uskutečňovat studijní program Radou pro vnitřní hodnocení:

Odkaz na elektronickou podobu žádosti o akreditaci SP:

Odkazy na relevantní vnitřní předpisy: <http://www.cuni.cz/UK-146.html>

ISCED F: 0220

B-Ia – Základní evidenční údaje	
Název studijního programu v jazyce výuky	Etnologie a kulturní antropologie
Název studijního programu v jazyce výuky	-
Překlad názvu studijního programu do ČJ	-
Překlad názvu studijního programu do AJ	Ethnology and Cultural Anthropology
Typ studijního programu	bakalářský
Profil studijního programu	akademicky zaměřený
Oficiální názvy specializací	-
Překlad názvů specializací do českého jazyka (v případě akreditace v cizím jazyce)	-
Překlad názvů specializací do anglického jazyka	-
Sdružené studium	Ano Sdružené studium - plný studijní plán Sdružené studium – hlavní studijní plán (maior) Sdružené studium – přidružený studijní plán (minor)
Forma studia	prezenční
Standardní doba studia	3 roky
Jazyk výuky studijního programu	čeština
Udělováný akademický titul	Bc.
Typ diplomu pro meziuniverzitní studium	-
Státní rigorózní zkouška	ne
Garant studijního programu	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.
Předpokládaný počet přijímaných uchazečů ke studiu ve studijním programu	Stávající minimální počet přijímaných uchazečů je 7; předpokládáme jeho navýšení na alespoň dvě desítky.
Zaměření na přípravu k výkonu regulovaného povolání	ne
Zaměření na přípravu odborníků z oblasti bezpečnosti České republiky	ne
Uznávací orgán(y)	n/a
Oblast(i) vzdělávání (u kombinovaného studijního programu podíl jednotlivých oblastí vzdělávání v %)	25: Sociologie (50%) 12: Historické vědy (50%)

Stávající studijní programy a obory, které nový studijní program nahrazuje, včetně počtu studentů	název SP	název SO	počet studentů
	Historické vědy	Etnologie	29
	-	-	-
Poznámka k vazbě nového studijního programu na stávající SP/SO	Studenti výše uvedených studijních programů a oborů mohou dostudovat v navrhovaném studijním programu podle studijního plánu, podle kterého začali studovat v jednom z výše uvedených studijních programů / oborů, do kterého byli přijati ke studiu.		

B-Ib – Charakteristika studijního programu	
Cíle studia ve studijním programu	
<i>Co je primárním cílem či účelem existence daného studijního programu? (Jedná se o jakousi „preambuli“ celého popisu náležitostí SP, prosíme jen stručně).</i>	Primárním cílem je poskytnout uchazečům moderní vzdělávací studijní program kombinující současné kulturně-antropologické vzdělání s inovovanými tradičními etnologickými přístupy, zaměřený jak na porozumění aktuálním problémům soudobého globalizovaného světa (např. problematika migrace, etnicity či nacionalismu), tak jejich historických příčin a kontinuit (např. problematika kulturní paměti, materiální kultury či folkloru).
Charakteristika studijního programu	
ODBORNÁ A OBOROVÁ CHARAKTERISTIKA SP:	
<i>Jaké je odborné zaměření SP? Z jakých vědních oborů či disciplín vychází a jak se toto zaměření projevuje v rámci související tvůrčí činnosti?</i>	Studijní program kombinuje antropologické sociálněvědní přístupy (s důrazem na anglosaskou kulturní antropologii) s etnologickými historizujícími přístupy (s důrazem na evropskou, respektive kontinentální etnologii). Hlavními vědními obory, jejichž teoretické, metodologické a tematické okruhy program rozvíjí, jsou především kulturní antropologie a evropská etnologie, doplněné o inspirace ze strany slovesné (prozaické) folkloristiky, etnografie, sociální antropologie a dalších příbuzných disciplín, tradičně rozvíjených v rámci etnologických a antropologických věd. Svorníkem všech disciplinárních inspirací rozvíjených v rámci studijního programu je pak jak klíčový koncept antropologicky chápáné kultury, tak stěžejní metodologický přístup kvalitativního terénního výzkumu soudobých společností.
<i>Pokud jsou součástí daného SP specializace, popište jejich odborné zaměření v rámci SP.</i>	-
<i>V závislosti na označení popište, zdali se jedná spíše o akademicky či profesně zaměřený SP.</i>	„Etnologie a kulturní antropologie“ je akademicky zaměřený studijní program.
<i>Jaké jsou záměry dalšího odborného rozvoje daného SP?</i>	Studijní program bude v budoucnu rozvíjet a zvyrazňovat dvojí linii své profilace, tj. antropologickou a etnologickou.
CHARAKTERISTIKA SP Z HLEDISKA VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI	
<i>Jaká je charakteristika SP v kontextu strategie vzdělávací činnosti na fakultě?</i>	Studijní program – v souladu se strategií vzdělávací činnosti na fakultě – nabízí předmět společné výuky „Úvod do metod terénního výzkumu“, určený především pro studenty sociálněvědních, filologických a historických oborů, doplněný souvisejícími předměty a semináři. Stabílní součástí SP je i pravidelná nabídka anglickojazyčných kurzů, zaměřených jak konceptuálně (např. „Migration and Multiculturalism“), tak tematicky („Central and Eastern European Folklore“).
<i>Čím je daný SP jedinečný v kontextu vzdělávací činnosti na UK? Jaké jsou jeho obsahové odlišnosti nebo překryvy s jinými studijními programy na UK?</i>	„Etnologie a kulturní antropologie“ je v současnosti jediný SP na UK propojující disciplíny etnologie (jako historické vědy) a kulturní antropologie (jako sociální vědy). Jeho specifickou a unikátní odlišností představují i přístupy evropské etnologie a slovesné/prozaické folkloristiky, které nebyly nikdy rozvíjeny na žádné z dalších fakult UK.
<i>Jakým způsobem zohledňuje daný SP společenskou poptávku a možnosti uplatnění absolventa v současné společnosti?</i>	Studijní program se svým zaměřením jak na aktuální problematiku migrace, interkulturního porozumění, etnických a kolektivních identit, nacionalismu, tak i na problematiku národního, regionálního a lokálního materiálního i nemateriálního kulturního dědictví reaguje na aktuální společenskou poptávku související se změnou migračních toků a proměn chápání kolektivních identit a tradic v době globalizace. Jeho absolventi se tak mohou uplatnit jak ve vědeckovýzkumných a vzdělávacích institucích, státní správě, nestátním neziskovém i komerčním sektoru (především v médiích).

	a oblasti public relations), tak i v paměťových institucích zabývajících se (mimo jiné) i péčí o tradiční lidovou kulturu.
<i>Jaké jsou záměry dalšího rozvoje SP z hlediska vzdělávací činnosti na fakultě?</i>	Studijní program se v budoucnu především zaměří na rozšíření nabídky společné výuky, která bude primárně vycházet zejména z metodologických a praktických kurzů kvalitativního terénního výzkumu, které budou rozšířeny i směrem k celofakultní praxi či letní škole terénního výzkumu. Výrazně bude rozšířena i nabídka cizojazyčných (primárně anglickojazyčných) předmětů.
CHARAKTERISTIKA SP Z HLEDISKA ORGANIZACE STUDIA	
<i>Popište obsahové změny oproti studijnímu programu či programům, nebo studijnímu oboru či oborům, na které tento SP obsahově navazuje.</i>	Nový systém akreditací umožnil přesnější vymezení studijního programu, vyjádřené zařazením do dvou oblastí vzdělávání: Historické vědy a Sociologie. Antropologická dimenze, ač v předcházejícím studijním oboru Etnologie přítomná, nemohla být v minulosti výrazněji vyzdvihována a tematizována vzhledem k jeho zařazení pouze do programu Historické vědy. V konkrétní rovině došlo ke změně strukturace předmětů, doplnění nové skupiny Obecných propedeutik a změně označení jednotlivých skupin na Sociokulturní antropologii a Etnologii; obdobně bylo změněno označení okruhů BZK.
<i>V případě realizace SP společně s pracovištěm AV ČR popište důvody a okolnosti této spolupráce a podíl pracoviště na uskutečňování SP.</i>	-
<i>V případě realizace SP společně se zahraniční VŠ popište důvody a okolnosti této spolupráce.</i>	-
<i>Pokud jsou součástí SP specializace, popište stručně jejich význam, zaměření a členění v rámci SP, včetně struktury studijního plánu.</i>	-
<i>Pokud je součástí SP „sružené studium“, popište strukturu studijních plánů, případně přidružené studijní plány jiných SP apod.</i>	Sdružené studium studijního programu Etnologie a kulturní antropologie se zaměřuje na předání základní sumy odborných znalostí a dovedností spojených jak s etnologickou, tak antropologickou dimenzí programu, tak základními znalostmi a dovednostmi spojenými s problematikou kvalitativního terénního výzkumu a aplikované etnologie a antropologie. Z těchto důvodů je v rámci sdruženého studia stanoven menší počet povinných předmětů a nabídka povinně volitelných předmětů je omezena na menší počet specifických, pro absolvování oboru klíčových kurzů. Menší důraz je kladen také na důkladnější seznámení s metodologickými specifiky studijního programu a jeho aplikovanými aspekty.
<i>Zde můžete uvést další komentáře, poznámky, vysvětlení k organizaci studia či vypíchnout konkrétní specifika daného SP, které považujete za zajímavé.</i>	Studijní program unikátním způsobem propojuje přístupy historických (etnologie) a sociálních (kulturní antropologie) věd, s akcentem na přístupy příbuzných humanitních, především uměnovědných a filologických věd (např. slovesná folkloristika).
<i>Jaké jsou záměry rozvoje daného SP z hlediska organizace studia?</i>	-
Profil absolventa studijního programu	
Absolvent bakalářského studia programu „Etnologie a kulturní antropologie“ se dobře se orientuje v problematice sociální, kulturní, náboženské či jazykové rozmanitosti lidských společností. Má základní přehled o aktuálních výzkumných tématech kulturní antropologie a etnologie. Dále disponuje dobrými znalostmi problematiky současných etnických, náboženských a jazykových společenství, zvláště v evropském kontextu a zná odpovídající společenské, kulturní a historické souvislosti. Seznámil se – teoreticky i prakticky – s kvalitativním terénním výzkumem jako základním metodologickým nástrojem programu a je schopen jej úspěšně realizovat. Absolvent sdruženého studia získá – vedle dobrých znalostí interkulturních specifik – základní znalost konceptuálního aparátu a metodologických postupů kulturní antropologie a etnologie, stejně tak i rozvinutou orientaci v problematice sociální, kulturní, náboženské či jazykové rozmanitosti lidských společností, jak	

v historickém, tak v současném kontextu. Daný výstupní profil nadto rozšiřuje o znalosti získané studiem dalšího sdruženého studijního oboru. U tohoto typu studia je také kladen menší důraz na tematicky specifické badatelské oblasti, neboť tuto roli zde hraje specializace sdruženého programu.

Odborné znalosti

Absolvent bakalářského studia disponuje znalostmi o hlavních teoretických a metodologických přístupech etnologických a antropologických věd s důrazem na kulturní antropologii a evropskou etnologii. Dovede samostatně prezentovat a analyzovat základní problémové okruhy a klíčové koncepty kulturní antropologie, evropské etnologie (včetně slovesné folkloristiky) a přehledu jejich dějin. Během plného studia absolvent získal zevrubné vědomosti o kulturní antropologii a evropské etnologii, orientuje se v hlavních konceptech etnologických a antropologických věd a je seznámen s tématy současného etnologického a antropologického bádání. Absolvent sdruženého studia má rovněž dobrý základní přehled o hlavních oblastech kulturní antropologie, a evropské etnologie (včetně folkloristiky); navíc získá znalosti o základních problémových okruzích, badatelských tématech a klíčových pojmech a konceptech sociokulturní antropologie, etnologie a folkloristiky s důrazem na etnologii a antropologii Evropy, a v praxi dále rozšiřuje výstupní profil získaný studiem sdruženého studijního programu. V kombinaci podle preferencí souvisejících s druhým programem pak má větší volnost výběru specifických témat, o která si toto základní povědomí rozšíří. U tohoto typu studia je také kladen menší důraz na tematicky specifické badatelské oblasti, neboť tuto roli zde hraje specializace druhého programu.

Odborné dovednosti a obecné způsobilosti

Absolvent bakalářského studia disponuje základními kompetencemi (odborné znalosti, komunikativní kompetence, prezentace a odborný písemný projev, schopnost organizace vlastního učení se, týmová spolupráce ad.) v oblasti kulturní antropologie a evropské etnologie (včetně folkloristiky). Je schopen vypracovat odborný text z oblasti historických i společenských věd, obecněji laděný text z oblasti humanitních věd i texty publicistického charakteru, umí analyticky a kriticky myslet a disponuje komunikačními a základními administrativními dovednostmi. Slovem i písmem dobře ovládá přinejmenším jeden světový jazyk. Je odborně vybaven k realizaci terénního výzkumu a sběru kvalitativních dat, a je schopen provádět výzkum či sběr tohoto typu v prostředí soudobých komplexních společností s důrazem na Evropu. Díky antropologické odborné přípravě je každý absolvent také připraven porozumět jinakosti etnických skupin, kultur, a komunikačních strategií, a je tak schopen přispívat k rozvíjení mezikulturního porozumění. Díky etnologické odborné přípravě je každý absolvent schopen pracovat s nejrůznějšími formami materiálního i nemateriálního kulturního dědictví a dalšími formami kolektivní a kulturní paměti. Během studia se studenti obou variant studia rovněž seznámí se světem mimouniverzitní praxe, především v oblasti vědeckých, kulturních a paměťových institucí a neziskového sektoru, a vyzkouší si praktické dovednosti z jednotlivých odvětví profesního uplatnění.

Předpokládaná uplatnitelnost absolventů na trhu práce

Absolvent se uplatní ve všech profesích, které vyžadují schopnost třídit, zpracovávat a kriticky vyhodnocovat informace, především ty související s orientací v současném multikulturním globalizovaném světě a porozuměním etnickým a kulturním specifickým mezilidské komunikace. Díky bytostně mezikulturní a empirické povaze etnologie a kulturní antropologie nalezne absolvent uplatnění všude tam, kde se očekává schopnost transkulturní komunikace opřené o dobré znalosti různých etnických skupin a kultur (humanitární organizace zabývající se migrací a lidskými právy, žurnalistika, apod.), popřípadě v profesích zabývajících se lokálními, regionálními i národními aspekty každodenní kultury, s důrazem na tradiční lidovou kulturu Evropy (regionální neziskové organizace, národopisné a folklorní spolky, muzea). Absolvent tak získal systematickou průpravu ke specifické profesi terénního etnologa a kulturního antropologa. Znalosti a dovednosti absolventovi umožňují působit jako specialista v kulturních a paměťových institucích zaměřených jak na ochranu tradiční lidové kultury a nehmotného kulturního dědictví, tak na soudobou kulturní produkci, orgánech státní a veřejné správy a územní samosprávy, a nevládních neziskových organizacích v oblasti multikulturní politiky, národnostních menšin a lidských práv. Uplatnění nachází zejména v 1) prezentaci a využívání materiálního i nemateriálního kulturního dědictví v oblasti folklorismu, národopisu a široce chápané lidové kultury, 2) práci s etnickými skupinami, národnostními menšinami, subkulturami a kontrakulturami, 3) institucích řešících problematiku integračních a migračních procesů, interkulturní komunikace a multikulturní výchovy, 4) organizacích zaměřených na problematiku integrace sociálně vyloučených skupin nebo 5) muzejních a galerijních sbírkách specializovaných na lokální, regionální a národní kulturu 6) médiích v oblasti kultury, společnosti a vědy. Absolvent je odborně vybaven pro práci při implementaci dílčích aktivit státní *Vládní koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu*, popřípadě aktivit UNESCO v oblasti nehmotného kulturního dědictví, zejména ve výše zmíněných typech institucí na národní, regionální i lokální úrovni, popřípadě v oblasti neziskové činnosti a spolkového života. V tomto smyslu představuje Ústav etnologie jedno

ze dvou domácích pracovišť (vedle Ústavu evropské etnologie FF MU v Brně) dlouhodobě a cíleně připravující vysokoškolsky vzdělané odborníky tohoto zaměření pro praxi.

Pravidla a podmínky pro tvorbu studijních plánů (vyplněno)

Bakalářské a magisterské studium probíhá podle celouniverzitního kreditního systému, který je v souladu s pravidly European Credit Transfer System (ECTS). Povinně volitelné předměty jsou ve studijním plánu organizovány do jedné či více skupin; student volí povinně volitelné předměty na základě stanoveného minimálního počtu kreditů v každé skupině. Počet kreditů za povinné spolu s minimálním počtem kreditů za povinně volitelné předměty nesmí činit více než 90% (95%) celkového počtu kreditů. Ostatní předměty vyučované na UK se pro daný studijní obor považují za předměty volitelné, jejichž výběr může být studentovi doporučen (doporučené volitelné předměty). Studijní a zkušební řád umožňuje volbu specializací prostřednictvím volby skupin povinně volitelných předmětů a tematických okruhů státní závěrečné zkoušky.

Podmínky k přijetí ke studiu

Uchazeč u přijímacího řízení prokáže znalosti z historie, základu společenských věd, geografie a literatury s akcentem na etnologickou a antropologickou problematiku, a prezentuje všeobecný kulturně-politický přehled. Zájem o studium etnologie a kulturní antropologie doloží seznamem přečtené odborné literatury.

Návaznost na další typy studijních programů

Studijní program navazuje na uskutečňovaný studijní program Historické vědy, obor Etnologie (Bc., NMg., Ph.D.). Na tento program navazují plánované studijní programy Etnologie a kulturní antropologie (NMgr., Ph.D.).

B–IIa – Studijní plán pro bakalářské a magisterské SP								
Název studijního programu			Etnologie a kulturní antropologie					
Označení studijního plánu			Sdružené studium – plný studijní plán – prezenční forma – bakalářské studium					
č.	Název předmětu	hodin před./sem.		způsob zak.	kr.	Garant předmětu/vyučující	dop. roční k	
		ZS	LS					
POVINNÉ PŘEDMĚTY CELOFAKULTNÍHO SPOLEČNÉHO ZÁKLADU								
SZ 1	Filosofie	2 / –	2 / –	Z, Z	3+3	Mgr. Jakub Jirsa, Ph.D. ¹	1	
SZ 2	Cizí jazyk (A/N/F)	– ²		Zk	5	PhDr. Alena Bočková, Ph.D. ³	2	
SZ 3	Cizí jazyk II akademické čtení (A/N/F/R/Š/I)	– ⁴		Zk	3	PhDr. Alena Bočková, Ph.D. ⁵	2	
SZ 4	Proseminář akademické práce	– ⁶		Z	2	PhDr. Barbora Drobíková, Ph.D.	1	
CELKOVÝ POČET HODIN A KREDITŮ		52			16			
PŘEDMĚTY ZAMĚŘENÉ NA PŘÍPRAVU ZÁVĚREČNÉ PRÁCE								Prof. zákl. ⁷
1	Bakalářský seminář	–	– / 2	Z	4	doc. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D. / PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.	2	PZ
CELKOVÝ POČET HODIN A KREDITŮ		26			4			
OBOROVÉ PŘEDMĚTY – POVINNÉ (PP)								
PP 1	Úvod do kulturní antropologie I	2 / –	–	Zk	3	doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.	1	ZTP
PP 2	Úvod do kulturní antropologie II	–	2 / –	Zk	3	doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.	1	ZTP
PP 3	Dějiny kulturní antropologie I	2 / –	–	Zk	3	doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.	1	ZTP
PP 4	Dějiny kulturní antropologie II	–	2 / –	Zk	3	doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.	1	ZTP
PP 5	Úvod do etnologie I	2 / –	–	Zk	3	PhDr. Petr Janeček, Ph.D. / Mgr. Karel Šima, Ph.D.	1	ZTP
PP 6	Úvod do etnologie II	–	2 / –	Zk	3	PhDr. Petr Janeček, Ph.D. / Mgr. Karel Šima, Ph.D.	1	ZTP
PP 7	Dějiny etnologie I	2 / –	–	Zk	3	PhDr. Petr Janeček, Ph.D. / Mgr. Karel Šima, Ph.D.	1	ZTP
PP 8	Dějiny etnologie II	–	2 / –	Zk	3	PhDr. Petr Janeček, Ph.D. / Mgr. Karel Šima, Ph.D.	1	ZTP
PP 9	Četba klíčových antropologických a etnologických textů I	2 / -	–	Z	3	PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D. / Mgr. Karel Šima, Ph.D.	3	PZ
PP 10	Četba klíčových antropologických a etnologických textů II	–	– / 2	Z	3	PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D. / Mgr. Karel Šima, Ph.D.	3	PZ

¹ Jako ředitel Ústavu filozofie a religionistiky FF UK v Praze zodpovídá za výuku v předmětu *Filosofie* v rámci společného základu Mgr. Jakub Jirsa, Ph.D. (<http://ufar.ff.cuni.cz/>).

² Student má možnost v průběhu studia absolvovat v Jazykovém centru FF UK v Praze dohromady 6×2 kontaktních hodin týdně přípravných jazykových kurzů ze zapsaného cizího jazyka.

³ Jako ředitelka Jazykového centra FF UK v Praze zodpovídá za výuku v předmětu *Cizí jazyk* v rámci společného základu PhDr. Libuše Drnková (<http://jc.ff.cuni.cz/>).

⁴ Student má možnost v průběhu studia absolvovat v Jazykovém centru FF UK v Praze dohromady 6×2 kontaktních hodin týdně přípravných jazykových kurzů ze zapsaného cizího jazyka.

⁵ Jako ředitelka Jazykového centra FF UK v Praze zodpovídá za výuku v předmětu *Cizí jazyk* v rámci společného základu PhDr. Libuše Drnková (<http://jc.ff.cuni.cz/>).

⁶ Proseminář akademické výuky bude e-learningový.

⁷ Předměty profilujícího základu jsou označeny PZ, základní teoretické předměty profilujícího základu ZTP.

PP 11	Úvod do metod terénního výzkumu	–	1 / 1	Zk	3	Mgr. Lenka Jakoubková Budilová, Ph.D. / Mgr. Petra Burzová, Ph.D.	1	PZ
PP 12	Terénní výzkum v antropologii a etnologii	1 / 1	–	Zk	3	Mgr. Lenka Jakoubková Budilová, Ph.D. / Mgr. Petra Burzová, Ph.D.	2	PZ
PP 13	Odborná exkurze	–	5 dní	Z	3	PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. / Mgr. Josef Oriško, Ph.D.	1	
PP 14	Aplikovaná antropologie a etnologie I	1 / 2	–	Zk	3	Mgr. Petra Burzová, Ph.D. / PhDr. Petr Janeček, Ph.D.	2	PZ
PP 15	Aplikovaná antropologie a etnologie II	–	1 / 2	Zk	3	Mgr. Petra Burzová, Ph.D. / PhDr. Petr Janeček, Ph.D.	2	PZ
PP 16	Terénní výzkum – praxe	–	10 dní	Z	3	Doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D. / Mgr. Josef Oriško, Ph.D.	2	PZ
PP 17	Etnické menšiny Evropy	2 / –		Zk	4	Prof. PhDr. Leoš Šatava, CSc.	3	PZ
PP 18	Seminář odborné práce	– / 2	–	Z	3	doc. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D. / PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.	3	PZ
CELKOVÝ POČET HODIN A KREDITŮ		442 (+ 15 dní)			55			
OBOROVÉ PŘEDMĚTY – POVINNĚ VOLITELNÉ (PVP)								
Student plní minimální počet kreditů ve všech následujících skupinách.								
SKUPINA 1 – KULTURNÍ ANTROPOLOGIE								
PVP1 1	Interdisciplinární přesahy etnologických a antropologických věd	2 / 1	–	Zk	4	doc. PhDr. František Vrhel, CSc. / doc. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D.	3.	PZ
PVP1 2	Migration and Multiculturalism	2 / 1	–	Zk	4	Mgr. Petra Burzová, Ph.D.	Od 2.	PZ
PVP1 3	Teorie nacionalismu	–	1 / 2	Zk	4	Doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP1 4	Antropologie a gender history	2 / 1	–	Zk	4	PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP1 5	Teorie etnosociálního konfliktu	–	2 / 1	Zk	4	Mgr. Petra Burzová, Ph.D. / Mgr. Josef Oriško, Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP1 6	Vizuální antropologie	2 / 1	–	Zk	4	PhDr. Barbora Půtová, Ph.D.	Od 2	PZ
PVP1 7	Jazyk a kultura	–	2 / 1	Zk	4	Doc. PhDr. František Vrhel, CSc.	Od 2	PZ
PVP1 8	Antropologie menšinových skupin	2 / 1	–	Zk	4	Doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D.	Od 2	PZ
PVP1 9	Antropologie jihovýchodní Evropy	–	2 / 1	Zk	4	Mgr. Lenka Jakoubková Budilová, Ph.D.	Od 2	PZ
PVP 1 10	Pravěké umění	–	2 / 1	Zk	4	PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.	Od 2	PZ
CELKOVÝ MIN. POČET HODIN A KREDITŮ		351			36			
SKUPINA 2 – ETNOLOGIE								
PVP2 1	Vernakulární kultura	2 / 1	–	Zk	4	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP2 2	Tradiční evropské rodinné struktury	–	2 / 1	Zk	4	Doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D. / Mgr. Lenka Jakoubková Budilová, Ph.D.,	Od 2.	PZ
PVP2 3	Etnologie materiální kultury	–	2 / 1	Zk	4	Mgr. Karel Šima, Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP2 4	Central and Eastern European Folklore	2 / 1	–	Zk	4	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.	Od 2.	PZ
PVP2 5	Populární kultura	–	2 / 1	Zk	4	Mgr. Karel Šima, Ph.D.	Od 2.	PZ

PVP2 6	Subkultury jako etnologické téma	2 / 1	–	Zk	4	doc. PhDr. Václav Soukup, CSc. / Mgr. Karel Šima, Ph.D.,	Od 2.	PZ
PVP 27	Současný folklor: Moderní narativita	–	2 / 1	Zk	4	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.	Od 2.	PZ
PVP 28	Etnografie dělnictva	2 / 1	–	Zk	4	Doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D. / Mgr. Petra Burzová, Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP 29	Festivity jako badatelský problém	2 / 1	–	Zk	4	Mgr. Karel Šima, Ph.D.	Od 2.	PZ
PVP 3 10	Fanziny v kontextu subkulturních studií	–	2 / 1	Zk	4	Mgr. Karel Šima, Ph.D.	Od 2.	PZ
CELKOVÝ MIN. POČET HODIN A KREDITŮ		351			36			
SKUPINA 3 – OBECNÉ PROPEDEUTIKY								
PVP3 1	Úvod do metod sociálních věd	2 / –		Z	3	PhDr. Jiří Vinopal, Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP3 2	Úvod do historiografie	2 / –		Z	3	Mgr. Kamil Činátl, Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP3 3	Úvod do religionistiky	2 / –		Z	3	Doc. Radek Chlup, Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP3 4	Úvod do lingvistiky	2 / –		Z	3	PhDr. Magdalena Zíková, Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP3 5	Úvod do literární vědy	2 / –		Z	3	Prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.	Od 1.	PZ
PVP3 6	Úvod do práce s jazykovými korpusy	1 / 1		Z	3	Doc. Mgr. Václav Cvrček, Ph.D.	Od 1.	PZ
CELKOVÝ MIN. POČET HODIN A KREDITŮ		78			9			
CELKOVÝ MIN. POČET HODIN A KREDITŮ ZA POVINNÉ VOLITELNÉ PŘEDMĚTY		780			81			
DOPORUČENÉ VOLITELNÉ PŘEDMĚTY⁸								
VP 1	Slovesný folklor mezi folklorem a kontextem	2 / –			4	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.	Od 2.	
VP 2	Současné otázky kulturní antropologie		2 / –		4	Mgr. Petra Burzová, Ph.D.	Od 2.	
VP 3	Sémiotika náboženství	2 / –			4	Mgr. Jan Kozák, Ph.D.	Od 2.	
VP 4	Židovské tradice a zvyky		2 / –		4	doc. PhDr. Pavel Sládek, Ph.D.	Od 2.	
VP 5	Rebelie! Subkultury mládeže od normalizace do transformace		2 / –		4	Mgr. Jan Lomíček / Mgr. Miroslav Michela, Ph.D.	Od 2.	
VP 6	Symbolická antropologie	2 / –			4	Doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D.	Od 2.	
VP 7	Fanziny jako specifická kulturní produkce		2 / –		4	Mgr. Karel Šima, Ph.D.	Od 2.	

Rozložení kreditů	kredity za předměty profilujícího základu	kredity za všechny předměty
povinné předměty obecná část	–	16
povinné předměty - závěrečná práce	4	4
povinné předměty – oborová část	55	55
povinné volitelné předměty – obecná část	–	–
povinné volitelné předměty – oborová část	81	81
kredity pro volbu studenta	–	24
celkem	140	180

⁸ Volitelné předměty má student možnost absolvovat dle svého uvážení z nabídky celé Univerzity Karlovy. Následující seznam je pouze možnou ukázkou doporučených volitelných předmětů.

STÁTNÍ ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA

Část SZZ1	Obhajoba bakalářské práce
Část SZZ2	<p>Státní závěrečná zkouška prověří teoretické a praktické znalosti získané během tříletého bakalářského studia etnologie a kulturní antropologie. Zkouška sestává ze tří okruhů reflektujících komplexní konceptuální a metodologický půdorys oboru:</p> <p><i>a) Kulturní antropologie</i> Zkouška z kulturní antropologie prověří znalosti z dějin a teorie kulturní antropologie a základních tematických okruhů disciplíny, které tvoří východiska odpovídajících kurzů v povinném bloku, včetně kurzů zaměřených na kritickou četbu základních oborových textů. Student prokáže schopnost tematizovat epistemologické předpoklady oboru, jeho disciplinární identitu a interdisciplinární přesahy, dokáže kriticky reflektovat konceptuální aparát oboru a orientuje se v antropologickém studiu aktuálních otázek.</p> <p><i>b) Etnologie</i> Student prokáže znalosti v dějinách a teorii etnologických disciplín s důrazem na evropskou etnologii a slovesnou (prozaickou) folkloristiku, tematických okruzích odpovídajících povinným předmětům a obeznámenost s oblastí aplikované etnologie, včetně aktivní znalosti základních oborových textů. Student prokáže schopnost tematizovat epistemologické předpoklady, disciplinární identitu a interdisciplinární přesahy etnologie, dokáže kriticky reflektovat základní konceptuální aparát.</p> <p><i>c) Metodologie</i> Student prokáže schopnost koncipovat různé druhy výzkumného designu uplatnitelné v antropologické a etnologickém výzkumu. Student prokáže zvládnutí základních metod tvorby, organizace a analýzy kvalitativních dat – vykáže orientaci v klíčových otázkách terénního výzkumu a problematické aspekty zúčastněného pozorování, hlavní druhy rozhovoru, práci s archivními a dalšími textovými a obrazovými materiály, analýzu mediálních sdělení atd. Student prokáže schopnost uspořádat a za využití softwaru zpracovat etnografická data a zevrubnou znalost technik analýzy.</p>
Návrh témat kvalifikačních prací (pro nové SP)	
<p>Češi v Bulharsku (obecně či konkrétní případová studie)</p> <p>Etnická a jazyková problematika Evropy (obecně či konkrétní případová studie)</p> <p>"Fake news" mezi antropologickým a mediálním diskurzem</p> <p>Role mezinárodního společenství na Balkáně – případová studie</p> <p>Světští jako subkultura nebo životní styl?</p> <p>Vybrané subkultury/scény v antropologické perspektivě</p>	
Témata obhájených kvalifikačních prací	
<p>Arméni v ČR</p> <p>Lidové léčitelství v Moravskoslezských Beskydech</p> <p>Folklorní podání o ruských samozvancích</p> <p>Motiv tabu na vyslovení jména v českém slovesném folkloru</p> <p>Slovácký verbuňk mezi folklorem a folklorismem</p> <p>Rudý les: Časopis Tramp 1929-1931.</p>	

B–IIa – Studijní plán pro bakalářské a magisterské SP								
Název studijního programu			Etnologie a kulturní antropologie					
Označení studijního plánu			Sdružené studium – hlavní studijní plán (maior) – prezenční forma – bakalářské studium					
č.	Název předmětu	hodin před./sem.		způsob zak.	kr.	Garant předmětu/vyučující	dop. ročník	
		ZS	LS					
POVINNÉ PŘEDMĚTY CELOFAKULTNÍHO SPOLEČNÉHO ZÁKLADU								
SZ 1	Filosofie	2 / –	2 / –	Z, Z	3+3	Mgr. Jakub Jirsa, Ph.D. ⁹	1.	
SZ 2	Cizí jazyk (A/N/F)	– ¹⁰		Zk	5	PhDr. Alena Bočková, Ph.D. ₁₁	1.	
SZ 3	Cizí jazyk II akademické čtení (A/N/F/R/Š/I)	– ¹²		Zk	3	PhDr. Alena Bočková, Ph.D. ₁₃	1.	
SZ 4	Proseminář akademické práce	– ¹⁴		Z	2	PhDr. Barbora Drobíková, Ph.D.	1.	
CELKOVÝ POČET HODIN A KREDITŮ		52			16			
PŘEDMĚTY ZAMĚŘENÉ NA PŘÍPRAVU ZÁVĚREČNÉ PRÁCE								Prof. zákl. ¹
1	Bakalářský seminář	–	– / 2	Z	4	doc. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D. / PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.	2.	PZ
CELKOVÝ POČET HODIN A KREDITŮ		26			4			
OBOROVÉ PŘEDMĚTY – POVINNÉ (PP)								Prof. zákl.
PP 1	Úvod do kulturní antropologie I	2 / –	–	Zk	3	doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.	1	ZTP
PP 2	Úvod do kulturní antropologie II	–	2 / –	Zk	3	doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.	1	ZTP
PP 3	Dějiny kulturní antropologie I	2 / –	–	Zk	3	doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.	1	ZTP
PP 4	Dějiny kulturní antropologie II	–	2 / –	Zk	3	doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.	1	ZTP
PP 5	Úvod do etnologie I	2 / –	–	Zk	3	PhDr. Petr Janeček, Ph.D. / Mgr. Karel Šima, Ph.D.	1	ZTP
PP 6	Úvod do etnologie II	–	2 / –	Zk	3	PhDr. Petr Janeček, Ph.D. / Mgr. Karel Šima, Ph.D.	1	ZTP
PP 7	Dějiny etnologie I	2 / –	–	Zk	3	PhDr. Petr Janeček, Ph.D. / Mgr. Karel Šima, Ph.D.	1	ZTP
PP 8	Dějiny etnologie II	–	2 / –	Zk	3	PhDr. Petr Janeček, Ph.D. / Mgr. Karel Šima, Ph.D.	1	ZTP
PP 9	Úvod do metod terénního výzkumu	–	1 / 1	Zk	3	Mgr. Lenka Jakoubková Budilová, Ph.D. / Mgr. Petra Burzová, Ph.D.	2	PZ
PP 10	Aplikovaná antropologie a etnologie I	1 / 2	–	Zk	3	Mgr. Petra Burzová, Ph.D. / PhDr. Petr Janeček, Ph.D.	3	PZ
PP 11	Seminář odborné práce	– / 2	–	Z	3	doc. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D. / PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.	3.	PZ
CELKOVÝ POČET HODIN A KREDITŮ		338			33			

⁹ Jako ředitel Ústavu filozofie a religionistiky FF UK v Praze zodpovídá za výuku v předmětu *Filosofie* v rámci společného základu Mgr. Jakub Jirsa, Ph.D. (<http://ufar.ff.cuni.cz/>).

¹⁰ Student má možnost v průběhu studia absolvovat v Jazykovém centru FF UK v Praze dohromady 6×2 kontaktních hodin týdně přípravných jazykových kurzů ze zapsaného cizího jazyka.

¹¹ Jako ředitelka Jazykového centra FF UK v Praze zodpovídá za výuku v předmětu *Cizí jazyk* v rámci společného základu PhDr. Libuše Drnková (<http://jc.ff.cuni.cz/>).

¹² Student má možnost v průběhu studia absolvovat v Jazykovém centru FF UK v Praze dohromady 6×2 kontaktních hodin týdně přípravných jazykových kurzů ze zapsaného cizího jazyka.

¹³ Jako ředitelka Jazykového centra FF UK v Praze zodpovídá za výuku v předmětu *Cizí jazyk* v rámci společného základu PhDr. Libuše Drnková (<http://jc.ff.cuni.cz/>).

¹⁴ Proseminář akademické výuky bude e-learningový.

¹⁵ Předměty profilujícího základu jsou označeny PZ, základní teoretické předměty profilujícího základu ZTP.

OBOROVÉ PŘEDMĚTY – POVINNĚ VOLITELNÉ (PVP)								
Student plní minimální počet kreditů ve všech následujících skupinách.								
SKUPINA 1 – KULTURNÍ ANTROPOLOGIE								
PVP1 1	Migration and Multiculturalism	2 / 1	–	Zk	4	Mgr. Petra Burzová, Ph.D.	Od 2.	PZ
PVP1 2	Teorie nacionalismu	–	1 / 2	Zk	4	Doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP1 3	Antropologie a gender history	2 / 1	–	Zk	4	PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP 1 4	Teorie etnosociálního konfliktu	–	2 / 1	Zk	4	Mgr. Petra Burzová, Ph.D./ Mgr. Josef Oriško, Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP1 5	Jazyk a kultura	–	2 / 1	Zk	4	Doc. PhDr. František Vrhel, CSc.	Od 2.	PZ
PVP 6	Pravěké umění	–	2 / 1	Zk	4	PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.	Od 2.	PZ
CELKOVÝ MIN. POČET HODIN A KREDITŮ		195			12			
SKUPINA 2 – ETNOLOGIE								
PVP2 1	Vernakulární kultura	2 / 1	–	Zk	4	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP2 2	Tradiční evropské rodinné struktury	–	2 / 1	Zk	4	Doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D. / Mgr. Lenka Jakoubková Budilová, Ph.D.	Od 2.	PZ
PVP2 3	Etnologie materiální kultury	–	2 / 1	Zk	4	Mgr. Karel Šima, Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP2 4	Central and Eastern European Folklore	2 / 1	–	Zk	4	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.	Od 2.	PZ
PVP 2 5	Současný folklor: Moderní narativita	–	2 / 1	Zk	4	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.	Od 2.	PZ
PVP 2 6	Fanziny v kontextu subkulturních studií	–	2 / 1	Zk	4	Mgr. Karel Šima, Ph.D.	Od 2.	PZ
CELKOVÝ MIN. POČET HODIN A KREDITŮ		195			12			
SKUPINA 3 – OBECNÉ PROPEDEUTIKY								
PVP3 1	Úvod do metod sociálních věd	2 / –	–	Z	3	PhDr. Jiří Vinopal, Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP3 2	Úvod do historiografie	2 / –	–	Z	3	Mgr. Kamil Činátl, Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP3 3	Úvod do religionistiky	2 / –	–	Z	3	Doc. Radek Chlup, Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP3 4	Úvod do lingvistiky	2 / –	–	Z	3	PhDr. Magdalena Zíková, Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP3 5	Úvod do literární vědy	2 / –	–	Z	3	Prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.	Od 1.	PZ
PVP3 6	Úvod do práce s jazykovými korpusy	1 / 1	–	Z	3	Doc. Mgr. Václav Cvrček, Ph.D.	Od 1.	PZ
CELKOVÝ MIN. POČET HODIN A KREDITŮ		78			9			
CELKOVÝ MIN. POČET HODIN A KREDITŮ ZA POVINNĚ VOLITELNÉ PŘEDMĚTY		468			33			
DOPORUČENÉ VOLITELNÉ PŘEDMĚTY ¹⁶								
VP 1	Slovesný folklor mezi folklorem a kontextem	2 / –			4	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.	Od 2.	
VP 2	Současné otázky kulturní antropologie		2 / –		4	Mgr. Petra Burzová, Ph.D.	Od 2.	
VP 3	Sémiotika náboženství	2 / –			4	Mgr. Jan Kozák, Ph.D.	Od 2.	

¹⁶ Volitelné předměty má student možnost absolvovat dle svého uvážení z nabídky celé Univerzity Karlovy. Následující seznam je pouze možnou ukázkou doporučených volitelných předmětů.

VP 4	Židovské tradice a zvyky		2 / –		4	doc. PhDr. Pavel Sládek, Ph.D.	Od 2.	
VP 5	Rebelie! Subkultury mládeže od normalizace do transformace		2 / –		4	Mgr. Jan Lomíček / Mgr. Miroslav Michela, Ph.D.	Od 2.	
VP 6	Symbolická antropologie	2 / –			4	Doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D.	Od 2.	
VP 7	Fanziny jako specifická kulturní produkce		2 / –		4	Mgr. Karel Šima, Ph.D.	Od 2.	

Rozložení kreditů	kredity za předměty profilujícího základu	kredity za všechny předměty
povinné předměty obecná část	–	16
povinné předměty - závěrečná práce	4	4
povinné předměty – oborová část	33	33
povinně volitelné předměty – obecná část	–	–
povinně volitelné předměty – oborová část	33	33
kredity pro volbu studenta	–	14
celkem	70	100

STÁTNÍ ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA

Část SZZ1	Obhajoba bakalářské práce
Část SZZ2	<p><i>Etnologie a kulturní antropologie – teoretická část</i> Státní závěrečná zkouška prověří teoretické a praktické znalosti získané během tříletého bakalářského studia etnologie a kulturní antropologie. Zkouška sestává ze dvou okruhů reflektujících komplexní konceptuální a metodologický půdorys oboru:</p> <p><i>a) Kulturní antropologie</i> Zkouška z kulturní antropologie prověří znalosti z dějin, teorie a metodologie kulturní antropologie a základních tematických okruhů disciplíny, které tvoří východiska odpovídajících kurzů v povinném bloku. Student prokáže schopnost tematizovat epistemologické předpoklady oboru, jeho disciplinární identitu a interdisciplinární přesahy, dokáže kriticky reflektovat konceptuální a metodický aparát oboru a orientuje se v antropologickém studiu aktuálních otázek.</p> <p><i>b) Etnologie</i> Student prokáže znalosti v dějinách, teorii a metodologii etnologických disciplín s důrazem na evropskou etnologii a slovesnou (prozaickou) folkloristiku, tematických okruzích odpovídajících povinným předmětům a obeznamenost s oblastí aplikované etnologie. Student prokáže schopnost tematizovat epistemologické předpoklady, disciplinární identitu a interdisciplinární přesahy etnologie, dokáže kriticky reflektovat základní konceptuální aparát.</p>

Návrh témat kvalifikačních prací (pro nové SP)

Češi v Bulharsku (obecně či konkrétní případová studie)
 Etnická a jazyková problematika Evropy (obecně či konkrétní případová studie)
 "Fake news" mezi antropologickým a mediálním diskurzem
 Role mezinárodního společenství na Balkáně – případová studie
 Světští jako subkultura nebo životní styl?
 Vybrané subkultury/scény v antropologické perspektivě

Témata obhájených kvalifikačních prací

Arméni v ČR
 Lidové léčitelství v Moravskoslezských Beskydech
 Folklorní podání o ruských samozvancích
 Motív tabu na vyslovení jména v českém slovesném folkloru
 Slovácký verbuňk mezi folklorem a folklorismem
 Rudý les: Časopis Tramp 1929-1931.

B–IIa – Studijní plán pro bakalářské a magisterské SP									
Název studijního programu			Etnologie a kulturní antropologie						
Označení studijního plánu			Sdružené studium – přidružený studijní plán (minor) – prezenční forma – bakalářské studium						
č.	Název předmětu	hodin před./sem.		způsob zak.	kr.	Garant předmětu/vyučující	dop. ročník		
		ZS	LS						
OBOROVÉ PŘEDMĚTY – POVINNÉ (PP)									Prof. zákl. 1
PP 1	Úvod do kulturní antropologie I	2 / –	–	Zk	3	doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.	1	ZTP	
PP 2	Úvod do kulturní antropologie II	–	2 / –	Zk	3	doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.	1	ZTP	
PP 3	Dějiny kulturní antropologie I	2 / –	–	Zk	3	doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.	1	ZTP	
PP 4	Dějiny kulturní antropologie II	–	2 / –	Zk	3	doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.	1	ZTP	
PP 5	Úvod do etnologie I	2 / –	–	Zk	3	PhDr. Petr Janeček, Ph.D. / Mgr. Karel Šima, Ph.D.	1	ZTP	
PP 6	Úvod do etnologie II	–	2 / –	Zk	3	PhDr. Petr Janeček, Ph.D / Mgr. Karel Šima, Ph.D.	1	ZTP	
PP 7	Dějiny etnologie I	2 / –	–	Zk	3	PhDr. Petr Janeček, Ph.D. / Mgr. Karel Šima, Ph.D.	1	ZTP	
PP 8	Dějiny etnologie II	–	2 / –	Zk	3	PhDr. Petr Janeček, Ph.D. / Mgr. Karel Šima, Ph.D.	1	ZTP	
PP 9	Úvod do metod terénního výzkumu	–	1 / 1	Zk	3	Mgr. Lenka Jakoubková Budilová, Ph.D. / Mgr. Petra Burzová, Ph.D.	2	PZ	
PP 10	Aplikovaná antropologie a etnologie I	1 / 2	–	Zk	3	Mgr. Petra Burzová, Ph.D. / PhDr. Petr Janeček, Ph.D.	3	PZ	
PP 11	Seminář odborné práce	– / 2	–	Z	3	doc. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D. / PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.	3.	PZ	
CELKOVÝ POČET HODIN A KREDITŮ		338			33				
OBOROVÉ PŘEDMĚTY – POVINNĚ VOLITELNÉ (PVP)									
Student plní minimální počet kreditů ve všech následujících skupinách.									
SKUPINA 1 – KULTURNÍ ANTROPOLOGIE									
PVP1 1	Migration and Multiculturalism	2 / 1	–	Zk	4	Mgr. Petra Burzová, Ph.D.	Od 2.	PZ	
PVP1 2	Teorie nacionalismu	–	1 / 2	Zk	4	Doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D.	Od 1.	PZ	
PVP1 3	Antropologie a gender history	2 / 1	–	Zk	4	PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.	Od 1.	PZ	
PVP1 4	Teorie etnosociálního konfliktu	–	2 / 1	Zk	4	Mgr. Petra Burzová, Ph.D./ Mgr. Josef Oriško, Ph.D.	Od 1.	PZ	
PVP1 5	Jazyk a kultura	–	2 / 1	Zk	4	Doc. PhDr. František Vrhel, CSc.	Od 2.	PZ	
PVP1 6	Pravěké umění	–	2 / 1	Zk	4	PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.	Od 2.	PZ	
CELKOVÝ MIN. POČET HODIN A KREDITŮ		195			12				
SKUPINA 2 – ETNOLOGIE									
PVP2 1	Vernakulární kultura	2 / 1	–	Zk	4	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.	Od 1.	PZ	
PVP2 2	Tradiční evropské rodinné struktury	–	2 / 1	Zk	4	Doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D. / Mgr. Lenka Jakoubková Budilová, Ph.D.	Od 2.	PZ	
PVP2 3	Etnologie materiální kultury	–	2 / 1	Zk	4	Mgr. Karel Šima, Ph.D.	Od 1.	PZ	

¹⁷ Předměty profilujícího základu jsou označeny PZ, základní teoretické předměty profilujícího základu ZTP.

PVP2 4	Central and Eastern European Folklore	2 / 1	–	Zk	4	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.	Od 2.	PZ
PVP 2 5	Současný folklor: Moderní narativita	–	2 / 1	Zk	4	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.	Od 2.	PZ
PVP 2 6	Fanziny v kontextu subkulturních studií	–	2 / 1	Zk	4	Mgr. Karel Šima, Ph.D.	Od 2.	PZ
CELKOVÝ MIN. POČET HODIN A KREDITŮ		195			12			
SKUPINA 3 – OBECNÉ PROPEDEUTIKY								
PVP3 1	Úvod do metod sociálních věd	2 / –	–	Z	3	PhDr. Jiří Vinopal, Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP3 2	Úvod do historiografie	2 / –	–	Z	3	Mgr. Kamil Činátl, Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP3 3	Úvod do religionistiky	2 / –	–	Z	3	Doc. Radek Chlup, Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP3 4	Úvod do lingvistiky	2 / –	–	Z	3	PhDr. Magdalena Zíková, Ph.D.	Od 1.	PZ
PVP3 5	Úvod do literární vědy	2 / –	–	Z	3	Prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.	Od 1.	PZ
PVP3 6	Úvod do práce s jazykovými korpusy	1 / 1	–	Z	3	Doc. Mgr. Václav Cvrček, Ph.D.	Od 1.	PZ
CELKOVÝ MIN. POČET HODIN A KREDITŮ		78			9			
CELKOVÝ MIN. POČET HODIN A KREDITŮ ZA POVINNÉ VOLITELNÉ PŘEDMĚTY		468			33			
DOPORUČENÉ VOLITELNÉ PŘEDMĚTY¹⁸								
VP 1	Slovesný folklor mezi folklorem a kontextem	2 / –			4	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.	Od 2.	
VP 2	Současné otázky kulturní antropologie		2 / –		4	Mgr. Petra Burzová, Ph.D.	Od 2.	
VP 3	Sémiotika náboženství	2 / –			4	Mgr. Jan Kozák, Ph.D.	Od 2.	
VP 4	Židovské tradice a zvyky		2 / –		4	doc. PhDr. Pavel Sládek, Ph.D.	Od 2.	
VP 5	Rebelie! Subkultury mládeže od normalizace do transformace		2 / –		4	Mgr. Jan Lomíček / Mgr. Miroslav Michela, Ph.D.	Od 2.	
VP 6	Symbolická antropologie	2 / –			4	Doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D.	Od 2.	
VP 7	Fanziny jako specifická kulturní produkce		2 / –		4	Mgr. Karel Šima, Ph.D.	Od 2.	

Rozložení kreditů	kredity za předměty profilujícího základu	kredity za všechny předměty
povinné předměty – oborová část	33	33
povinné volitelné předměty – oborová část	33	33
kredity pro volbu studenta	–	14
celkem	66	80

STÁTNÍ ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA

¹⁸ Volitelné předměty má student možnost absolvovat dle svého uvážení z nabídky celé Univerzity Karlovy. Následující seznam je pouze možnou ukázkou doporučených volitelných předmětů.

Část SZZ1	<p><i>Etnologie a kulturní antropologie – teoretická část</i></p> <p>Státní závěrečná zkouška prověří teoretické a praktické znalosti získané během tříletého bakalářského studia etnologie a kulturní antropologie. Zkouška sestává ze dvou okruhů reflektujících komplexní konceptuální a metodologický půdorys oboru:</p> <p><i>a) Kulturní antropologie</i></p> <p>Zkouška z kulturní antropologie prověří znalosti z dějin a teorie kulturní antropologie a základních tematických okruhů disciplíny, které tvoří východiska odpovídajících kurzů v povinném bloku. Student prokáže schopnost tematizovat epistemologické předpoklady oboru, jeho disciplinární identitu a interdisciplinární přesahy, dokáže kriticky reflektovat konceptuální aparát oboru a orientuje se v antropologickém studiu aktuálních otázek.</p> <p><i>b) Etnologie</i></p> <p>Student prokáže znalosti v dějinách a teorii etnologických disciplín s důrazem na evropskou etnologii a slovesnou (prozaickou) folkloristiku, tematických okruzích odpovídajících povinným předmětům a obeznámenost s oblastí aplikované etnologie. Student prokáže schopnost tematizovat epistemologické předpoklady, disciplinární identitu a interdisciplinární přesahy etnologie, dokáže kriticky reflektovat základní konceptuální aparát.</p>
Návrh témat kvalifikačních prací (pro nové SP)	
-	
Témata obhájených kvalifikačních prací	
-	

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Filosofie				
Typ předmětu	povinný			doporučený ročník / semestr	1 / ZS, LS
Rozsah studijního předmětu	2/–, 2/–	hod.	54	kreditů	3 + 3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Z, Z	Forma výuky	přednáška		
Další požadavky na studenta	Výuka filozofie pro neoborové studenty v rámci společného základu je určena studentům prvního až třetího ročníku prezenčního bakalářského studia. Kurzy jsou zakončeny seminární prací, ústní zkouškou nebo klausurní prací.				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Za výuku předmětu zodpovídá Mgr. Jakub Jirsa, Ph.D., ředitel Ústavu filozofie a religionistiky FF UK v Praze.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	Garant výuky koordinuje výuku předmětu a odpovídajícím podílem přednáší.				
Vyučující	doc. Jakub Čapek, Ph.D.; doc. James Hill, Ph.D.; prof. Tomáš Halík, Th.D.; PhDr. Milan Lyčka, Ph.D.; Tereza Matějčková, Ph.D.; Václav Němec, Ph.D.; Ondřej Švec, Ph.D.; Dita Válová, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu					
<p>Ukázka konkrétních realizací v rámci předmětu tzv. společného fakultního základu "Filosofie": doc. Jakub Čapek, Ph.D., Filosofický problém osobní identity doc. James Hill, Ph.D., Příběh mysli v moderní filosofii prof. Tomáš Halík, Th.D., Postmoderní filosofie náboženství PhDr. Milan Lyčka, Ph.D., Filosofie judaismu Tereza Matějčková, Ph.D., Moderní filosofie náboženství Václav Němec, Ph.D., Filosofický průvodce vlastním já a světem Ondřej Švec, Ph.D., Myšlenkový svět novověku od Koperníka po Kanta Dita Válová, Ph.D., Tělo a duše v dějinách filosofie Cílem vypisovaných přednášek je podat úvod do filozofického myšlení, do dějin filozofie nebo do dílčí filozofické problematiky s obecnou platností. Tento předmět bude možné plnit i seminářem Big Books, který studenty seznamuje s hlavními filozofickými a literárními texty, které utvářely současnou podobu společenských a humanitních věd. Posluchači FF UK si zapisují dvě z vypsání přednášek podle své volby. Všechny uvedené přednášky jsou jednosemestrální a zakončeny zápočtem; atestace se koná formou ústní nebo písemnou na základě pravidel, která stanoví přednášející.</p> <p><i>Předmět byl podpořen z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, projekt Zvýšení kvality vzdělávání UK a jeho relevance pro potřeby trhu práce CZ.02.2.69/0.0/16_015/0002362.</i></p>					
<div><div></div><div><p>EVROPSKÁ UNIE</p><p>Evropské strukturální a investiční fondy</p><p>Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání</p></div><div><p>MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY</p></div></div>					
Studijní literatura					
<p>Primární literatura – výběr (viz specifikace jednotlivých kurzů na http://ufar.ff.cuni.cz/6/filosofie-pro-neoborove-bakalare):</p> <p>Platón: Gorgias Platón: Faidón Aristotelés, Politika I. René Descartes: Meditace o první filosofii John Locke: Esej o lidském rozumu David Hume: Zkoumání o lidském rozumu</p>					

Sekundární literatura

HARE, Richard Mervyn, Julian BARNES a Henry CHADWICK. Zakladatelé myšlení: Platón, Aristotelés, Augustinus.

Přeložil Karel BERKA. Vyd. 1. Praha: Svoboda, 1994, 315 s

RÖD, Wolfgang. Novověká filosofie I, Od Francise Bacona po Spinozu. Kap. III: René Descartes. Přeložil Jindřich KARÁSEK. Vyd. 1. Praha: OIKOYMENH, 2001, s. 62–118.

RÖD, Wolfgang. Novověká filosofie II, Od Newtona po Rousseaua. Kap. IX: David Hume. Přeložil Jindřich KARÁSEK. Vyd. 1. Praha: OIKOYMENH, 2004, s. 397–443.

Miroslav Petříček: Úvod do (současné) filosofie, Hermann a synové, Praha 1991, 1992, 1997.

Jaroslav Peregrin: Obrat k jazyku a analytická filosofie, in: J. Peregrin (vyd.), Obrat k jazyku: druhé kolo, Filosofia – nakl.

Filosofického ústavu AV ČR, Praha 1998, str. 7-45.

Literatura k jednotlivým kurzům je dostupná v digitální podobě (Moodle); jednotlivé kurzy počítají s jistými formami e-learningu (viz níže).

Informace ke kombinované nebo distanční formě:

Rozsah konzultací (soustředění)	2 (Předpokladem úspěšného vykonání zkoušky je prostudování primární a sekundární literatury uvedené na http://ufar.ff.cuni.cz/6/kombinovane-studium-filosofie-ve-spolecnem-zakladu . Zkouška se koná formou klauzurní písemné práce: studenti obdrží otázku vztahující se k předepsané literatuře a ve stanoveném čase 90 minut o ní bez použití rukopisných, tištěných, elektronických či telekomunikačních pomůcek pojednají v rozsahu jedné strany formátu A4.)	hodin
--	--	--------------

Vzory studijních distančních textů a multimediálních pomůcek

Studijní materiály pro všechny kurzy daného předmětu jsou dostupné v digitální podobě z platformy Moodle pro výuku 1 UK (<https://dl1.cuni.cz/>). Kromě digitalizovaných textů využíváme také předpřipravená videa z následujících odkazů:

<http://www.ff.cuni.cz/fakulta/o-fakulte/pravidelne-akce/mluvici-hlavy/>

<http://philosophybites.com/>

<https://historyofphilosophy.net/>

<http://oyc.yale.edu/philosophy>

<http://oyc.yale.edu/political-science>

<http://www.wi-phi.com/videos>

https://www.youtube.com/results?search_query=Discussion+on+%27The+Great+Philosophers%27+with+Bryan+Magee

Další oporou výuky jsou online dostupné přednášky z výše uvedených kurzů.

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Cizí jazyk I zkouška B2 (A/N/F)				
Typ předmětu	povinný			doporučený ročník / semestr	1 / 2
Rozsah studijního předmětu		hod.		kreditů	5
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	zkouška bez výuky + přípravné kurzy		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Jako ředitelka Jazykového centra FF UK zodpovídá za výuku v předmětu <i>Cizí jazyk I</i> v rámci společného základu PhDr. Alena Bočková, Ph.D. (http://jc.ff.cuni.cz/).				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující	Všichni vyučující JC				
Stručná anotace předmětu					

Zkouška B2 ověřuje produktivní i receptivní dovednosti z cizího jazyka na úrovni B2. Student se orientuje v autentickém odborném textu, má schopnost jak globálního, tak detailního porozumění textu. V rámci globálního čtení spolehlivě pracuje s typy textů, které jsou relevantní pro jeho studium. Texty je schopen dále využívat a zpracovávat, ústně je shrnout, prezentovat, napsat resumé. Bez problémů rozumí i delším odborným textům pronášeným v normálním tempu (přednáška). Je schopen vést obecnou i odborně zaměřenou diskusi, reagovat přiměřeně, dokáže vyjádřit a obhájit své stanovisko. Připraví a přednese prezentaci na odborné téma. V písemném projevu rozlišuje stylistická specifika odborných a profesních textů, umí vypracovat na základě odborné literatury kratší odborné texty, např. referát. Je vybaven potřebnými interkulturními znalostmi, které dokáže adekvátně použít v konkrétních situacích.

Struktura výuky

Přípravné kurzy (4 hod. týdně)

I. pro mírně pokročilé (vstupní znalost B1)

II. pro středně pokročilé (vstupní znalost B1+)

III. pro pokročilé (vstupní znalost B2)

cíl kurzů: rozvoj základních jazykových a komunikačních kompetencí i akademických dovedností pro dosažení požadované úrovně B2

Specializované kurzy (2 hod. týdně)

cíl kurzů: rozvoj jednotlivých akademických dovedností, zvládnutí práce s různými obecnými i odborně orientovanými textovými druhy, prohloubení znalostí cizojazyčné gramatiky a terminologie s přihlédnutím ke studovanému oboru

Academic writing (2 hod. týdně)

cíl kurzu: rozvoj akademické dovednosti psaní, zvládnutí produkce formálních, odborných textů a písemné profesní komunikace v cizím jazyce, porozumění specifikům formálního akademického stylu u různých textových druhů a prohloubení znalostí cizojazyčné gramatiky i terminologie s přihlédnutím ke studovanému oboru

Předmět byl podpořen z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, projekt Zvýšení kvality vzdělávání UK a jeho relevance pro potřeby trhu práce CZ.02.2.69/0.0/16_015/0002362.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Studijní literatura		
<p>Anglický jazyk BROOK-HART, G., JAKEMAN, V.: <i>Complete IELTS Bands 4-5, 5-6.5 (Students' Book)</i>. Cambridge University Press, 2012. MCCARTER, S.: <i>Ready for IELTS</i>. Macmillan, 2010. SWAN, M.: <i>Practical English Usage</i>. Oxford University Press, 2016. MURPHY, R.: <i>English Grammar in Use</i>. Cambridge University Press, 2012. EMSDEN-BONFANTI, S.: <i>Ready for IELTS WB with key</i>. Macmillan, 2010. EASTWOOD, J.: <i>Oxford Practice Grammar</i>. Oxford University Press, 1997. HOPKINS, D., CULLEN, P.: <i>Grammar for IELTS with answers</i>. Cambridge University Press, 2006. CULLEN, P.: <i>Vocabulary for IELTS with answers</i>. Cambridge University Press, 2008. SAHANAYA, W.: <i>IELTS Preparation and Practice, Reading and Writing, Academic Module</i>. Oxford University Press, 2003. LANSFORD, L.: <i>Unlock 4. Listening and Speaking Skills</i>. Cambridge University Press, 2014. TERRY, M., WILSON, J.: <i>Focus on Academic Skills for IELTS</i>. Leichman, 2004. MANN, M., TAYLORE-KNOWLES, S.: <i>Destination B2. Grammar and Vocabulary</i>. Macmillan, 2008. FIRTH, M.: <i>Unlock 3. Reading and Writing Skills</i>. Cambridge University Press, 2014. MCCARTHY, M., O'DELL F.: <i>Academic Vocabulary in Use</i>. Cambridge University Press, 2008. <i>English for Academics. Book 1</i>. Cambridge University Press, 2014. DE HAAF, J., ŠTĚPÁNEK, L.: <i>Academic English. Akademická angličtina. Průvodce anglickým jazykem pro studenty, akademiky a vědce</i>. Grada, 2011. LEKI, I.: <i>Academic Writing. Exploring Processes and Strategies</i>. Cambridge University Press, 2008. JORDAN, R. R.: <i>Academic Writing Course. Study Skills in English</i>. Longman, 1999.</p> <p>Německý jazyk BERGLOVÁ, E., FORMÁNKOVÁ, E., MAŠEK, M.: <i>Moderní gramatika němčiny</i>. Fraus, 2002. BRAUN, B., DENGLE, S., FÜGERT, N., HOHMANN, S.: <i>Mittelpunkt Neu B1+</i>. Ernst Klett Sprachen Stuttgart, 2014. DREYER, H., SCHMITT, R.: <i>Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik aktuell (Die Gelbe aktuell)</i>. Hueber Verlag, 2009. GOTTSTEIN-SCHRAMM, B., KALENDER, S., SPECHT, F.: <i>Schritte Übungsgrammatik</i>. Hueber Verlag, 2010. PERLMANN-BALME, M., HERING, A., MATUSSEK, M.: <i>em Übungsgrammatik</i>. Hueber Verlag, 2006. PERLMANN-BALME, M., SCHWALB, S.: <i>Sicher! B2</i>. Hueber Verlag, 2015. PERLMANN-BALME, M., HERING, A., MATUSSEK, M.: <i>Übungsgrammatik für die Mittelstufe DaF</i>. Hueber Verlag, 2009. RADĚVOVÁ, Z.: <i>Gramatika německého jazyka</i>. Didaktis, 2008. SCHMITZ, H., SIEBER, U., KOITHAN, U.: <i>Aspekte 2</i>. Langenscheidt, 2008. SCHEINER, B., HALL, K.: <i>Übungsgrammatik für Fortgeschrittene</i>. Hueber Verlag, 2001.</p> <p>Francouzský jazyk MIQUEL, C.: <i>Vite et bien 1</i>. CLE International, 2009. MIQUEL, C.: <i>Vite et bien 2</i>. CLE International, 2010. PRAVDOVÁ, M.: <i>Francouzština pro pokročilé samouky</i>. Leda, 2012. PARIZET, M.-L.: <i>ABC DELF B2</i>. CLE International. BOULARES, M., FREROT, J.-L.: <i>Grammaire progressive du français. Avancé</i>. CLE International. GRÉGOIRE, M.: <i>Grammaire progressive du français. Intermédiaire</i>. CLE International. MIQUEL, C.: <i>Vocabulaire progressif du français. Avancé</i>. CLE International. GOLIOT-LÉTÉ, A., MIQUEL, C.: <i>Vocabulaire progressif du français. Intermédiaire</i>. CLE International. BAPTISTE, A., MARTY, R.: <i>Réussir le DELF B2</i>. Didier, 2010. BRETON, G., LEPAGE, S., ROUSSE, M.: <i>Réussir le DELF B1</i>. Didier, 2010. MÈGRE, B., PORTELLI, S.: <i>ABC TCF</i>. CLE International, 2014. MIMRAN, R., POISSON-QUINTON, S.: <i>La compréhension écrite</i>. CLE International. CHARLES, R., WILLIAME, Ch., GROSSEMY, A.-S.: <i>La communication orale</i>. Nathan, 2015. HENDRICH, J. a kol.: <i>Francouzská mluvnice</i>. Fraus, 2004. TAIŠLOVÁ, J.: <i>Mluvnice francouzštiny</i>. Leda, 2002. HOŘEJŠÍ, V., NEUMANN, J. a kol.: <i>Velký francouzsko-český slovník</i>. Academia, 1992.</p>		
Informace ke kombinované nebo distanční formě:		
Rozsah konzultací (soustředění)		hodin
Vzory studijních distančních textů a multimediálních pomůcek		

<https://dl1.cuni.cz/course/index.php?categoryid=411>

Anglický jazyk

<http://www.bbc.com/>
<http://www.bbc.co.uk/learningenglish/>
<https://learnenglish.britishcouncil.org/en>
<http://edition.cnn.com/>
<https://www.theguardian.com/international>
<https://www.khanacademy.org/humanities/grammar>
<https://www.ted.com/>
<https://takeielts.britishcouncil.org/prepare-test/free-practice-tests>
<https://www.ielts.org/usa/ielts-for-test-takers/ielts-practice-test>
<https://www.ielts.org/about-the-test/sample-test-questions>
<https://dictionary.cambridge.org/>
<https://www.merriam-webster.com/>
<https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/collocations>
<https://www.ielts-exam.net/IELTS-Writing-Samples/ielts-writing.htm>
<https://www.flo-joe.co.uk/fce/students/tests/>
<https://www.ielts-exam.net/grammar/>
<https://www.ielts-exam.net/vocabulary/>

Německý jazyk

<https://dl1.cuni.cz/course/index.php?categoryid=405>
<https://dl1.cuni.cz/course/index.php?categoryid=293>
www.duden.de
<http://www.dw.com/de/deutsch-lernen/s-2055>
<https://www.goethe.de/de/index.html>
<https://www.hueber.de/lernen/deutsch-als-fremdsprache/>
<http://www.deutsch-to-go.de/>

Francouzský jazyk

<https://savoirs.rfi.fr/>
<https://savoirs.rfi.fr/fr/apprendre-enseigner/langue-fran%C3%A7aise/journal-en-francais-facile>
<https://savoirs.rfi.fr/fr/recherche/rubrique/apprendre/objectif/apprendre-et-perfectionner-le-francais-2707/objectif-niveau-francais/intermediaire-2-b2-2753>
<http://apprendre.tv5monde.com/>
<http://apprendre.tv5monde.com/fr/niveaux/b2-avance>
<http://apprendre.tv5monde.com/fr/apprendre-francais/accueil-tcf>
<http://www.larousse.fr/dictionnaires/francais>
<http://atilf.atilf.fr/tlf.htm>
<https://slovníky.lingea.cz/francouzsko-cesky>
<http://www.persee.fr/>
<https://www.cairn.info/>

B-III – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Cizí jazyk II akademické čtení (A/N/F/R/Š/I)			
Typ předmětu	povinný		doporučený ročník / semestr	1 / 2
Rozsah studijního předmětu	–	hod.	–	kreditů 3
Dvousemestrální předmět	Ne			
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	zkouška bez výuky + přípravné kurzy	
Další požadavky na studenta				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Jako ředitelka Jazykového centra FF UK zodpovídá za výuku v předmětu <i>Cizí jazyk II</i> v rámci společného základu PhDr. Alena Bočková, Ph.D. (http://jc.ff.cuni.cz/).			
Zapojení garanta do výuky předmětu				
Vyučující	Všichni vyučující JC			
Stručná anotace předmětu				
<p>Zkouška Akademické čtení ověřuje receptivní dovednost porozumění odborným cizojazyčným textům na úrovni B2/C1. Student prokazuje schopnost efektivní práce s odborným textem za pomoci různých čtecích technik (orientační, detailní a selektivní čtení). Dokáže pochopit základní smysl textu jako celku a zachytit specifické informace všeobecného i odborného charakteru. V textu najde důležité podrobnosti, postoj i názory pisatele.</p> <p>Přípravný kurz Akademické čtení (2 hod. týdně) vstupní znalost B2 cíl kurzu: prohloubení receptivní dovednosti čtení s porozuměním a seznámení s různými technikami čtení</p> <p><i>Předmět byl podpořen z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, projekt Zvýšení kvality vzdělávání UK a jeho relevance pro potřeby trhu práce CZ.02.2.69/0.0/16_015/0002362.</i></p> <div><div><p>EVROPSKÁ UNIE Evropské strukturální a investiční fondy Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání</p></div><div><p>MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY</p></div></div>				
Studijní literatura				
<p>Anglický jazyk SWAN, M.: <i>Practical English Usage</i>. Oxford University Press, 1995. MURPHY, R.: <i>English Grammar in Use</i>. Cambridge University Press, 2012. EASTWOOD, J.: <i>Oxford Practice Grammar</i>. Oxford University Press, 1997. HOPKINS, D., CULLEN, P.: <i>Grammar for IELTS with answers</i>. Cambridge University Press, 2006. CULLEN, P.: <i>Vocabulary for IELTS</i>. Cambridge University Press, 2008. MCCARTHY, M., O'DELL, F.: <i>Academic Vocabulary in Use</i>. Cambridge University Press, 2008. RUBIN, B.: <i>Inside Reading 3, 4, – The academic word list in context</i>. Oxford University Press, 2007. DE CHAZAL, E., MCCARTER, S.: <i>English for Academic Purposes (B2)</i>. Oxford University Press, 2012. BARNET, S., BEDAU, H.: <i>Critical Thinking, Reading and Writing – A brief guide to argument</i>. Bedford/St. Martin's, 2014. ŠTĚPÁNEK, L.: <i>Akademická angličtina - Academic English: průvodce anglickým jazykem pro studenty, akademiky a vědce</i>. Grada, 2011. PRICE, G., MAIER, P.: <i>Efektivní studijní dovednosti: odemkněte svůj potenciál</i>. Grada 2010. <i>Anglicko-český česko-anglický velký slovník</i>. Lingea, 2015. FRONEK J.: <i>Velký anglicko-český slovník a česko-anglický slovník</i>. Leda, 2007.</p>				

Německý jazyk

BAYERLEIN, O., BUCHNER, P.: *Campus DaF Lesen*. Hueber Verlag, 2013
BERGLOVÁ, E., FORMÁNKOVÁ, E., MAŠEK, M.: *Moderní gramatika němčiny*. Fraus, 2002.
BRAUN, B., DENGLE, S., FÜGERT, N., HOHMANN, S.: *Mittelpunkt Neu B1+*. Ernst Klett Sprachen Stuttgart, 2014.
DREYER, H., SCHMITT, R.: *Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik aktuell (Die Gelbe aktuell)*. Hueber Verlag, 2009.
GOTTSTEIN-SCHRAMM, B., KALENDER, S., SPECHT, F.: *Schritte Übungsgrammatik*. Hueber Verlag, 2010.
PERLMANN-BALME, M., HERING, A., MATUSSEK, M.: *em Übungsgrammatik*. Hueber Verlag, 2006.
PERLMANN-BALME, M., SCHWALB, S.: *Sicher! B2*. Hueber Verlag, 2015.
PERLMANN-BALME, M., HERING, A., MATUSSEK, M.: *Übungsgrammatik für die Mittelstufe DaF*. Hueber Verlag, 2009.
RADĚVOVÁ, Z.: *Gramatika německého jazyka*. Didaktis, 2008.
SANDER, I., SKRODZKI, J., BRESLAUER, C., KORTE-KLIMACH, I.: *Mittelpunkt B2 Intensivtrainer: Lese- und Hörverstehen*. Ernst Klett Sprachen, 2009.
SCHMITZ, H., SIEBER, U., KOITHAN, U.: *Aspekte 2*. Langenscheidt, 2008.
SCHEINER, B., HALL, K.: *Übungsgrammatik für Fortgeschrittene*. Hueber Verlag, 2001.

Francouzský jazyk

PARIZET, M.-L.: *ABC DELF B2*. CLE International.
MÈGRE, B., PORTELLI, S.: *ABC TCF*. CLE International, 2014.
BOULARES, M., FREROT, J.: *Grammaire progressive du français. Avancé*. CLE International.
GRÉGOIRE, M.: *Grammaire progressive du français. Intermédiaire*. CLE International.
MIQUEL, C.: *Vocabulaire progressif du français. Avancé*. CLE International.
GOLIOT-LÉTÉ, A., MIQUEL, C.: *Vocabulaire progressif du français. Intermédiaire*. CLE International.
MIMRAN, R., POISSON-QUINTON, S.: *La compréhension écrite*. CLE International.
PRAVDOVÁ, M.: *Francouzština pro pokročilé samouky*. Leda, 2012.
HOŘEJŠÍ, V., NEUMANN, J. a kol.: *Velký francouzsko-český slovník*. Academia, 1992.

Ruský jazyk

NEKOLOVÁ, V., CAMUTALIOVÁ, I., VASILJEVA-LEŠKOVÁ, A.: *Ruština nejen pro samouky*. 3. vyd. Leda, 2017.
MISTROVÁ, V., OGANESJANOVÁ, D., TREGUBOVÁ, J.: *Cvičebnice ruské gramatiky*. Polyglot, 2004.
ANIKINA, M. N. a kol.: *Sintaksis složnopolodčinnogo predloženiya*. Russkij jazyk, 2000.
GLAZONOVA, O. I.: *Grammatika russkogo jazyka v upražnjenijach i kommentarijach. 2.díl. Sintaksis*. Zlatoust, 2016.
IVANOVA, I. S., KARAMYŠEVA, L. M., KUPRIJANOVA, T. F., MIROŠNIKOVA M. G.: *Russkij jazyk. Praktičeskij sintaksis*. 4. vyd. Russkij jazyk, 2003.
ROZKOVCOVÁ, L., HANUSOVÁ, Z., STARÝ, S.: *Ruština pro vědecké a odborné pracovníky*. Academia, 1979.
PRICE, G., MAIER, P.: *Efektivní studijní dovednosti: odemkněte svůj potenciál*. Grada Publishing, 2010.
ŠANDEROVÁ, J.: *Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách*. Soc. nakladatelství SLON, 2005.
VENCOVSKÁ, M. a kol.: *Rusko-český slovník*. 2. vyd. Leda, 2010.
Rusko-český česko-ruský velký slovník. Lingea, 2009.
MISTROVÁ, V. a kol.: *Velký kapesní rusko-český, česko-ruský slovník*. 2. vyd. Fragment, 2014.
KUZNECOV, A. S. a kol.: *Bolšoj tolkovyj slovar' russkogo jazyka*. Norint, 1998.

Španělský jazyk

HAMPLOVÁ, S.: *Stručná mluvnice španělštiny*. Academia, 1994.
MACÍNKOVÁ, O., MLÝNKOVÁ, L.: *Učebnice současné španělštiny 1. díl*. Computer Press, 2011.
CASTRO, F.: *Uso de la gramática española. Nivel elemental, nivel intermedio, nivel avanzado*. Edelsa, 2010.
FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ, L.: *Comprensión escrita*. En Clave ELE, 2005.
RODRÍGUEZ, M.: *Leer en español*. SGEL, 2004.
SILES ARTÉS, J.: *Curso de lectura conversación y redacción*. SGEL, 2000.
Diccionario Esencial Santillana de la lengua española, Santillana, 1999.
Diccionario de Español para extranjeros, Ediciones SM, 2002.
DUBSKÝ, J., Rejzek, J.: *Španělsko-český, česko-španělský slovník*. Leda, 2008.

Italský jazyk

BAHNÍKOVÁ, A. a kol.: *Italština*. Leda, 2017.
BOZZONE COSTA, R.: *Viaggio nell'Italiano*. Loescher, 2004.
HAMPLOVÁ, S.: *Mluvnice italštiny*. Leda, 2004.
POSPÍŠILOVÁ, V., FERRAROVÁ, M., FERRAROVÁ, E.: *Učebnice současné italštiny*. 2. vyd. Computer Press, 2015.
SENSINI, M.: *La grammatica della lingua italiana*. Mondadori, 1997.

Informace ke kombinované nebo distanční formě:

Rozsah konzultací (soustředění)		hodin
<p>Vzory studijních distančních textů a multimediálních pomůcek</p> <p>https://dl1.cuni.cz/course/index.php?categoryid=411</p> <p>Anglický jazyk https://slovníky.lingea.cz/anglicko-cesky https://www.macmillandictionary.com/ https://www.merriam-webster.com/ www.ted.com/talks https://takeielts.britishcouncil.org/prepare-your-test/test-day-advice/reading-test-advice http://ieltsliz.com/ielts-reading-lessons-information-and-tips/ http://www.ieltsbuddy.com/ielts-reading-tips.html</p> <p>Německý jazyk www.duden.de http://www.zeitgeschichte-online.de/ http://ieg-ego.eu/?set_language=de&-C= http://www.qucosa.de/startseite/ https://ebookcentral.proquest.com/lib/cuni/search.action</p> <p>Francouzský jazyk http://www.bonjourdefrance.com/preparation-delf/niveau-b2.html http://www.larousse.fr/dictionnaires/francais http://atilf.atilf.fr/tlf.htm https://slovníky.lingea.cz/francouzsko-cesky http://www.persee.fr/ https://www.cairn.info/</p> <p>Ruský jazyk https://is.muni.cz/elportal/estud/ff/js07/informace/materialy/pages/cteni-psani1_opora.pdf https://slovníky.lingea.cz/rusko-cesky https://ruslov.slu.cas.cz/slovník/main/Main.html http://gramota.ru/slovari http://dic.academic.ru/ https://scholar.google.ru/ https://royallib.com/ www.lib.ru http://www.russiancity.ru/books/biblio.htm</p> <p>Španělský jazyk http://praga.cervantes.es/es/biblioteca_espanol/biblioteca_espanol.htm https://cvc.cervantes.es/ www.elmundo.es www.elpais.com https://hablacultura.com/cultura-textos-aprender-espanol/ http://bibliotecas.csic.es/ https://slovníky.lingea.cz/spanelsko-cesky www.rae.es</p>		

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Proseminář akademické práce				
Typ předmětu	povinný			doporučený ročník / semestr	1
Rozsah studijního předmětu	-	hod.	-	kreditů	2
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky		proseminář (e-learningový)	
Další požadavky na studenta	Student plní průběžné úkoly zadávané vyučujícím/i				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Barbora Drobíková, PhD.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	15%				
Vyučující	PhDr. Adéla Jarolímková, PhD., Mgr. Jindřich Marek, PhD., PhDr. Helena Lipková, PhD., PhDr. Pavel Machač, PhD., Mgr. Eva Lehečková, PhD., Mgr. Alena Andrlová Fidlerová, PhD.				
Stručná anotace předmětu					

Proseminář akademické práce poskytne studentům Filozofické fakulty UK úvodní seznámení s principy odborné činnosti v oblasti humanitních a sociálních věd a základů odborného psaní a prezentace výsledků vědecké práce s přihlédnutím k jejímu etickému rozměru.

Osnova

1) Akademický psaný projev

- Odborný styl a jeho žánry
  - kognitivní a komunikační perspektiva odborného textu
  - teutonský - anglosaský - francouzský styl
  - Jazyková charakteristika odborného stylu (vs. publicistického a administrativního), včetně využití korpusových analýz
- Jak napsat odborný text
  - Téma a zadání
  - Maketa
    - Kompilace
    - Parafráze
  - Koncept
  - Editace (jazyková redakce, korektura, popřípadě formální úprava)
  - využití myšlenkových map při psaní odborného textu
- Průvodní texty
  - Abstrakt (tematický a rematický)
  - Anotace
  - Klíčová slova

2) Akademický mluvený projev

- Podstata a cíle
- Specifika a zásady
  - řečové prostředky – zvukové, lexikální, gramatické, syntaktické
  - mimořečové prostředky – pohyb, gesta, mimika
- Příprava
  - Vstupní analýza (téma, cíle, adresát, technické a mediální prostředky)
  - Struktura a vizuální zpracování informací
  - Dovednosti a osobní vystupování
- Zásady odborné diskuse

3) Etika vědecké práce a práce s citacemi

- Citační etika
  - Typologie zdrojů
    - Recenzovaný časopis, recenzní řízení
    - Impaktovaný časopis
    - Predátorské časopisy
  - Citační normy
    - Parafráze, přímá citace
    - Struktura citací
    - Citování tištěných zdrojů, elektronických zdrojů a dalších typů dokumentů
  - Odkazy v textu
  - Soupis bibliografických citací
- Citační softwary
  - Online pomůcky a nástroje
- Plagiátorství
  - Právní aspekty
  - Etické aspekty
- Práce s vědeckými daty
  - Otevřená vědecká data
  - Sdílení vědeckých dat
- Praktický nácvik

4) Práce s prameny

- Prameny pro poznání a rekonstrukci vývoje lidské společnosti
  - Pojem pramen a jeho vývoj
  - Klasifikace pramenů
  - Prameny nepsané

- Prameny psané
- Kritika a interpretace pramenů
  - Tradiční přístupy
  - Digital humanities a prameny
  - Vizualizace dat získaných z pramenů

5) Elektronické informační zdroje – Adéla Jarolímková

- Co jsou elektronické informační zdroje
- Základy vyhledávání odborných informací
- Jak vyhledávat odbornou literaturu na webu
- Jak vyhledávat odbornou literaturu pomocí UKAŽ
- Elektronické knihy a časopisy
- Autorské právo v elektronickém prostředí

Předmět byl podpořen z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, projekt Zvýšení kvality vzdělávání UK a jeho relevance pro potřeby trhu práce CZ.02.2.69/0.0/16_015/0002362.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Studijní literatura

Studijní pomůcky:

- e-learning - kurz v systému Moodle

Povinná literatura:

ČMEJRKOVÁ, Světlá – DANEŠ, František – SVĚTLÁ, Jindra. Jak napsat odborný text. Praha: Leda, 1999.
 PLAMÍNEK, Jiří : Komunikace a prezentace. Praha: Grada, 2012. 200 s. ISBN 978-80-247-4484-1.
 KRČÁL, Martin a Zuzana TEPLÍKOVÁ. *Naučte (se) citovat*. Blansko: Citace.com, 2014. ISBN 978-80-260-6074-1.
 PETRÁŇ, Josef et al. *Úvod do studia dějepisu. [Díl] 3. Nauka o historických pramenech*. 1. vyd. Praha: SPN, 1983
 (později v mírně upravené podobě přetištěno jako: PETRÁŇ, Josef a KVAČEK, Robert. *Práce s prameny*. In: HROCH, Miroslav et al. *Úvod do studia dějepisu*. 1. vyd. Praha: SPN, 1985, s. 117–167).
 ŠANDEROVÁ, Jadwiga. Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách. Praha: Sociologické nakladatelství, 2005.

Doporučená literatura:

DEEGAN, Marilyn a Simon TANNER. *Conversion of Primary Sources*. In: SCHREIBMAN, Susan, ed., SIEMENS, Raymond George, ed. a UNSWORTH, John, ed. *A companion to digital humanities*. 1st pub. Malden: Blackwell Publishing, 2004, s. 488–504. Blackwell companions to literature and culture; 26. ISBN 1-4051-0321-3. Dostupné také z: <http://www.digitalhumanities.org/companion/>
 ČERNÝ, Michal – CHYTKOVÁ, Dagmar. Myšlenkové mapy pro studenty. Brno: BizBooks, 2014.
Jak hledat informace rychle a efektivně [online]. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně [cit. 2017-11-20]. Dostupné z: http://iva.k.utb.cz/?page_id=692
 KADERKA, Petr. Sféra odborné komunikace. In: Jana HOFFMANNOVÁ et al. *Stylistika mluvené a psané češtiny*. Praha: Academia, 2016, s. 182–221.
 MAREŠ, Petr – KADERKA, Petr. Sféra mediální komunikace. In: Jana HOFFMANNOVÁ et al. *Stylistika mluvené a psané češtiny*. Praha: Academia, 2016, s. 255–337.
 MEDÍLKOVÁ, Olga : Přesvědčivá prezentace. Praha : Grada, 2010. 140 s. ISBN 978-80-247-3455-2.
 PRAVDOVÁ, Markéta – SVOBODOVÁ, Ivana (eds.). *Akademická příručka českého jazyka*. Praha: Academia, 2014. Viz též: <http://prirucka.ujc.cas.cz/>.

Informace ke kombinované nebo distanční formě:		
Rozsah konzultací (soustředění)	22 ¹⁹	hodin
Vzory studijních distančních textů a multimediálních pomůcek		
Systém Moodle Kurz: https://dl1.cuni.cz/course/view.php?id=5648		

---

¹⁹ Pro Filosofii, Cizí jazyk II a Proseminář akademické práce

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Bakalářský seminář				
Typ předmětu	Povinný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	2/LS
Rozsah studijního předmětu	– / 2	hod.	26	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	doc. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	50%				
Vyučující	PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	<p>Studenti budou teoreticky i prakticky seznámeni se zásadami, postupy, které je potřeba si osvojit pro úspěšné zpracování bakalářské práce. V průběhu semináře bude představena citační norma, otázky vědecké etiky a organizace zpracování kvalifikační práce a předpokladů jejího úspěšného zakončení. Cílem semináře je poskytnout studentům základní informace a postupy, které jsou podstatné při tvorbě odborného textu v oblasti společenských a humanitních věd. Jedná se zejména o dosažení kompetence v oblasti rešeršní činnosti, vyhledávání literatury a dalších zdrojů, ve studiu relevantní odborné literatury a dále o dovednosti důležité pro splnění formálních i obsahových požadavků kladených na závěrečnou práci. Zásady práce s textem a tvorby autorského textu si studenti osvojí prostřednictvím zpracování dílčích úkolů.</p>				
<p>Tematické okruhy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vymezení cíle semináře, seznámení s jeho obsahem a užívanými metodami. 2. Anotace bakalářské práce. 3. Abstrakt. 4. Elektronické informační zdroje (např. JSTOR, EBSCO, ad.). 5. Citační norma APA a ISO. 6. Citační a vědecká etika, problematika plagiátorství. 7. Rešerše I. – vyhledávání literatury a dalších zdrojů 8. Rešerše II. – vytváření bibliografie k tématu (v souladu s citační normou) 9. Rešerše III. – softwarové zpracování bibliografie 10. Rešerše IV. – excerptce odborné literatury 11. Rešerše V. – práce s encyklopedickou a přehledovou literaturou 12. Náležitosti závěrečné práce. 13. Resumé semináře a odborných textů.					
Studijní literatura					
<p>Základní literatura</p> <p>Craswell, G. – Poore, M.: Writing for Academic Success. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2012.</p> <p>Čmejrková, S.: Jak napsat odborný text. Praha: Leda, 1999.</p> <p>Eco, U.: Jak napsat diplomovou práci. Olomouc: Votobia, 1997.</p> <p>Hartley, J.: Academic Writing and Publishing. London, New York: Routledge, 2008.</p> <p>Horyna, B. – Krob, J. (eds.): Cesty k vědě: Jak správně myslet a psát. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2007.</p> <p>Huff, A. S.: Writing for Scholarly Publication. Thousand Oaks: Sage Publications, Inc., 1999.</p> <p>Kahn, N. B.: Jak efektivně studovat a pracovat s informacemi. Praha: Portál, 2001.</p> <p>Krčál, M. – Teplková, Z.: Naučte (se) citovat. Blansko: Martin Krčál - Citace.com, 2014.</p> <p>Synek, M.: Jak psát diplomové a jiné písemné práce. Praha: VŠE, 2002.</p> <p>Šanderová, J.: Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách. Praha: Sociologické nakladatelství, 2005.</p> <p>Vymětal, J. – Váchová, M.: Úvod do studia odborné literatury. Praha: ORAC, 2000.</p>					
<p>Doporučená literatura</p>					

Austin, J. L.: Jak udělat něco slovy. Praha: Filosofia, 2000.
Filka, J.: Metodika tvorby diplomové práce. Brno: Knihař, 2002.
Liška, V.: Jak správně psát diplomovou práci. Praha: ČVUT, 2001.
Meško, D. et al.: Akademická příručka. Martin: Osveta, 2006.
Panevová, J. – Sgall, P.: Jak psát a jak nepsat česky. Praha: Karolinum, 2004.
Picha, M.: Kritické myšlení a rekonstrukce argumentu. Brno: Masarykova univerzita, 2014.
Plášek, R.: Odborný text. Brno: Masarykova univerzita, 2014.
Šesták, Z.: Jak psát a přednášet o vědě. Praha: Academia, 2000.

Internetové zdroje

Autorský zákon

<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2006/sb126-06.pdf>

Creative Commons Licence

<http://www.creativecommons.cz/>

Metodika tvorby bibliografických citací

http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/lf/js10/metodika/web/ebook_citace.html

Příručka Jak psát vysokoškolské závěrečné práce

<http://knihovna.cvut.cz/studium/jak-psat-vskp/>

Metodický pokyn o dodržování etických principů při přípravě vysokoškolských závěrečných prací

<http://www.cvut.cz/informace-pro-studenty/uredni-deska/sp>

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Seminář odborné práce				
Typ předmětu	Povinný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	3/ZS
Rozsah studijního předmětu	– / 2	hod.	26	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	doc. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	50%				
Vyučující	PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	<p>Kurz je určen pro bakalářské studenty. Na straně jedné představuje seminář sdílenou diskusní platformu sloužící ke sjednocení obecného metodologicko-konceptuálního podloží bakalářských prací studentů etnologie v kontextu oboru, na té druhé pak slouží k tematizaci, resp. zvládnutí nároků a požadavků vyplývajících z konkrétních témat prací participujících studentů. Náplní semináře je prezentace postupů, resp. stávajících výsledků práce na bakalářských pracích jednotlivých účastníků kurzu – v průběhu semestru bude každý student prezentovat postup práce na vlastní bakalářské práci s následnou diskusí, resp. zpětnou vazbou ze strany ostatních participujících studentů pod vedením přednášejícího. Seminář tak poskytuje možnost diskutovat a řešit společně i specifické problémy bakalářských prací a detailně se věnovat vyplývajícím odborným problémům soudobé etnologie a antropologie.</p>				
Studijní literatura					
Výběr literatury bude záviset na tematickém a metodologickém zaměření konkrétních bakalářských prací účastníků semináře.					

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Úvod do kulturní antropologie I				
Typ předmětu	Povinný základní teoretický předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	1/ZS
Rozsah studijního předmětu	2 / –	hod.	26	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	přednáška		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující	–				
Stručná anotace předmětu					
<p>V kurzu budou studenti seznámeni s předmětem, metodami a koncepcí kulturní antropologie jako integrální a holistické vědy o člověku, společnosti a kultuře. Zvláštní pozornost bude věnována jak vymezení klíčových antropologických pojmů a kategorií, tak základním antropologickým tématům. Při prezentaci antropologického přístupu ke studiu člověka je akcentováno široké antropologické pojetí kultury jako systému nadbiologických prostředků a mechanismů (artefaktů, kulturních regulativů, idejí), jejichž prostřednictvím se členové určité společnosti adaptují k vnějšímu prostředí. Tato koncepce kultury je typická zejména pro anglosaskou sociální a kulturní antropologii, která se programově opírá o doktrínu kulturního relativismu s důrazem na výzkum plurality kultur v čase a prostoru. Cílem přednášek je seznámit studenty s kulturní antropologií jako teoretickou a metodologickou bází umožňující analyzovat a interpretovat kulturu v čase a prostoru.</p>					
<p>Tematické okruhy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ideové zdroje kulturní antropologie. 2. Předmět a systematika kulturní antropologie. 3. Metody a techniky antropologického výzkumu kultury. 4. Antropologické pojetí kultury. 5. Kultury, subkultury a kontrakultury jako předmět antropologického výzkumu. 6. Biologická a kulturní determinace lidského chování a prožívání. 7. Mediátory vlivu kultury na člověka. 8. Jazyk, myšlení a kultura. 9. Příroda, člověk a kultura. 10. Osobnost, společnost a kultura. 11. Kulturní relativismus, multikulturalita a pluralita kultur. 12. Teorie sociokulturní změny. 13. Závěrečné shrnutí.					
Studijní literatura					
<p>Základní literatura</p> <p>Bodley, J.: Cultural Anthropology: Tribes, States, and the Global Systems. Lanham: Altamira Press, 2011.</p> <p>Cichá, M. ed., Integrální antropologie. Praha: Triton, 2014</p> <p>Copans, J.: Základy antropologie a etnologie. Praha: Portál, 2001.</p> <p>Doušek, R. a kol.: Úvod do etnologického výzkumu. Etnologické příručky 7. Brno: Masarykova univerzita, 2014.</p> <p>Eriksen, T. H.: Sociální a kulturní antropologie. Praha: Portál, 2008.</p> <p>Soukup, V.: Antropologie: Teorie člověka a kultury. Praha: Portál, 2011.</p> <p>Soukup, V.: Jazyk, myšlení a kultura. Anthropologia Integra 6, 2, 2015, 15–32.</p>					
<p>Doporučená literatura</p> <p>Eriksen, T. H.: Antropologie multikulturních společností. Praha: Triton, 2007.</p> <p>Eriksen, T. H., Syndrom velkého vlka. Praha: Doplněk, 2010.</p>					

- Eriksen, T.H.: Etnicita a nacionalismus: antropologické perspektivy. Praha: Sociologické nakladatelství, 2012.
- Gellner, A.: Národy a nacionalismus. Praha: Hříbal, 1993.
- Harris, M.: Theories of Culture in Postmodern Time. New York: AltaMira Press, 1999.
- Hofstede, G. – Hofstede, G. J.: Kultury a organizace: software lidské mysli. Praha: Linde, 2007.
- Holý, L.: Malý český člověk a velký český národ. Praha: Sociologické nakladatelství, 2001.
- Murphy R. F.: Umlčené tělo. Praha: Sociologické nakladatelství, 2001.
- Said, E. W.: Orientalismus: Západní koncepce Orientu. Praha – Litomyšl: Paseka 2008.
- Todorov, T.: Strach z barbarů: kulturní rozmanitost, identita a střet civilizací. Praha – Litomyšl: Paseka, 2011.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Úvod do kulturní antropologie II				
Typ předmětu	Povinný základní teoretický předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	1/LS
Rozsah studijního předmětu	2 / –	hod.	26	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	přednáška		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující					
Stručná anotace předmětu					
V kurzu budou studenti seznámeni se základními tematickými oblastmi antropologického výzkumu kultury. Zvláštní pozornost bude věnována analýze a interpretaci kulturní antropologie jako součásti širšího antropologického diskursu. Proto bude kulturní antropologie prezentována v kontextu obecné antropologie a jejích základních subdisciplín.					
Tematické okruhy 1. Kulturní antropologie a sociální antropologie. 2. Kulturní antropologie a archeologická antropologie. 3. Kulturní antropologie a ekologická antropologie. 4. Kulturní antropologie a lingvistická antropologie. 5. Antropologie rodiny a příbuzenských systémů. 6. Antropologie náboženství. 7. Politická antropologie. 8. Feministická antropologie. 9. Aplikovaná antropologie. 10. Kulturní antropologie a kulturní studia. 11. Kyberantropologie. 12. Nové trendy v kulturní antropologii. 13. Závěrečné shrnutí.					
Studijní literatura					
Základní literatura Bowie, F.: Antropologie náboženství. Praha, Portál 2008. Cichá, M. ed., Integrální antropologie. Praha, Triton 2014. Eriksen, T. H.: Sociální a kulturní antropologie. Praha, Portál 2008. Horáková, H.: Kultura jako všelék. Praha, Sociologické nakladatelství 2012. Soukup, V.: Dějiny antropologie. Praha, Karolinum 2004. Soukup, V.: Antropologie: Teorie člověka a kultury. Praha, Portál 2011. Soukup, V.: The Man in the Mirror of Cyberculture: An Anthropologic Point of View. In: Pauknerová, K. – Stella, M. – Gibas, P. (eds.): Non-Human in Social Science: Ontologies, Theories and Case Studies. Červený Kostelec, Pavel Mervart, 2014, 83–101.					
Doporučená literatura Barnard, A.: History and Theory in Anthropology. Cambridge, Cambridge University Press, 2000. Barnard, A. – Spencer, J. (eds.): Encyclopedia of Social and Cultural Anthropology. London, Routledge, 2010. Bernard, R. H.: Research Methods in Anthropology. Walnut Creek, Altamira Press 2006. Eriksen, T. H.: Etnicita a nacionalismus: antropologické perspektivy. Praha, Sociologické nakladatelství, 2012. Harris, M.: Theories of Culture in Postmodern Time. New York, AltaMira Press 1999.					

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Dějiny kulturní antropologie I				
Typ předmětu	Povinný základní teoretický předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	1/ZS
Rozsah studijního předmětu	2 / –	hod.	26	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	přednáška		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující	–				
Stručná anotace předmětu	<p>V předmětu budou studenti seznámeni s vývojovými proměnami americké kulturní antropologie ve druhé polovině 20. století a s výzkumnými trendy, které se formovaly na počátku 21. století. Pozornost je věnována jak antropologickým směrům, které studují kulturu jako adaptivní systém (ekologická antropologie a kulturní materialismus), tak výzkumným směrům, jež kulturu zkoumají jako symbolický nebo kognitivní systém (symbolická a kognitivní antropologie). Cílem jednotlivých přednášek je komplexně seznámit studenty etnologie a příbuzných antropologických oborů s paradigmaty moderní a postmoderní americké antropologie a prohloubit jejich teoretickou a metodologickou kompetenci v oblasti současných antropologických výzkumů člověka a kultury.</p>				
Tematické okruhy <ol style="list-style-type: none"> 1. Neoevolucionistická antropologie. 2. Antropologické výzkumy kultury v diachronní perspektivě. 3. Kulturní ekologie a kulturní materialismus. 4. Výzkumy kultury jako adaptivního systému. 5. Americká archeologická antropologie. 6. Nová etnografie. 7. Kognitivní antropologie. 8. Výzkumy kultury jako kognitivního systému. 9. Etnosémantika a etnověda. 10. Symbolická a interpretativní antropologie. 11. Výzkumy kultury jako symbolického systému. 12. Etnografie řeči. 13. Postmoderní americká antropologie.					
Studijní literatura					
Základní literatura <p>Eriksen, T. H.: Sociální a kulturní antropologie. Praha, Portál 2008.</p> <p>Clifford, J. – Marcus, G. E. (eds.): Writing Culture: The Poetics and Politics of Ethnography. Berkeley and Los Angeles: University of California Press 1986.</p> <p>Geertz, C.: Interpretace kultur. Praha, Sociologické nakladatelství 2000.</p> <p>Harris, M.: Cultural Materialism: The Struggle for a Science of Culture. New York, Random House 1979.</p> <p>Kuper, A.: Culture: The Anthropologist’s Account. Cambridge, Harvard University Press 1999.</p> <p>Steward, J. H.: Theory of Culture Change: The Methodology of Multilinear Evolution. Urbana, University of Illinois Press 1955.</p> <p>Soukup, V.: Dějiny antropologie. Praha, Karolinum 2004.</p> <p>Soukup, V.: Antropologie: Teorie člověka a kultury. Praha, Portál 2011.</p> <p>Soukup, V.: Ekologická antropologie. In: Cichá, M. (ed.): Integrovaná antropologie. Praha: Triton, 2014, 302–318.</p>					

Soukup, V.: Lokální kultura. Lokální městská kultura v síti výzkumných pojmů a kategorií. In: Hubáček, O. a kol.: Lokální funkce kultury. Teoreticko-metodologická východiska evaluace kulturních služeb. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 2015, 23–36

Sutton, M. Q. – Anderson, E. N.: Introduction to Cultural Ecology. Lanham, AltaMira Press 2010.

White L. A.: The Concept of Cultural Systems, A Key Understanding Tribes and Nations. New York, Columbia University Press 1975.

Doporučená literatura

Barnow, V.: Culture and Personality. Homewood, Dorsey Press 1963.

Bateson, G.: Mysl & příroda: nezbytná jednotu. Praha, Malvern 2006.

Benedictová, R. Chryzantéma a meč. Praha, Malvern 2013

Bock, P. K.: Continuities in Psychological Anthropology: A Historical Introduction. San Francisco, Freeman 1980.

Du Bois, C. A.: The People of Alor. Minneapolis, University of Minnesota Press 1944.

Hatch, E.: Theories of Man and Culture, New York, Columbia University Press, 1973.

Kaplan, D.: Culture Theory. Englewood Cliffs, Prentice-Hall 1972.

Kroeber, A. L.: The Nature of Culture. Chicago, University of Chicago Press 1952.

Linton, R.: The Study of Man. New York, Appleton 1936.

Mead, M.: Coming of Age in Samoa. New York, Morrow 1928.

Steward, J. H. (ed.): Alfred Kroeber. New York, Columbia University Press 1973.

Wolf, J.: Kulturní a sociální antropologie. Praha, Svoboda 1971.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Dějiny kulturní antropologie II				
Typ předmětu	Povinný základní teoretický předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	1/LS
Rozsah studijního předmětu	2 / –	hod.	26	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	přednáška		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující	–				
Stručná anotace předmětu	<p>V předmětu budou studenti seznámeni s dějinami, metodami a výzkumnými směry rozvíjenými v rámci britské a evropské sociální antropologie jako vědy studující kulturní rozmanitost etnických skupin v čase a prostoru. Zvláštní pozornost je věnována genealogii antropologického myšlení v kontextu tradic evropské etnologie a etnografie s důrazem na vymezení základních pojmů a kategorií, antropologických teorií kultury a tematických okruhů sociální antropologie. Cílem tohoto přednáškového cyklu je seznámit studenty etnologie se základními antropologickými paradigmaty a prohloubit jejich teoretickou a metodologickou kompetenci v oblasti výzkumů člověka, společnosti a kultury.</p>				
Tematické okruhy					
1. Ideové zdroje britské a evropské sociální antropologie.					
2. Předmět a systematika britské a evropské sociální antropologie.					
3. Etnografie a etnologie jako fáze antropologického výzkumu.					
4. Evolucionistická antropologie.					
5. Difuzionistická antropologie.					
6. Německo-rakouská etnologická škola kulturních okruhů.					
7. Britská heliolitická škola.					
8. Britská funkcionalistická a strukturálně-funcionalistická antropologie.					
9. Teorie konfliktů a sociálních sítí v britské sociální antropologii.					
10. Francouzská etnologie a sociální antropologie.					
11. Strukturální a poststrukturální sociální antropologie.					
12. Symbolická antropologie.					
13. Interpretativní a postmoderní sociální antropologie.					
Studijní literatura					
Základní literatura					
Douglasová, M.: Čistota a nebezpečí: Analýza konceptu znečištění a tabu. Praha, Malvern 2014.					
Evans-Pritchard, E. E.: A History of Anthropological Thought. London, Faber and Faber 1981.					
Frazer, J. G.: Zlatá ratolest. Praha, Mladá fronta 1994.					

Hann, Ch.: Social Anthropology. London, Hoder and Stoughton 2004.
 Horáková, H.: Kultura jako všelék. Praha, Sociologické nakladatelství 2012.
 Kuper, A.: Anthropology and Anthropologist's: The Modern British School. London, Routledge 1983.
 Lévi-Strauss, C.: Strukturální antropologie. Praha, Argo 2006.
 Lévi-Strauss, C.: Strukturální antropologie – dvě. Praha, Argo 2006.
 Malinowski, B.: Vědecká teorie kultury. Brno, Krajské kulturní středisko 1968.
 Radcliffe-Brown, A. R.: Method in Social Anthropology: Selected Essays. Chicago, University of Chicago Press 1958.
 Stocking, G. C. (ed.): Functionalism Historicized: Essays on British Social Anthropology. Madison, University of Wisconsin Press 1984.
 Stocking, G. C.: After Tylor: British Social Anthropology 1888–1951. Madison, University of Wisconsin Press 1995.
 Soukup, V.: Dějiny antropologie. Praha, Karolinum 2004.
 Soukup, V.: Antropologie: Teorie člověka a kultury. Praha, Portál 2011.
 Soukup, V.: Dynamika sociokulturní změny. In: Šubrt, J. a kol.: Soudobá sociologie V (Teorie sociální změny). Praha: Karolinum, 2013, 66–91.

Doporučená literatura

Birx, J. (ed.): Encyclopedia of Anthropology. (5 Volumes). London, Sage 2005.
 Frazer, J. G.: Zlatá ratolest: druhá žeň. Praha, Garamond 2000.
 Frazer, J. G.: Mýty o původu ohně. Praha, Garamond 2000.
 Genep, A.: Přechodové rituály. Praha, Lidové noviny 1996.
 Hatch, E.: Theories of Man and Culture, New York, Columbia University Press, 1973.
 Heyerdahl, T.: Staré civilizace a oceán. Praha, Panorama 1983.
 Holý, L.: Malý český člověk a velký český národ. Praha, Sociologické nakladatelství 2001.
 Leach, E.: Social Anthropology. Oxford, Oxford University Press 1982.
 Lévi-Strauss, C.: Myšlení přírodních národů. Praha, Československý spisovatel 1971.
 Lévi-Strauss, C.: Cesta masek. Praha, Dauphin 1996.
 Lévi-Strauss, C.: Mythologica I.–IV. Praha, Argo 2006, 2006, 2007, 2009.
 Lévy-Bruhl, L.: Myšlení člověka primitivního. Praha, Argo 1999.
 Malinowski, B.: Sex a represe v divošské společnosti. Praha, Sociologické nakladatelství, 2007
 Kanovský, M.: Štruktúra mýtov: Štruktúrna antropológia Clauda Lévi-Straussa. Praha, Cargo Publishers 2001.
 Lévi-Strauss, C.: Smutné tropy. Praha: Odeon 1966.
 Lévi-Strauss, C.: Rasa a dějiny. Brno: Atlantis, 1999.
 Lévi-Strauss, C.: Totemismus dnes. Praha, Dauphin 2001.
 Mauss, M.: Esej o daru. Praha, Sociologické nakladatelství 1999.
 Schmidt, W.: The Culture Historical Method of Ethnology. New York, Fortuny's Publisher Inc. 1939.
 Smith, G. E.: Dějiny člověka. Praha, Laichter 1938.
 Soukup, V.: Antropologie: Teorie člověka a kultur. Praha, Portál 2011.
 Turner, V.: Průběh rituálu. Praha, Computer Press 2004.
 Tylor, E. B.: Antropologie: úvod do studia člověka. Praha, Jan Laichter 1897.
 Mauss, M.: Esej o daru. Praha, Sociologické nakladatelství 1999.
 Wolf, J.: Kulturní a sociální antropologie. Praha, Svoboda 1971.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Úvod do etnologie I				
Typ předmětu	Povinný základní teoretický předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	1/ZS
Rozsah studijního předmětu	2 / –	hod.	26	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	přednáška		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	50%				
Vyučující	Mgr. Karel Šima, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	<p>Cílem předmětu je seznámení se základními konturami současného etnologického bádání. Důraz je kladen na prezentaci evropské etnologie tak, jak je rozvíjena především ve středoevropském kontextu. V přednáškách budou představeny základní terminologické otázky, badatelské přístupy, specifické koncepty, výzkumné metody a vědecké styly podání a způsoby prezentace badatelských výsledků ve společnosti, včetně přehledu institucí, společností a komunikačních platforem evropské etnologie.</p> <p>Vzhledem k tomu, že jde o základní kurz, který nepředpokládá předchozí znalost oboru, bude pozornost věnována pouze základním informacím, které budou v dalším průběhu studia prohlubovány. Studující tak budou seznámeni s různými současnými pojetími evropské etnologie a způsoby, jak se vymezují vůči ostatním příbuzným oborům. Dále budou seznámeni s konstitutivními pojmy etnologického bádání, které zahrnují vztah lidu, národa a etnie, kultury a každodennosti, identity a etnicity, sociální příslušnosti a genderu, folkloru a expresivity, tradice a modernity, rituálu a performance. Nakonec budou představeny základní oblasti výzkumných metod etnologie: terénní výzkum (zúčastněné pozorování), dokumentace a analýza folklorního materiálu, interview a další kvalitativní metody, výzkumné metody hmotné/materiální kultury, kritika a analýza písemných pramenů.</p>				
Tematické okruhy 1. Co je (evropská) etnologie? 2. Interdisciplinární a transdisciplinární vztahy etnologie. 3. Předměty bádání etnologie – lid, národ, etnie, folklor. 4. Konceptuální rámce – kultura a každodennost. 5. Konceptuální rámce – identita a etnicita. 6. Konceptuální rámce – folklor a expresivní kultura. 7. Konceptuální rámce – tradice a modernita. 8. Konceptuální rámce – sociální příslušnost a gender. 9. Konceptuální rámce – rituál a performance. 10. Konceptuální rámce – materialita a materiální kultura. 11. Etnologický a folkloristický terénní výzkum. 12. Výzkum materiální kultury, kritika a analýza písemných pramenů. 13. Instituce, organizace, prezentace etnologického výzkumu.					
Studijní literatura					
Základní literatura Brouček, S. - Jeřábek, R. (ed.): Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska. Sv. 1-3. Praha: Mladá fronta, 2007. Československá vlastivěda. Díl III. Lidová kultura. Praha: Orbis, 1968. Holý, L. – Stuchlík, K.: Co je a co není etnografie. Český lid 51, 1964, s. 93–99. Chotek, K.: Význam národopisu ve spolupráci s ostatními vědami historickými. Český lid 53, 1966, s. 271–293. Janeček, P. – Šima, K. (eds.): Evropská etnologie dnes. Studia ethnologica pragensia 8, 1, 2017. Leščák, M. – Sirovátka, O.: Folklór a folkloristika. O ľudovej slovesnosti. Bratislava: Smena, 1982.					

Lozoviuk, P.: Evropská etnologie ve středoevropské perspektivě. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2005.
Petráňová, L. - Holubová, M. - Woitsch, J. (ed.): Česká etnologie 2000. Praha, vila Lanna 25.-26. října 2000. Praha: Etnologický ústav AV ČR, 2002.

Doporučená literatura

Bausinger, H.: Volkskunde: von der Altertumsforschung zur Kulturanalyse. Tübingen: Tübinger Vereinigung für Volkskunde, 1999.
Bausinger, H.: Volkskultur in der technischen Welt. Frankfurt am Main/New York: Campus Verlag, 2005.
Brückner, W.: Kultur und Volk. Begriffe, Probleme, Ideengeschichte. Würzburg: Bayerische Blätter für Volkskunde, 2000.
Jeggle, U. – Bausinger, H.: Volkskultur in der Moderne: Probleme und Perspektiven empirischer Kulturforschung. Reinbek bei Hamburg: Rowohlt, 1986.
Kaschuba, W.: Einführung in die europäische Ethnologie. München: Verlag C. H. Beck, 2012.
Kaschuba, W.: Volkskultur zwischen feudaler und bürgerlicher Gesellschaft: zur Geschichte eines Begriffs und seiner gesellschaftlichen Wirklichkeit. Frankfurt [am Main]: Campus. 1988.
Kockel, U. - Nic Craith, M. – Frykman, J.: A Companion to the Anthropology of Europe. Chichester, West Sussex, UK: Wiley-Blackwell, 2012.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Úvod do etnologie II				
Typ předmětu	Povinný základní teoretický předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	1/LS
Rozsah studijního předmětu	2 / –	hod.	26	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	přednáška		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	50%				
Vyučující	Mgr. Karel Šima, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu					
<p>Cílem kurzu je poskytnout přehledový úvod do specifitějších akademických diskurzů a subdisciplín etnologického studia; vedle evropské etnologie německého okruhu a skandinávské etnologie se tak kurz, v souladu s tradicí konceptualizace etnologie na FF UK, zaměří na problematiku výzkumu slovesného, respektive prozaického folkloru archaických i soudobých komplexních společností včetně nástinu jeho vztahu k ostatním celkům kultury a zasazení do příslušných sociálních kontextů. Folkloristická bádání jsou přitom v kurzu chápána jako integrální součást etnologických věd. Prolegomenální kurz tak prezentuje problematiku folkloru, ústní literatury a slovesného umění, konceptualizovaných jako fenomény expresivní kultury neodmyslitelně spjaté se všemi typy lidských společností, tedy jako jedny z antropologických univerzálií, s důrazem na evropské prostředí. Kurz se zaměřuje především na problematiku folklorní genologie, performancí a folklorního kontextu. Vedle „tradičního“ folkloru si všímá i současných primárně orálních společností a společenských příležitostí.</p>					
<p>Tematické okruhy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Etnologická bádání nad rámec evropské etnologie. 2. Skandinávská etnologie („nordisk etnologi“) jako komparativní disciplína. 3. Evropská etnologie a kulturní antropologie ve středoevropském prostoru. 4. Folkloristika mezi evropskou etnologií, kulturní antropologií a literární vědou. 5. Každodennost mezi kulturní a komunikativní pamětí. 6. Sociální a kulturní funkce folkloru. 7. Folklor jako antropologická univerzálie? 8. Folklor a kultura: mezi reflexí a antitezí. 9. Mýty a mytologie mezi etiologií a eschatologií. 10. Pověsti a legendy jako konstrukce minulosti. 11. Pohádky a další fiktivní narace. 12. Drobné folklorní žánry a umění mluveného slova. 13. Folklorní performance a kontext.					
Studijní literatura					
<p>Základní literatura</p> <p>Bascom, W. R.: Folklore and Anthropology. Journal of American Folklore 66, 262, 1953, s. 283-290.</p> <p>Bauman, R.: Folklore. In: Folklore, Cultural Performances, and Popular Entertainments. A Communications-Centered Handbook. New York: Oxford University Press, 1992, s. 29-40.</p> <p>Hubinger, V.: Svět za ohradou. Český lid/Etnologický časopis 78, 1, 1991, s. 1-9.</p> <p>Jakobson, R. – Bogatyrev, P.: Folklore as a Special Form of Creation. Folklore Forum 13, 1, 1980, s. 1-21.</p> <p>Le Goff, J.: Paměť. In: Paměť a dějiny. Praha: Argo, 2007, s. 68-112.</p> <p>Leščák, M. – Sirovátka, O.: Folklór a folkloristika (O ľudovej slovesnosti). Bratislava: Smena, 1982.</p> <p>Malinowski, B.: Myth in Primitive Psychology. In: Lambek, Michael (ed.): A Reader in the Anthropology of Religion. Oxford: Blackwell Publishing, s. 176-184.</p> <p>Tolkien, J. R. R.: O pohádkách. In: Příběhy z čarovné říše. Praha: Mladá fronta, 1997, s. 71-134.</p>					

Doporučená literatura

- Beneš, B.: Česká lidová slovesnost. Výbor pro současného čtenáře. Praha: Odeon, 1990.
- Dorson, R. M.: Folklore and Folklife. An Introduction. Chicago: University of Chicago Press, 1982.
- Georges, R. A. – Jones, M. O.: Folkloristics. An Introduction. Bloomington: Indiana University Press, 1995.
- Janeček, P.: Černá sanitka a jiné děsivé příběhy. Současné pověsti a fámy v České republice. Praha: Plot, 2006.
- Propp, V. J.: Morfologie pohádky a jiné studie. Jinočany: H+H, 1999.
- Sims, M. C. – Stephens, M.: Living Folklore. An Introduction to the Study of People and Their Traditions. Logan: Utah State University Press, 2005.
- Sirovátka, O. Folkloristické studie. Brno: Etnologický ústav AV ČR, 2002.
- Toelken, B.: Dynamics of Folklore. Boston: Houghton: Mifflin, 1996.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Dějiny etnologie I				
Typ předmětu	Povinný základní teoretický předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	1/ZS
Rozsah studijního předmětu	2 / –	hod.	26	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	přednáška		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	50%				
Vyučující	Mgr. Karel Šima, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	<p>Cílem předmětu je poskytnout přehled dějin evropské etnologie s důrazem na jejich specifickou konceptualizaci ve středoevropském prostoru. Dějiny oboru jsou přitom koncipovány jako dějiny širěji vymezeného bádání, jehož předmětem je tradiční lidová kultura, kultura etnicky či lokálně definovaných skupin, folklor či populární kultura, a to v dobových společensko-politických souvislostech. Hlavní etapy vývoje tak zahrnují osvícenský a romantický zájem o lid, národopisné hnutí a zrod vědeckého národopisu, a národopisné bádání prováděné ve státním zájmu v meziválečném období. V jednotlivých etapách pak bude věnována pozornost klíčovým charakteristikám kultury vědění (Wissenskultur) dané doby, specifickým prvkům oborového bádání, společenským, kulturním a politickým souvislostem, hlavním autorům a dílům.</p>				
<p>Tematické okruhy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Protovědecký zájem o lidovou kulturu a folklor. 2. Osvícenský a preromantický „objev“ lidové kultury a folkloru. 3. Počátky folkloristiky v kontextu romantického nacionalismu počátku 19. století. 4. Mytologická škola a mytologizující přístupy druhé poloviny 19. století. 5. Národopisné hnutí a zrod vědeckého národopisu na přelomu 19. a 20. století 6. Etnologické, antropologické a ritualistické přístupy přelomu 19. a 20. století. 7. Vzestup skandinávské etnologie: migracionismus, Finská škola a projekt evropské etnologie. 8. <i>Volkskunde</i> a národopis v meziválečném období. 9. <i>Volkskunde</i> ve službách nacionálního socialismu a rasových teorií. 10. Etnologie mezi nativistickými a exotizujícími přístupy. 11. Etnologie v kontextu formování moderních vědeckých disciplín. 12. Kulturní a sociální transfery etnologického vědění. 13. Evropská etnologie jako (sebe)reflexe Evropy.					
<p>Studijní literatura</p> <p>Základní literatura</p> <p>Bahenský, F. - Holubová, M. - Kafka, L. - Maur, E. - Navrátilová, A. - Otčenášek, J. - Petráňová, L. - Stavělová, D. - Tyllner, L. - Woitsch, J.: Velké dějiny zemí Koruny české. Tematická řada: Lidová kultura. Praha: Paseka, 2014.</p> <p>Bendix, R.: In Search of Authenticity. Formation of Folklore Studies. Madison: The University of Wisconsin Press, 1997.</p> <p>Brouček, S. - Jeřábek, R. (ed.): Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska. Sv. 1-3. Praha: Mladá fronta, 2007.</p> <p>Cocciara, G.: The History of Folklore in Europe. Philadelphia: Institute for Study of Human Issues, 1981.</p> <p>Horák, J.: Národopis československý. Přehledný nástin. In: Československá vlastivěda II. Člověk. Praha 1933, s. 305–472.</p> <p>Doporučená literatura</p> <p>Dundes, A. (ed.): International Folkloristics. Classic Contributions by the Founders of Folklore. Lanham: Rowman & Littlefield, 2004.</p> <p>Harmening, D. (ed.): Volkskultur - Geschichte - Region. Festschrift für Wolfgang Brückner zum 60. Geburtstag (Quellen und Forschungen zur europäischen Ethnologie 7), Würzburg, 1992.</p>					

Horák, J. - Chotek, K. - Matiegka, J.: Československá vlastivěda, řada II. Národopis. Praha: Sfinx (Brno Janda), 1937.

Kamer, K.- S.: Volkskultur. Ein Beitrag zur Diskussion des Begriffes und seines Inhaltes, In: Dieter Harmening/Erich Wimmer (ed.): Volkskultur - Geschichte - Region. Festschrift für Wolfgang Brückner zum 60. Geburtstag, Würzburg 1990, s. 13-29.

Riehl, W. H.: Die Naturgeschichte des Volkes als Grundlage einer deutschen Social-Politik. Stuttgart: J.G. Cotta, 1862.

Robek, A.: Dějiny české etnografie I. Praha: SPN, 1976.

Robek, A. Nástin dějin české a slovenské etnografie. Praha: SPN, 1964.

Woitsch, J.: Český lid a příbuzné vědecké časopisy v 19.-21. století. Český lid. Etnologický časopis. = Ethnological Journal. Roč. 100, č. 1 (2013), s. 121-127.

Woitsch, J.: Kam zmizela etnografie dělnictva? In: X. sjezd českých historiků: Ostrava, 14.-16.9.2011. Sv. 2 / Ostrava; Praha; Brno: Filozofická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě: Centrum pro hospodářské a sociální dějiny Filozofické fakulty Ostravské univerzity v Ostravě ve spolupráci se Sdružením historiků České republiky (Historický klub 1872) a s Historickým ústavem AV ČR Praha a Brno: Sdružení historiků České republiky (Historický klub 1872) : Historický ústav AV ČR Praha a Brno (2013), s. 111-128.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Dějiny etnologie II				
Typ předmětu	Povinný základní teoretický předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	1/LS
Rozsah studijního předmětu	2 / –	hod.	26	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	přednáška		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	50%				
Vyučující	Mgr. Karel Šima, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu					
<p>Cílem předmětu je poskytnout přehled dějin poválečné etnologie přesahem nad rámec středoevropského prostoru – s důrazem na alternativy k především německy psané evropské etnologii. Kurz se tak zaměřuje na poválečný vývoj disciplíny ve střední Evropě, ale i na širší mezinárodní kontext, včetně postupného odklonu etnologie od historických věd směrem k vědám společenským. Zvláštní důraz je kladen na aktuální výkladové koncepty a problémové okruhy moderních etnologických bádání.</p> <p>Tematické okruhy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Etnologie po druhé světové válce mezi Východem a Západem. 2. Zrod moderní evropské etnologie jako empirické kulturní vědy v 60. letech 20. století. 3. Specifika etnologického bádání v prostředí státního socialismu. 4. Česká etnologická bádání po druhé světové válce. 5. Skandinávská etnologie („nordisk etnologi“) jako alternativa. 6. Britská folkloristická studia jako pandán evropské etnologie. 7. Americká folkloristika a její renesance po druhé světové válce. 8. Vliv kulturních studií a studií populární kultury. 9. Transformace oboru na Východě a Západě po roce 1989. 10. Antropologizace oboru v České republice po roce 1989. 11. Evropská etnologie mimo Evropu: indická subalterní studia, čínské <i>folklore studies</i> ad. 12. Současná evropská etnologie mezi historickými, humanitními a společenskými vědami. 13. Aktuální problémové okruhy evropské etnologie.					
Studijní literatura					
<p>Základní literatura</p> <p>Bendix, R.: In Search of Authenticity. Formation of Folklore Studies. Madison: The University of Wisconsin Press, 1997.</p> <p>Bendix, R.: „From Volkskunde to the ‚Field of Many Names‘. Folklore Studies in German-Speaking Europe Since 1945 In: Bendix, R. – Hasan-Rokem, G. (eds). A Companion to Folklore. Routledge Companions to Anthropology. Oxford: Wiley-Blackwell, 2012, s. 364-390.</p> <p>Johler, R.: Doing European Ethnology in a Time of Change: The Metamorphosis of a Discipline (in Germany and in Europe). Traditiones 41, 2012, s. 245–255.</p> <p>Kockel, U. - Nic Craith, M. – Frykman, J.: Introduction. The Frontiers of Europe and European Ethnology. In: Kockel, U. - Nic Craith, M. – Frykman, J. (eds.): A Companion to Anthropology of Europe. Blackwell Companions to Anthropology. Oxford: Wiley-Blackwell, 2012, s. 1-10.</p> <p>Petráňová, L.: Lid, národ a český národopis v letech 1953-1963. In: Věda v Československu v letech 1953-1963. Sborník z konference. (Praha, 23. - 24. listopadu 1999). Praha: Arenga, 2000 s. 305-322.</p> <p>Šrámková, M.: Česká prozaická folkloristika v letech 1945-2000: Přehled, vývoj, témata, bibliografie. Praha: Etnologický ústav AV ČR, v.v.i., 2008.</p>					

Vermeulen, H. F.: Before Boas: The Genesis of Ethnography and Ethnology in the German Enlightenment. Lincoln: University of Nebraska Press, 2015.

Doporučená literatura

Bendix, R.: Amerikanische Folkloristik: Eine Einführung. Berlin: Reimer, 1995.

Feinberg, J. G.: Who's Afraid of Big, Bad Folk? Slovenský národopis / Slovak Ethnology 61, 2013, s. 548–560.

Klein, B.: Cultural Heritage, the Swedish Folklife Sphere, and the Others. Cultural Analysis 5, 2006, s. 57–80.

Kockel, U.: Liberating the Ethnological Imagination. Ethnologia Europaea. Journal of European Ethnology 38, 2008, s. 8–12.

Korff, G.: Namenwechsel als Paradigmenwechsel? Die Umbenennung des Faches Volkskunde an deutschen Universitäten als Versuch einer Entnationalisierung. In: Weigel, S. – Erdle, B. (eds.): Fünfzig Jahre danach: Zur Nachgeschichte des Nationalsozialismus. Zürich: v/d I fHochschulverlag AG, 1996, s. 403–434.

Laruelle, M.: The Discipline of Culturology: A New "Ready-Made Thought" for Russia. Diogenes 204, 2004, s. 21–36.

Hajduk-Nijakowska, J.: Towards the New Folklore Genre Theory. Slovenský národopis/Slovak Ethnology 63/2, 2015, s. 161–173.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Četba klíčových antropologických a etnologických textů I				
Typ předmětu	Povinný základní teoretický předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	3 /ZS
Rozsah studijního předmětu	2 / –	hod.	26	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	50%				
Vyučující	Mgr. Karel Šima, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	<p>Prostřednictvím předmětu budou studenti seznámeni s klasickými antropologickými a etnologickými texty a získají zkušenosti s jejich interpretací. Tento předmět je komplementární k přednáškám věnovaným dějinám antropologického a etnologického myšlení, neboť prohlubuje znalosti studentů z oblasti kulturně-antropologické teorie a metodologie. Předmět je zaměřen na četbu, analýzu a výklad klíčových textů reprezentantů předních antropologických a etnologických škol a směrů. Cílem předmětu je na konkrétních antropologických a etnologických textech prezentovat proměny paradigmat v dílech nejvýznamnějších reprezentantů oboru. Jednotlivé semináře budou mít standardizovaný průběh. Před každým seminářem bude studentům přidělena domácí četba odborného textu v českém nebo anglickém jazyce. V rámci vlastního semináře po krátké úvodní části seznamující posluchače s autorem vybraného odborného textu bude text představen ve formě referátu s otázkami do diskuse. V rámci řízené diskuse pak bude text interpretován v kontextu probíraného antropologického či etnologického paradigmatu.</p>				
Tematické okruhy 1. Seznámení s koncepcí, cíli a metodami semináře. 2. Romantický přístup ke studiu lidové kultury (J. G. Herder, bratři Grimmové). 3. Etnologie jako věda o lidu (W. H. Riehl). 4. Naturmythologie a mytologická studia (M. Müller, A. Kuhn) 5. Teorie pokleslých kulturních hodnot (H. Naumann). 6. Finská škola folkloristiky (J. a K. Krohn). 7. Evolucionistická antropologie I. (E. B. Tylor, J. G. Frazer, L. H. Morgan). 8. Americký historismus (F. Boas). 9. Konfiguracionismus (A. L. Kroeber, R. Benedictová). 10. Funkcionalismus (B. Malinowski). 11. Strukturální funkcionalismus I. (A. R. Radcliffe-Brown, E. E. Evans-Pritchard). 12. Strukturální antropologie I. (C. Lévi-Strauss, E. Leach). 13. Neoevolucionistická antropologie (L. White).					
Studijní literatura					
Základní literatura Benedict, R.: Patterns of Culture. London, Routledge and Kegan Paul, 1949. Benedictová, R.: Kulturní vzorce. Praha, Argo, 1999. Boas, F.: Primitive art. New York, Dover Publications, 1955. Boas, F.: Race, language and culture. Chicago, University of Chicago Press, 1982. de Vries, J.: Theories Concerning "Nature Myths". In: Dundes, A. (ed.): Sacred Narrative. Readings in the Theory of Myth. Berkeley: University of California Press, 1984, s. 30-40. Dow, J.: Hans Naumann's gesunkenes Kulturgut and primitive Gemeinschaftskultur, Journal of Folklore Research 2014, roč. 51, č. 1, 49-100. Evans-Pritchard, E. E. Kinship and Marriage Among the Nuer. Oxford, Clarendon Press, 1951. Frazer, J.: Zlatá ratolest. Praha: Československý spisovatel, 2012.					

Grimm, J.: Teutonic Mythology (1880-1888), London: Routledge 2000.

Herder, J. G.: Uměním k lidskosti: úvahy o jazyce a literatuře. Praha: OIKOYMENH, 2006.

Kroeber, A. L.: A roster of civilizations and culture. New York, Wenner-Gren foundation for anthropological research, 1962.

Krohn, K.: Folklore Methodology: Formulated by Julius Krohn and Expanded by Nordic Researchers, University of Texas Press 1981.

Leach, E. R.: Political systems of Highland Burma: A study of Kachin social structure. Cambridge, Harvard University Press, 1954.

Lévi-Strauss, L.: Myšlení přírodních národů. Liberec, Dauphin, 1996.

Lévi-Strauss, L.: The savage mind. London, Weidenfeld and Nicolson, 1972.

Malinowski, B.: Argonauts of the Western Pacific. London, George Routledge and Sons Ltd., 1922.

Morgan, L. W.: Pravěká společnost, neboli, Výzkumy o průběhu lidského pokroku od divoštství přes barbarství k civilisaci. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1954.

Radcliffe-Brown, A. R.: Method in social anthropology: selected essays. Chicago, The University of Chicago, 1958.

Riehl, W.: Natural History of the German People, Edwin Mellen Press 1990.

Tylor, E. B.: Anthropology: An introduction to the study of man and civilization. New York, D. Appleton, 1916.

White, L. A.: The Evolution of Culture: The development of civilization to the fall of Rome. New York : McGraw-Hill, 1959.

Doporučená literatura

Eriksen, T. H.: Sociální a kulturní antropologie: příbuzenství, národnostní příslušnost, rituál. Praha, Portál, 2008.

Ingold, T. (ed.): Key Debates in Anthropology. London and New York, Routledge, 1996.

Keesing, R. G.: Cultural anthropology: A contemporary perspective. New York, Holt, Rinehart and Winston, 1981.

Lavenda, R. H. – Schultz, E. A.: Anthropology: What does it mean to be human? Oxford, Oxford University Press, 2008.

Soukup, V.: Dějiny sociální a kulturní antropologie. Praha, Karolinum, 1996.

Walbridge, L. S. – Sievert, A. K.: Personal Encounters: A Reader in Cultural Anthropology. Boston, McGraw-Hill, 2003.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Četba klíčových antropologických a etnologických textů II				
Typ předmětu	Povinný základní teoretický předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	3 /LS
Rozsah studijního předmětu	– / 2	hod.	26	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	50%				
Vyučující	Mgr. Karel Šima, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	<p>Prostřednictvím tohoto předmětu budou studenti seznámeni s antropologickými a etnologickými texty a získají zkušenosti s jejich interpretací. Tento předmět je komplementární k přednáškám věnovaným vývojovým proměnám antropologického a etnologického myšlení, neboť prohlubuje znalosti studentů z oblasti kulturně-antropologické teorie a metodologie. Předmět je zaměřen na četbu, analýzu a výklad klíčových textů reprezentantů předních antropologických a etnologických škol a směřu v období moderny a postmoderny. Cílem předmětu je na konkrétních textech prezentovat proměny paradigmat v dílech nejvýznamnějších reprezentantů oboru. Jednotlivé semináře budou mít standardizovaný průběh. Před každým seminářem bude studentům přidělena domácí četba odborného textu v českém nebo anglickém jazyce. V rámci vlastního semináře po krátké úvodní části seznamující posluchače s autorem vybraného odborného textu bude text představen ve formě referátu s otázkami do diskuse. V rámci řízené diskuse pak bude text interpretován v kontextu probíraného antropologického či etnologického paradigmatu.</p>				
Tematické okruhy 1. Seznámení s koncepcí, cíli a metodami semináře. 2. Skandinávská evropská etnologie (S. Erixon). 3. Etnologie jako empirická kulturní věda (H. Moser). 4. Sociální a kulturní dynamika tradiční lidové kultury (H. Bausinger). 5. Performativní folkloristická studia (R. Bauman, A. Paredés). 6. Současná evropská etnologie (W. Kaschuba). 7. Kulturní ekologie (J. Steward, R. B. Lee, I. DeVore). 8. Kulturní materialismus (M. Harris). 9. Antropologická archeologie (L. Binford, I. Hodder). 10. Kognitivní antropologie (W. H. Goodenough). 11. Symbolická antropologie (M. Douglas, V. Turner). 11. Interpretativní antropologie (C. Geertz, M. Sahlins). 12. Cultural studies a v kontextu antropologie/etnologie (S. Hall). 13. Postmoderní antropologie (J. Clifford).					
Studijní literatura					
Základní literatura Bauman, R.: Verbal Art as Performance. Austin: University of Texas Press, 1975. Bendix, R.: In Search of Authenticity: The Formation of Foklore Studies, Madison: University of Wisconsin 1997. Binford, L.: In Pursuit of the Past: Decoding the Archaeological Record. Berkeley: University of California Press, 2002. Douglas, M.: Purity and danger: an analysis of concept of pollution and taboo. London: Routledge, 2002. Douglasová, M.: Čistota a nebezpečí: analýza konceptu znečištění a tabu. Praha: Malvern, 2014. Erixon, S.: European Ethnology in our Time, Ethnologia Europea, 1967, roč. 1, č. 1, 3-11. Geertz, C.: Interpretace kultur: vybrané eseje. Praha: Sociologické nakladatelství, 2000. Geertz, C.: The Interpretation of Cultures: Selected Essays. New York: Basic Books, 1973. Goodenough, W. H.: Description and Comparison in Cultural Anthropology. Chicago: Aldine, 1968.					

Harris, M.: Cows, pigs, wars, and witches: the riddles of culture. New York: Random House, 1974.
 Harris, M.: Cultural materialism: the struggle for a science of culture. New York: Vintage Books, 1980.
 Harris, M.: Culture, people, nature: an introduction to general anthropology. New York: Longman, 1997.
 Hodder, I.: Symbols in Action: Ethnoarchaeological. Studies of Material Culture. Cambridge: Cambridge University Press, 1982.
 Kaschuba, W.: Cultural Heritage in Europe: Ethnologists' Uses of the Authentic. Anthropological Yearbook of European Cultures, 2008, roč. 17, č. 2, 34–46.
 Lee, R. B. – DeVore, I. (eds.): Man the hunter. Chicago: Aldine Publishing Company, 1968.
 Sahlins, M.: Culture in practice: selected essays. New York: Zone Books, 2000.
 Steward, J. H.: Theory of Culture Change: The Methodology of Multilinear Evolution. Urbana: University of Illinois Press, 1976.
 Turner, V.: Průběh rituálu. Brno: Computer Press, 2004.
 Turner, V.: The Ritual Process: Structure and Anti-Structure. New Brunswick: Aldine Transaction, 2011.

Doporučená literatura

Eriksen, T. H.: Sociální a kulturní antropologie: příbuzenství, národnostní příslušnost, rituál. Praha, Portál, 2008.
 Ingold, T. (ed.): Key Debates in Anthropology. London and New York, Routledge, 1996.
 Keesing, R. G.: Cultural anthropology: A contemporary perspective. New York, Holt, Rinehart and Winston, 1981.
 Lavenda, R. H. – Schultz, E. A.: Anthropology: What does it mean to be human? Oxford, Oxford University Press, 2008.
 Soukup, V.: Dějiny sociální a kulturní antropologie. Praha, Karolinum, 1996.
 Walbridge, L. S. – Sievert, A. K.: Personal Encounters: A Reader in Cultural Anthropology. Boston, McGraw-Hill, 2003.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Úvod do metod terénního výzkumu				
Typ předmětu	povinný			doporučený ročník / semestr	1 / 2 / LS
	předmět profilujícího základu				
Rozsah studijního předmětu	1/1	hod.	26	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	Přednáška, seminář, e-learning		
Další požadavky na studenta	-				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Petra Lupták Burzová, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	50% <i>Garant předmětu se podílí na výuce předmětu, přípravě výukových materiálů včetně e-learningu, vedení samostatné práce studentů, na praktických cvičeních a výsledné evaluaci.</i>				
Vyučující	Lenka Jakoubková Budilová, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	Terénní výzkum bude představen jako jeden ze základních přístupů k získávání, vytváření a analýze dat v sociálních vědách. Studenti se seznámí se základními metodologickými postupy terénního výzkumu, jako je zúčastněné pozorování, rozhovor, audiovizuální techniky tvorby dat (včetně práce s kamerou a fotoaparátem) i základními analytickými postupy (včetně využívání softwaru na zpracování kvalitativních dat). Naučí se formulovat výzkumný problém a otázky, zvolit adekvátní metodologické strategie a konkrétní výzkumný projekt kriticky reflektovat a zhodnotit jeho etické rozměry. Vedle získání potřebných teoretických kompetencí a porozumění podstatě terénního výzkumu bude kurz klást primární důraz na realizaci terénního výzkumu pod odborným vedením vyučujících. Kurz využívá kombinaci výukových metod. Ke každému tematickému bloku je zadána povinná četba, kterou si studenti nastudují před kontaktní výukou, část příprav je ve formě e-learningových materiálů (video, rozhovory, cvičení). Znalosti získané samostudiem a formou e-learningu jsou podpořeny, zasazeny do kontextu a dále rozvíjeny v kontaktních přednáškách, které realizují obě vyučující.				
	Témata: 1. Co je terénní výzkum? 2. Výběr tématu a formulace výzkumného problému 3. Vstup do terénu 4. Etika terénního výzkumu 5. Reflexivita 6. Terénní poznámky 7. Pozorování 8. Rozhovor 9. Doplnkové techniky vytváření dat 10. Transkripce a organizace dat 11. Analýza a interpretace 12. Výstupy z terénního výzkumu				
Předmět byl podpořen z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, projekt Zvýšení kvality vzdělávání UK a jeho relevance pro potřeby trhu práce CZ.02.2.69/0.0/16_015/0002362.					

Studijní literatura	<p>Povinná literatura a další písemné i audiovizuální materiály a cvičení k e-learningu budou distribuovány skrze výukový software UK Moodle.</p> <p>Doporučená literatura: Agar, M.: Professional Stranger: An Informal Introduction to Ethnography. Academic Press, 1996. Amit, V.: Constructing the Field. London: Routledge, 2000. Barbash, I., and L. Taylor: Cross-Cultural Filmmaking: A Handbook for Making Documentary and Ethnographic Films and Videos. Berkeley, CA: University of California Press, 1997. Bernard, H. R. – C. C. Gravlee (eds.): Handbook of methods in cultural anthropology. Rowman & Littlefield, 2014. Bryman, A.: Social research methods. Oxford University Press, 2015. Caplan, P. (ed.): The Ethics of Anthropology. London and New York: Routledge, 2003. Clair, R. P. (ed.): Expressions of ethnography: Novel approaches to qualitative methods. SUNY Press, 2012. Coleman, S. – P. Von Hellermann (eds.): Multi-sited ethnography: problems and possibilities in the translocation of research methods. Routledge, 2012. Creswell, J. W.: Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches. Sage publications, 2013. DeWalt, K. M., – B. R. DeWalt: Participant observation: A guide for fieldworkers. Rowman Altamira, 2011. Ellen, R. F. (ed.): Ethnographic Research: A Guide to General Conduct. Academic Press, 1984. Emerson, R. M. – Fretz, R. I. – Shaw, L. L.: Writing Ethnographic Fieldnotes. Chicago: University of Chicago Press, 1995. Flick, U.: An introduction to qualitative research. Sage, 2014. Hammersley, M. – Atkinson, P.: Ethnography: Principles in Practice. London: Routledge, 1997. Jackson, A. (ed.): Anthropology at home. London and New York: Tavistock Publications Ltd, 1987. Powdermaker, H.: Stranger and Friend. The Way of an Anthropologist. New York, London: W.W. Norton & Company, 1966. Schensul, J. J., and M D LeCompte (eds.): Ethnographer's Toolkit. 7 vols. Walnut Creek, CA: AltaMira, 1999. Spradley, J.: The Ethnographic Interview. New York: Holt, Rinehart, Winston, 1979. Spradley, J.: Participant Observation. New York: Holt, Rinehart, Winston, 1980. Taylor, S. J. – R. Bogdan – M. DeVault: Introduction to qualitative research methods: A guidebook and resource. John Wiley & Sons, 2015. Van Maanen, J.: Tales of the Field. On Writing Ethnography. Chicago and London: University of Chicago Press, 1988. Whyte, W. F.: Street Conner Society. The Social Structure of an Italian Slum. Chicago and London: The University of Chicago Press, 1993. Yin, R. K.: Case study research: Design and methods. Sage publications, 2013.</p>
----------------------------	--

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Terénní výzkum v antropologii a etnologii				
Typ předmětu	Povinný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	2 /ZS
Rozsah studijního předmětu	1 / 1	hod.	26	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Mgr. Lenka Jakoubková Budilová, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	50%				
Vyučující	Mgr. Petra Burzová, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	<p>Prakticky orientovaný předmět je zaměřen na rozvíjení schopnosti provádět etnografický/terénní výzkum a navazuje na kurz Úvod do metod terénního výzkumu. Specificky se zaměřuje na soubor postupů využívaných k utváření vědění v rámci etnologie a sociokulturní antropologie. Dílčí témata budou demonstrována příklady z odborné literatury a v podobě prezentací antropologů realizujících vlastní terénní výzkumy. V rámci kurzu se soustředíme na vlastní terénní výzkumy studentů</p> <p>Tematické okruhy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Terénní výzkum v sociálních a humanitních vědách. 2. Terénní výzkum v etnologii a v sociokulturní antropologii. 3. Etnografie. Vymezení a základní metodologické postupy. 4. Odborně řízená samostatná práce studentů a prezentace profesionálních terénních výzkumů. 5. Odborně řízená samostatná práce studentů a prezentace profesionálních terénních výzkumů. 6. Odborně řízená samostatná práce studentů a prezentace profesionálních terénních výzkumů. 7. Odborně řízená samostatná práce studentů a prezentace profesionálních terénních výzkumů. 8. Odborně řízená samostatná práce studentů a prezentace profesionálních terénních výzkumů. 9. Odborně řízená samostatná práce studentů a prezentace profesionálních terénních výzkumů. 10. Odborně řízená samostatná práce studentů a prezentace profesionálních terénních výzkumů 11. Kvalitativní analýza dat. 12. Kvalitativní analýza dat. 13. Základní formy prezentace výsledků terénního výzkumu.				
Studijní literatura	<p>Základní literatura</p> <p>Agar, M.: Professional Stranger: An Informal Introduction to Ethnography. Academic Press, 1996 [1980].</p> <p>Aull Davies, Ch.: Reflexive Ethnography. A guide to research selves and others. London and New York: Routledge, 1999.</p> <p>Amit, V. Constructing the Field. London: Routledge, 2000.</p> <p>Bernard, H. R. (ed.): Handbook of Methods in Cultural anthropology. London: Alta Mira Press, 1998.</p>				

Coleman, S. – P. Collins (eds.). 2006. Locating the Field: Space, Place and Context in Anthropology. ASA Monographs 42. Oxford: Berg.

Ellen, R. F. (ed.): Ethnographic Research: A Guide to General Conduct. Academic Press, 1984.

Flick, U.: An Introduction to Qualitative Research. London: Thousand Oaks: Sage Publications, 2009.

Hammersley, M. – Atkinson, P.: Ethnography: Principles in Practice. London: Routledge, 1997.

Schensul, J. J. – LeCompte, M. D.: Essential Ethnographic Methods: A Mixed methods Approach. Walnut Creek, California: AltaMira Press, 2012.

Doporučená literatura

Bernard, H. R. et al.: The Construction of Primary Data in Cultural-Anthropology, Current Anthropology 1986 27(4): 382–396.

Castañeda, Q. E.: Ethnography in the Forest: An Analysis of Ethics in the Morals of Anthropology, Cultural Anthropology 2006, 21, No 1: 121–145.

Bernard, H. R. – Ryan, G. W.: Analysing Qualitative Data: Systematic Approaches. Newbury Park, CA: Sage Publications, 2010.

Clifford, J. – Marcus, G. (eds): Writing Culture: The Poetics and Politics of Ethnography. Berkeley: University of California Press, 1986.

Coleman, S. – von Hellermann, P.: Multi-Sited Ethnography: Problems and Possibilities in the Translocation of Research Methods. Routledge, 2011.

Denzin, N. K. – Lincoln, Y. S. (eds.): Collecting and Interpreting Qualitative Materials. Thousand Oaks: Sage Publications, 2003.

Emerson, R. M. – Fretz, R. I. – Shaw, L. L.: Writing Ethnographic Fieldnotes. Chicago: University of Chicago Press, 1995.

Falzon, M. A. – Hall, C. (eds.): Multi-Sited Ethnography: Theory, Praxis and Locality in Contemporary Research. Ashgate, 2009.

Gay y Blasco, P. – Wardle, H.: How To Read Ethnography. London, New York: Routledge, 2006.

Jongmans, D. G. – Gutkind, P. C. W. (eds.): Anthropologists in the field. Assen, Van Gorcum, 1967.

Kulick, D. – Wilson, M. (eds.): Taboo: Sex, Identity and Erotic Subjectivity in Anthropological Fieldwork. London: Routledge, 1995.

Macfarlane, B.: Researching with Integrity: The Ethics of Academic Enquiry. London: Routledge, 2008.

Wax, R.: Doing Fieldwork. Warnings and Advice. Chicago and London: The University of Chicago Press, 1971.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Odborná exkurze				
Typ předmětu	povinný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	1/LS
Rozsah studijního předmětu	5 dní	hod.		kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	exkurze		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Barbora Půtová, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	50%				
Vyučující	Mgr. Josef Oriško, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu					
<p>Cílem kurzu je komentovaná návštěva pětice etnologicky zaměřených odborných institucí za účelem seznámení s aplikovanou dimenzí etnologické vědecké práce. Hlavní náplní je přitom názorně prezentovat možnosti uplatnění absolventů oboru Etnologie na domácím pracovním trhu. Zvláštní důraz je kladen na vědecké a odborné instituce zabývající se základním i aplikovaným etnologickým výzkumem. Student nahlédne do institučního zázemí vědeckých oborů a může konzultovat a diskutovat s příslušnými odborníky. Standardně je navštěvováno pět typů institucí, které vždy představí svoji odbornou činnost a aktuálně řešené vědecké projekty:</p> <p>1) vědecký ústav (např. Etnologický ústav AV ČR, v.v.i.) 2) vědecko-pedagogické etnologické pracoviště (např. Ústav evropské etnologie FF MU, Katedra antropologie FF ZČU) 3) etnologické muzeum, archiv či jiná paměťová instituce (např. Národopisné muzeum Národního muzea v Praze) 4) odborné pracoviště zabývající se aplikovanou dimenzí etnologické práce (např. Národní ústav lidové kultury) 5) regionální odborné pracoviště pro péči o tradiční lidovou kulturu (např. Muzeum hlavního města Prahy)</p> <p>Atestace bude udělena na základě absolvování programu exkurze a po akceptování předložené souborné odborné zprávy z exkurze.</p>					
Studijní literatura					

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Aplikovaná antropologie a etnologie I				
Typ předmětu	Povinný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	2/ZS, 3/ZS
Rozsah studijního předmětu	1 / 2	hod.	39	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Mgr. Petra Burzová, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	50%				
Vyučující	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.				

Stručná anotace předmětu

Kurz je určen pro studenty bakalářského studia etnologie. Cílem kurzu je představit způsoby využití antropologického vědění a teoretických a metodologických přístupů v rozboru a řešení současných a naléhavých socioekonomických problémů. Důraz bude kladen na prezentaci východisek aplikované antropologie a příkladů jejího uplatnění při zlepšování životních podmínek znevýhodněných populací. Aplikovaná antropologie je zaměřena prakticky, je participativní, multidisciplinární, orientovaná na kolaborativní projekty a vychází z přesvědčení, že poznatky sociokulturní antropologie lze využít také mimo akademickou sféru, zejména v soukromém, veřejném i neziskovém sektoru.

Tematické okruhy

1. Předmět aplikované antropologie.
2. Ideové zdroje aplikované antropologie.
3. Etické otázky aplikované antropologie.
4. Metody aplikované antropologie.
5. Uplatnění aplikované antropologie v praxi.
6. Rozvoj, životní prostředí, zdraví a udržitelnost.
7. Vzdělávání a sociální integrace z perspektivy aplikované antropologie.
8. Socioekonomické nerovnosti a vyloučení.
9. Kriminalita jako předmět výzkumů aplikované antropologie.
10. Gender a věk.
11. Angažovaná antropologie.
12. Aplikovaný výzkum a komunitní projekty.
13. Projektové řízení a hlavní aktéři a zadavatelé aplikovaných antropologických výzkumů.

Studijní literatura

Základní literatura

Eriksen, T. H.: Engaging anthropology: The Case for a Public Presence. Berg, 2006.
Ervin, A. M.: Applied anthropology: tools and perspectives for contemporary practice. Allyn & Bacon, 2005.
Gwynne, M. A.: Applied anthropology: A career-oriented approach. Allyn & Bacon, 2003.
Hirt, T. et al.: Vybrané kapitoly z aplikované sociální antropologie. Západočeská univerzita v Plzni, 2012.
McDonald, J. H. (ed.): The applied anthropology reader. Allyn and Bacon, 2002.
Van Willigen, J.: Applied anthropology: An Introduction. Greenwood Publishing Group, 2002.

Doporučená literatura

Bastide, R.: Applied anthropology. Harper & Row, 1973.
Bickman, L. – D. J. Rog: Applied research design: a practical approach. In: L. Bickman – Debra J. R. (eds.): Handbook of Applied Social Research Methods. Sage Publications, 2009, s. 3-43.
Foster, G. M.: Applied anthropology. Little, Brown, 1969.
Gardner, K – Lewis, D.: Anthropology, development and the post-modern challenge. Pluto Press, 1996.
Kedia, S. – J. Van Willigen: Applied anthropology: Domains of application. Greenwood Publishing Group, 2005.

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Aplikovaná antropologie a etnologie II				
Typ předmětu	povinný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	2/LS
Rozsah studijního předmětu	1 / 2	hod.	39	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Mgr. Petra Burzová, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	50%				
Vyučující	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu					
<p>Kurz Aplikovaná antropologie a etnologie II rozšiřuje poznatky získané v kurzu Aplikovaná antropologie a etnologie I. Předmět je zaměřen na rozvíjení schopnosti studentů uplatňovat antropologické vědění v řešení praktických problémů, provádět aplikovaný výzkum a orientovat se v možnostech mimoakademického profesního uplatnění. Součástí kurzu bude prezentace probíhajících aplikovaných výzkumů, profesionálů z praxe a exkurze do vybraných státních i nestátních organizací.</p>					
<p>Tematické okruhy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aplikovaný výzkum. 2. Design aplikovaného výzkumu. 3. Výstupy aplikovaného výzkumu. 4. Aplikovaná antropologie a etnologie ve státním sektoru. 5. Aplikovaná antropologie a etnologie v nestátním sektoru. 6. Prezentace aplikovaných výzkumů. 7. Prezentace aplikovaných výzkumů. 8. Prezentace aplikovaných výzkumů. 9. Prezentace odborníků z praxe a exkurze. 10. Prezentace odborníků z praxe a exkurze. 11. Prezentace odborníků z praxe a exkurze. 12. Prezentace odborníků z praxe a exkurze. 13. Prezentace odborníků z praxe a exkurze.					
Studijní literatura					
<p>Základní literatura</p> <p>Eriksen, T. H.: Engaging anthropology: The Case for a Public Presence. Berg, 2006.</p> <p>Gal, S., Kligman, G.: The politics of gender after socialism. Princeton: Princeton University Press, 2000.</p> <p>Gwynne, M. A.: Applied anthropology: A career-oriented approach. Allyn & Bacon, 2003.</p> <p>Hirt, T. et al.: Vybrané kapitoly z aplikované sociální antropologie. Západočeská univerzita v Plzni, 2012.</p> <p>Rákoczyová, M., Trbola, R.: Sociální integrace přistěhovalců v České Republice. Sociologické nakladatelství (SLON), 2009.</p>					
<p>Doporučená literatura</p> <p>Bernard, H.R., G.W. Ryan: Analyzing Qualitative Data: Systematic Approaches: SAGE, 2009.</p> <p>Bickman, L. – D. J. Rog: Applied research design: a practical approach. In: L. Bickman – Debra J. R. (eds.): Handbook of Applied Social Research Methods. Sage Publications, 2009, s. 3-43.</p> <p>Ellen, R.: „From Ethno-Science to Science, or ,What the Indigenous Knowledge Debate Tells Us about How Scientists Define Their Project‘.“ Journal of Cognition and Culture, 2004: 4: 409-450.</p> <p>Gardner, K – Lewis, D.: Anthropology, development and the post-modern challenge. Pluto Press, 1996.</p>					

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Terénní výzkum – praxe				
Typ předmětu	povinný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	2/LS
Rozsah studijního předmětu	10 dní	hod.		kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	praxe		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	50%				
Vyučující	Mgr. Josef Oriško, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu					
Cílem předmětu je seznámit studenty s celým procesem etnografického výzkumu coby základním pilířem antropologické práce a původním kulturně-antropologickým příspěvkem k obecnému paradigmatu společenských věd. Kromě nabytí konceptuálních a metodologických kompetencí spojených s tvorbou a realizací terénního výzkumu je předmět zaměřen především na praktickou dovednost realizace vlastních projektů terénních výzkumů, a to od volby tématu, resp. formulace výzkumného problému, přes volbu odpovídajících technik a postupů, až po samotný vstup a práci v terénu. Nedílnou součástí, resp. závěrem, bude rovněž vyhotovení etnografického textu na základě realizovaného šetření.					
Studijní literatura					
Základní literatura Leach, E.: An Anthropologist's Reflection on Social Survey. In: D. G. Jongmans - P.C.W. Gutkind (eds.): Anthropologists in the field. Assen, Van Gorcum, 1967, s. 75-88. Malinowski, B.: Argonauts of the Western Pacific: An Account of Western Enterprise and Adventure in the Archipelagos of Melanesian New Guinea. Waveland Press, Inc., 1984. Okely, J.: Když antropolog dělá výzkum doma. In: M. Jakoubek – L. Budilová (eds.): Romové a Cikáni. Neznámí a známí. Praha: Leda, 2008, s. 44-49. Whyte, W. F.: Street Conner Society. The Social Structure of an Italian Slum. Chicago and London: The University of Chicago Press, 1993.					
Doporučená literatura Agar, M.: Professional Stranger: An Informal Introduction to Ethnography. Academic Press, 1996. Amit, V.: Constructing the Field. London: Routledge, 2000. Aull Davies, Ch.: Reflexive Ethnography. A guide to research selves and others. London and New York: Routledge, 1999. Emerson, R. M. – Fretz, R. I. – Shaw, L. L.: Writing Ethnographic Fieldnotes. Chicago: University of Chicago Press, 1995. Hammersley, M. – Atkinson, P.: Ethnography: Principles in Practice. London: Routledge, 1997. Jackson, A. (ed.): Anthropology at home. London and New York: Tavistock Publications Ltd, 1987. Jongmans, D. G. – Gutkind, P. C. W. (eds.): Anthropologists in the field. Assen: Van Gorcum, 1967. Jones, D. J.: Na cestě k domorodé antropologii. Biograf č. 39, 2006, s. 1-81. Powdermaker, H.: Stranger and Friend. The Way of an Anthropologist. New York, London: W.W. Norton & Company, 1966.					
Doplňující údaje u předmětu obsahujícího odbornou praxi					
Přehled pracovišť, na kterých má být praxe uskutečňována					Smluvně zajištěno
Terénní praxe není realizována na jiném odborném pracovišti, ale v terénu pod metodickým vedením katedry.					

Zajištění odborné praxe v cizím jazyce (u studijních programů uskutečňovaných v cizím jazyce)	

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Etnické menšiny Evropy				
Typ předmětu	povinný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	3/ZS nebo LS
Rozsah studijního předmětu	2 / –	hod.	26	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	přednáška		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Prof. PhDr. Leoš Šatava, CSc.				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující					
Stručná anotace předmětu					

V kurzu je analyzována a interpretována obecná problematika etnicity. Hlavní akcent je kladen na její konkrétní projevy v souvislosti s minoritními etnojazykovými populacemi Evropy. Ty jsou podrobně představeny a komentovány v rámci jednotlivých státních útvarů, včetně využití videoprojekce. Cílem je představení evropského kontinentu alternativní optikou. Sledována je historie každé menšinové etnické skupiny, zejména ale její současná situace – mj. v souvislosti s procesy asimilace/revitalizace a problémovými a konfliktními místy na mapě Evropy. Zvláštní pozornost je věnována etnikům bez vlastního státního útvaru. Jedná se o interdisciplinární pohled (etnologie / geografie / historie / geopolitika aj.).

Tematické okruhy

1. Obecný úvod do problematiky etnicity a etnické problematiky Evropy.
2. Etnická problematika v jednotlivých státech (Albánie – Bulharsko).
3. Etnická problematika v jednotlivých státech (Česká republika – Dánsko).
4. Etnická problematika v jednotlivých státech (Estonsko – Francie).
5. Etnická problematika v jednotlivých státech (Gibraltar – Island).
6. Etnická problematika v jednotlivých státech (Itálie – Litva).
7. Etnická problematika v jednotlivých státech (Lotyšsko – Malta).
8. Etnická problematika v jednotlivých státech (Monako – Polsko).
9. Etnická problematika v jednotlivých státech (Portugalsko – Řecko).
10. Etnická problematika v jednotlivých státech (San Marino – Španělsko).
11. Etnická problematika v jednotlivých státech (Švédsko – Velká Británie).
12. Etnická problematika v jednotlivých státech (Rusko/Ukrajina/Bělorusko).
13. Závěrečné shrnutí tematiky.

Studijní literatura

Základní literatura

Anderson, B.: Představy společenství. Úvahy o původu a šíření nacionalismu. Praha: Karolinum, 2008;
 Brouček, S. a kol.: Základní pojmy etnické teorie. Český lid, 1991, 78, č. 4, s. 237–257;
 Eriksen, T. H.: Antropologie multikulturních společností. Rozumět identitě. Praha: Triton, 2007;
 Gellner, A.: Národy a nacionalismus. Praha: Hříbal, 1993;
 Gellner, E.: Nacionalismus. Brno: CDK, 2003;
 Hroch, M.: Národy nejsou dílem náhody. Praha: SLON, 2009;
 Hroch, M. (ed.): Pohledy na národ a nacionalismus. Praha: SLON, 2003;
 Petráš, R.: Cizinci ve vlastní zemi. Praha: Auditorium, 2012.
 Šatava, L.: Národnostní menšiny v Evropě. Praha 1994;

Doporučená literatura

Gabal, I. a kol.: Etnické menšiny ve střední Evropě. Praha: G plus G, 1999;
 Gauß, K.-M.: Vymírající Evropané. Praha: Vitalis, 2003;
 Hobsbawm, E. J.: Národy a nacionalismus od roku 1780. Brno: CDK, 2000;

Loewenstein, B. W.: My a ti druzí. Brno: Doplněk, 1997;
Peroutka, F.: Jací jsme. Praha: Středočeské nakladatelství a knihkupectví, 1991;
Pokorný, J.: Lingvistická antropologie. Praha: Grada, 2010;
Řezník, M.: Formování moderního národa. Evropské „dlouhé“ 19. století. Praha: Triton, 2003.
Sartori, G.: Pluralismus, multikulturalismus a přistěhovalci. Praha: Dokořán, 2005;
Tesař, F.: Etnické konflikty. Praha: Portál. 2007;
Vaculík, J.: České menšiny v Evropě a ve světě. Praha: Libri, 2009.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Interdisciplinární přesahy etnologických a antropologických věd				
Typ předmětu	povinné volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	3/ZS
Rozsah studijního předmětu	2 / 1	hod.	39	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	doc. PhDr. František Vrhel, CSc.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	50%				
Vyučující	doc. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	<p>Etnologie ani antropologie nikdy nebyly do sebe gravitujícími diskurzy. Na straně jedné se vždy inspirovaly děním za hranicemi vlastní disciplíny, na té druhé po celou dobu své existence byly a jsou zdrojem podnětů pro sousední i vzdálenější obory. Vztah s jinými badatelskými diskurzy je tedy pro etnologii/sociokulturní antropologii konstitutivní, slovem nezbytný; právě přesahy z a do etnologie/antropologie činí etnologii/antropologii tím, čím jsou. Cílem kurzu bude učinit tento konstitutivní rys etnologie/sociokulturní antropologie jako badatelských diskurzů a jej provázející vztahy explicitními, a to jak v poloze obecné, případně strukturální, tak i konkrétně na vybraných příkladech odpovídajících mezioborových vztahů/vlivů. Pojetí kurzu implikuje záměrem přednášejících v rámci vytčeného tematického pole otevřít nejen informaci, nýbrž i diskusi, jež by měla být zajímavá, v lepším případě poučná; optimálně pak i inspirující; v posledním případě lze očekávat rovněž projevy písemné („seminární práce“).</p>				
Tematické okruhy 1. Etnologie/antropologie jako badatelský diskurz. Postavení etnologie/antropologie. (Historické) ustavení etnologie/antropologie jako svébytných badatelských diskurzů. Vzájemné vztahy, bližší a vzdálenější sousedé (etnografie, folkloristika, sociologie, demografie, lingvistika, archeologie). 2. Interdisciplinarita. Paradigma, pole, pluralita (M. Foucault, T. Kuhn, P. Bourdieu, W. Welsch). 3. ... a filozofie vědy. Věda, fakt, skutečnost (K. R. Popper, R. Rorty, G. Bachelard, B. Latour). 4. ... a hermeneutika. Vysvětlení, porozumění, výklad, interpretace (W. Dilthey, P. Ricoeur, H.-G. Gadamer, E. Betti). 5. ... a filozofie. Filozofie a vědy, noetika, člověk a svět, filozofická antropologie (E. Cassirer, A. Gehlen, M. Scheler). 6. ... a fenomenologie. Vliv fenomenologie na společenské, resp. humanitní vědy (E. Husserl, M. Merleau-Ponty, A. Schutz). 7. ... a historie. Reprezentace historických událostí, archiv/dokument, narativistická kritika (R. G. Collingwood, P. Veyne, H. White). 8. ... a historická demografie. Velikost a struktura domácnosti. Typologie evropské rodiny (zadruga). Dědické strategie, majetkové transakce, manželství (J. Goody, W. Lockwood, E. Hammel, M. Todorova, P. Laslett, M. Mitterauer, K. Kaser). 9. ... a lingvistika. Metodologická hodnota lingvistiky: kognitivní antropologie (S. A. Tyler, F. Lounsbury, C. O. Frake). 10. ... a literární teorie. Krásná literatura a antropologická postmoderna. Případy konvergence, francouzský naturalismus (G. A. Marcus, G. W. Stocking). 11. ... a sémiotika. Peirceovské motivy v antropologii; M. Singer; sémiologické zkoumání módy, R. Barthes. 12. ... a strukturalismus. C. Lévi-Strauss a Pražský lingvistický kroužek. 13. ... a psychoanalýza. Polemika kolem univerzálnosti oidipského komplexu (B. Malinowski, E. Jones, M. Spiro).					
Studijní literatura					
Základní literatura Comaroff, J.: The End of Anthropology Again: On the Future of an In/Discipline. In AA, vol. 112, dec. 2010, s. 524-538. Comaroff, J.: Ethnography and the Historical Imagination. Oxford: Westview Press. Gingrich, A.: Transitions: Notes on Sociocultural Anthropology's Present and Its Transnational Potential. AA, vol 112, dec. 2010, s. 552-562. Hannerz, U.: Diversity is Our Business. AA. vol 112, dec. 2010, s. 539-551.					

Laburthe-Torra, P.: Critiques de la raison ethnologique. PUF, 1998.

Doporučená literatura

Comaroff, J. – K.-H. Kohl: Introduction. In Focus: (Not) The End of Anthropology, Again? Some Thought on Disciplinary Futures. In AA, vol. 112, dec. 2010, s. 522-52.

Holy, L. (ed.): Comparative Anthropology. Oxford: Blackwell, 1987.

Horský, J.: Dějepisectví mezi vědou a vyprávěním. Úvahy o povaze, postupech a mezích historické vědy. Praha: Argo, 2009.

Radin, P.: The Method and Theory of Ethnology. New York: McGraw-Hill Book, 1933.

Renner, E.: Die kognitive Anthropologie: Aufbau und Grundlagen eines ethnologisch-linguistischen Paradigmas (Forschungen zur Ethnologie und Sozialpsychologie). Duncker & Humblot, 1980.

Schweizer, T.: Epistemology. The Nature and Validation of Anthropological Knowledge. In: Russell, B. (ed.): Handbook of Methods in Cultural Anthropology. 1998.

Veyne, P.: Jak se píšou dějiny. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010.

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Migration and Multiculturalism				
Typ předmětu	povinně volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	Od 2/ZS
Rozsah studijního předmětu	2 / 1	hod.	39	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Mgr. Petra Burzová, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující	–				
Stručná anotace předmětu					
<p>Cílem kurzu je prozkoumat výsledky evropských a severoamerických multikulturních politik a jejich pozitivní a negativní dopady na politickou, sociální a kulturní integraci jednotlivců a skupin. Představíme si nejdůležitější pokusy o teoretické uchopení odlišnosti, hlavní normativní argumenty zastánců a kritiků multikulturalismu, a také ideologické předpoklady multikulturních modelů vybraných zemí. Velký prostor budeme věnovat etnografickým případovým studiím z multikulturní každodennosti. Kurz je vyučován v anglickém jazyce.</p>					
<p>Tematické okruhy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Migrace, integrace a multikulturalismus. 2. Přehled diskurzů o migraci a multikulturalismu. 3. Teoretické diskuze o migraci a multikulturalismu. 4. Mají kultury práva? Různá pojetí esencialismu. 5. Politika migrace a multikulturalismu. 6. Hlavní migrační, integrační a multikulturní modely. 7. Demokracie a diverzita, politická participace a reprezentace. 8. Strukturální nespravedlnost, diskriminace a znevýhodnění. 9. Nepokoje na předměstích evropských měst. 10. Rasa, etnicita, náboženství, gender. 11. Kriminalita a kolektivní identita. 12. Krize multikulturalismu a krize sekularismu. 13. Aktuální výzvy antropologických výzkumů migračních a etnických procesů.					
Studijní literatura					
<p>Základní literatura</p> <p>Alexander, M.: The new Jim Crow: Mass incarceration in the age of colorblindness. The New Press, 2012.</p> <p>Kymlicka, W.: Multicultural odysseys: Navigating the new international politics of diversity. Oxford: Oxford University Press, 2007.</p> <p>Modood, T.: Multicultural politics: Racism, ethnicity, and Muslims in Britain. University of Minnesota Press, 2005.</p> <p>Okin, S. M.: Is multiculturalism bad for women? Princeton University Press, 1999.</p> <p>Parekh, B. C.: Rethinking multiculturalism: Cultural diversity and political theory. Harvard University Press, 2002.</p> <p>Phillips, A. – A. Phillips: Multiculturalism without culture. Princeton, NJ: Princeton University Press, 2007.</p> <p>Prato, G. B. (ed.): Beyond multiculturalism: views from anthropology. Ashgate Publishing, Ltd., 2012.</p> <p>Doporučená literatura</p> <p>Eriksen, T. H.: Antropologie multikulturních společností: Rozumět identitě. Triton, 2007.</p> <p>Baršová, A. – Barša, P.: Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005.</p> <p>Taylor, Ch.: Politika uznání. In: Gutmanová, A. (ed.): Multikulturalismus: zkoumání politiky uznání. Praha: Filosofie, 2001, s. 41–90.</p>					

Turner, T.: Anthropology and Multiculturalism: What is Anthropology That Multiculturalists Should Be Mindful of It? *Culture Anthropology*. 8(4) 1993, s. 411-429.

Wieviorka, M.: Is Multiculturalism the Solution? *Ethnic and Racial Studies*. Vol. 21, No. 5, 1998, s. 881–910.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Teorie nacionalismu				
Typ předmětu	povinně volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	Od 1/LS
Rozsah studijního předmětu	1 / 2	hod.	39	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující	–				
Stručná anotace předmětu	<p>Cílem předmětu je seznámit posluchače s problematikou (utváření) národů a nacionalismu a tuto tematiku zasadit do obecnějšího kontextu soužití jednotlivců a skupin s různými identitami v rámci (nejen) současných společností. Pozornost bude v rámci předmětu věnována rovněž aktuální otázce současných etnorevitalizačních či identitárních hnutí. Součástí výkladu jednotlivých témat bude prezentace relevantních konceptů a teorií (primordialismus, situacionalismus, konstruktivismus, teorie racionální volby aj.), vybraných příkladů ze současné společnosti, souvisejících publikací a aktivit významných badatelů v oboru (Anderson, Deutsch, Hroch, Gellner, Kohn, Billig, Smith, Hobsbawm ad.).</p>				
<p>Tematické okruhy</p> <p>1. Identita, teorie identity a politika identit. Kategorie identity a její společenskovední konceptualizace. Příklady identitárních hnutí.</p> <p>2. Kultura a kulturní identita. Antropologické pojetí kultury. Enkulturační. Etnocentrismus a kulturní relativismus. Xenofobie a rasismus.</p> <p>3. Rasa a etnicita. Vznik a rozvoj rasové teorie. Kritika konceptu rasy.</p> <p>4. Vybrané teorie etnicity (školy, osobnosti, díla).</p> <p>5. Etnická/národnostní indiference – koncept, příklady, aplikace.</p> <p>6. Co je národ: primordialismus a sociální konstruktivismus. Základní přístupy ke studiu národů a nacionalismu.</p> <p>7. Národy a nacionalismus v evropském kontextu. Historické, společenské, politické a ideové souvislosti vzniku evropských národů a ideologie nacionalismu.</p> <p>8. Přehled vybraných teorií nacionalismu I.</p> <p>9. Přehled vybraných teorií nacionalismu II.</p> <p>10. Typy evropských nacionalismů, koncept „východního“ a „západního“ nacionalismu (H. Kohn).</p> <p>11. Multikulturalismus. Komunitarismus a liberalismus. Pluralistický, liberální a kritický multikulturalismus.</p> <p>12. Problematika lidských práv z antropologického hlediska. Historický kontext vzniku konceptu lidských práv. Individuální práva vs. práva skupin. Univerzalismus vs. relativismus.</p> <p>13. Soudobá etnorevitalizační hnutí. Etnopolitika. Příklady konkrétních etnorevitalizačních projektů.</p>					
Studijní literatura					
<p>Základní literatura</p> <p>Eriksen, T. H.: Etnicita a nacionalismus. Antropologická perspektiva. Přeložil M. Jakoubek a kol. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012.</p> <p>Gellner, A.: Národy a nacionalismus. Přeložil J. Markus. Praha: Hříbal, 1993.</p> <p>Hroch, M.: Národy nejsou dílem náhody. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2009.</p> <p>Özirimli, U.: Theories of Nationalism: A Critical Introduction. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2000.</p> <p>Doporučená literatura</p> <p>Anderson, B.: Představy společenství. Přeložil P. Fantys. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2008.</p> <p>Armstrong, J. A.: Nations before Nationalism. Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1982.</p> <p>Billig, M.: Banal Nationalism. London: Sage, 1995.</p>					

- Brubaker, R.: *Nationalism Reframed*. Cambridge: Cambridge University Press, 1996.
- Deutsch, K. W.: *Nationalism and Social Communication*. Cambridge, MA: Technology Press, 1953.
- Francis, E. K.: *Inter-Ethnic Relations: An Essay in Sociological Theory*. New York: Elsevier Scientific, 1976.
- Gellner, E.: *Nacionalismus*. Přeložila H. Novotná a P. Skalník. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2003.
- Glick Schiller, N.: *Beyond Methodological Ethnicity: Local and Transnational Pathways of Immigration Incorporation*. Willy Brandt series of working papers in International Migration and Ethnic Relations 2/08. Malmö: Malmö Institute for Studies of Migration, Diversity and Welfare (MIM), Malmö University, 2008.
- Hobsbawm, E. J.: *Národy a nacionalismus od roku 1780*. Přeložil P. Pšeja. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2000.
- Holý, L.: *Malý český člověk a skvělý český národ*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2001.
- Hroch, M.: *V národním zájmu. Požadavky a cíle evropských národních hnutí devatenáctého století*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny (NLN), 1999.
- Hroch, M.: *Na prahu národní existence. Touha a skutečnost*. Praha: Mladá fronta, 1999.
- Hroch, M. (ed.): *Pohledy na národ a nacionalismus. Čítanka textů*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2003.
- Hutchinson, J. - Smith, A. D. (eds.): *Nationalism (Oxford Readers)*. Oxford: Oxford University Press, 1994.
- Kutnar, F.: *Obrozené vlastenectví a nacionalismus – příspěvek k národnímu a společenskému obsahu české doby obrozené*. Praha: Karolinum, 2003.
- Lozoviuk, P. (ed.): *Etnicita a nacionalismus v diskurzu 20. století*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2012.
- Macura, V.: *Znamení zrodu*. Praha: Nakladatelství a vydavatelství H&H, 1995.
- Smith, A. D.: *The Ethnic Origins of Nations*. Oxford: Basil Blackwell, 1986.
- Třeštík, D.: *Počátky Přemyslovců. Vstup Čechů do dějin (530–935)*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny (NLN), 1997.
- Třeštík, D.: *Češi, jejich národ, stát, dějiny a pravdy v transformaci. Texty z let 1991–1998*. Brno: Doplněk, 1999.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Antropologie a gender history				
Typ předmětu	Povinně volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	Od 1 /ZS
Rozsah studijního předmětu	2 / 1	hod.	39	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující	—				
Stručná anotace předmětu	<p>Cílem předmětu je provést deskripci, analýzu a interpretaci postavení ženy v dějinách evropské kultury. Studenti budou nejdříve uvedeni do problematiky genderových studií a poté seznámeni s proměnami ženské role v kontextu proměn západní kultury. Studenti získají poznatky o vývoji a proměnách postavení ženy a jejích rolí ve společnosti a v rodině od středověku až do 20. století. Pozornost bude věnována ženě jako manželce a matce, ženě pracující i ženě z aristokratického prostředí, ženě umělkyni i ženě aktivní ve veřejné sféře. Představeny budou také základní etapy vývoje feministického hnutí, jež usiluje o genderovou emancipaci a pokouší se prosadit principy genderově rovných příležitostí. Zdůrazněny budou i nové trendy v oblasti studia dějin ženy a problematika výzkumů v rámci gender history a gender studií.</p>				
Tematické okruhy 1. Gender jako gnoseologický nástroj antropologických výzkumů dějin kultury. 2. Od dějin žen k gender study a gender history. 3. Historické a archeologické prameny k problematice genderu ve světové historiografii. 4. The woman question. 5. Gender a obraz ženy ve středověku. 6. Gender a obraz ženy v raném novověku. 7. Genderové role a jejich internalizace v raném novověku. 8. Gender a obraz ženy v 19. století. 9. Gender a ženské dějiny v českém dějepiscetví. 10. Konstrukce obrazu ženy ve 20. století. 11. Gender, emancipace a rovné příležitosti ve 20. století. 13. Feministické teorie v době postmoderny.					
Studijní literatura					
Základní literatura Abramsová, L.: Zrození moderní ženy. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005. Beauvoir, S. de: Druhé pohlaví. Praha: Orbis, 1967. Bocková, G.: Žena v evropských dějinách. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2007. Čadková, K. – Lenderová, M. – Stráňáková, J.: Dějiny žen aneb evropská žena od středověku do 20. století v zasetí historiografie. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006. Ennenová, E.: Ženy ve středověku. Praha: Vyšehrad, 2001. Friedan, B.: Feminine mystique. Praha: Pragma, 2002. Horská, P.: Naše prababičky feministky. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1999. Lenderová, M.: K hříchu i k modlitbě. Žena v minulém století. Praha: Mladá fronta, 1999. Oakley, A.: Pohlaví, gender a společnost. Praha: Portál, 2000. Oates-Indruchová, L. (ed.): Dívčí válka s ideologií. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998. Půtová, B.: Eastern and Western God: Women in Islamic and Christian Cultures. In: Gwarna, M. – Petrzkowska, I. M. eds. Bóg Wschodu i Zachodu. Łódź, Atla 2, 2011, s. 245–254. Půtová, B.: Obraz ženy ve středověku. Culturologia 2012, roč. 1, č. 2, 50–56.					

Shomaker, R. – Vincent, M. (eds.): Gender and History in Western Europe. London: Arnold, 1998.

Wollstonecraft, M.: Obrana práv žen. Praha: Jan Laichter, 1904.

Woolf, V.: Vlastní pokoj: Esej. Praha: Marie Chřibková, 1998.

Doporučená literatura

Archer, J.: Breaking barriers. The Feminist revolution, from Susan B. Anthony to Margaret Sanger to Betty Friedan. New York: Viking, 1991.

Bahenská, M.: Počátky emancipace žen v Čechách. Dívčí vzdělávání a ženské spolky v Praze v 19. století. Praha: Libri, Slon, 2005.

Bahenská, M. – Heczková, L. – Musilová, D.: Ženy na stráž!: České feministické myšlení 19. a 20. století. České

Budějovice: Masarykův ústav a Archiv Akademie věd České republiky, 2010.

Bologne, J.: Svatby. Dějiny svatebních obřadů na Západě. Praha: Volvox Globator, 1996.

Čevelová, Z.: Gender, víra a manželství v „dlouhém“ 19. století. Pardubice: Univerzita Pardubice, Fakulta filozofická, 2012.

Englová, J.: Žena devatenáctého století v dokumentech. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2003.

Le Goff, J.: Tělo ve středověké kultuře. Praha: Vyšehrad, 2006.

Lipovetsky, G.: Třetí žena: neměnnost a proměny ženství. Praha: Prostor, 2007.

Malečková, J.: Úrodná půda. Žena ve službách národa. Praha: ISV, 2002.

Půtová, B. – Jiroušková, J.: Kabylean Pottery: Secret of Kabyle Women. The Journal of Culture roč. 6, č. 2, 2017, 22–26.

Renzetti, C. – Curran, D. J.: Ženy, muži a společnost. Praha: Karolinum, 2003.

Rose, S. O.: What is Gender History? Cambridge: Polity Press, 2010.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Teorie etnosociálního konfliktu				
Typ předmětu	Povinně volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	Od 1 /LS
Rozsah studijního předmětu	2 / 1	hod.	39	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Mgr. Petra Burzová, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	50%				
Vyučující	Mgr. Josef Oriško, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	.				
<p>Předmět je vedený po liniích příčiny – průběh – důsledky etnosociálních konfliktů a prevence – řešení etnosociálních konfliktů mírovou cestou. Jeho součástí jsou případové studie z prostředí středovýchodní Evropy, terénní cvičení a projekce tematických filmů s následnou diskuzí. Cílem je osvojení si kritických přístupů k citlivým tématům (nestrannost, analytické a interpretační schopnosti, znalost tématu na dostatečné úrovni) a rovněž nácvik zvládání typických krizových situací.</p>					
<p>Tematické okruhy</p> <p>1. Etnosociální konflikt – destruktivní proces – následek kolapsu bipolárního světa versus přirozený tok dějin lidstva.</p> <p>2. Konflikty podle jejich prostorového vymezení. Konflikty lokální versus mezinárodní. Konflikty globální. Conflict Barometer.</p> <p>3. Konflikty podle jejich průběhu. Intenzita a dynamika etnosociálního konfliktu.</p> <p>4. Konflikty podle jejich příčin. Příčiny sociálního / materiálního / politického / náboženského / jiného charakteru. Etnizace konfliktů.</p> <p>5. Praktický blok v terénu. Zvyšování kompetencí / odbornosti pro práci v konfliktních / postkonfliktních zónách v rámci mezinárodního společenství.</p> <p>6. Strukturální analýza etnosociálního konfliktu (případ Chorvatsko – smutná válka).</p> <p>7. Strukturální analýza etnosociálního konfliktu (případ Bosna a Hercegovina – krutá válka).</p> <p>8. Strukturální analýza etnosociálního konfliktu (případ Kosovo – neviditelná válka).</p> <p>9. Strukturální analýza etnosociálního konfliktu (případ Podněstří – zbytečná válka).</p> <p>10. Strukturální analýza etnosociálního konfliktu (případ Abcházie – nechtěná válka).</p> <p>11. Etnosociální konflikt jako obsedantně-kompulzivní neuroza (OCD) společnosti. Uzavřený kruh etnosociálního stresu. Přeseknutí uzavřeného kruhu.</p> <p>12. Praktický blok v terénu. Terénní výzkum v nestandardních podmínkách.</p> <p>13. Shrnutí poznatků.</p>					
Studijní literatura					
<p>Základní literatura</p> <p>Krejčí, O.: Mezinárodní politika. Praha: EKOPRESS, s. r. o., 2010.</p> <p>Marada, R. (ed.): Etnická různost a občanská jednota. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2006.</p> <p>Šmíd, T. – Vaďura, V. (edd.): Etnické konflikty v postkomunistickém prostoru. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2007.</p> <p>Tesař, F.: Etnické konflikty. Praha: Portál, s. r. o., 2007.</p> <p>Tomeš, J. a kol.: Konflikt světů a svět konfliktů. Praha: Nakladatelství P3K, 2007.</p>					
<p>Doporučená literatura</p> <p>Bell-Fialkoff, A.: Etnické čistky. Praha: Práh, 2003.</p> <p>Eberhardt, P.: Ethnic Groups and Population Changes in Twentieth-Century Central-Eastern Europe: History, Data and Analysis. Armonk, London: M. E. Sharpe, Inc., 2003.</p> <p>Eriksen, T. H.: Etnicita a nacionalismus: Antropologické perspektivy. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012.</p>					

- Gellner, E.: Nacionalismus. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2003.
- Gluckman, M.: Custom and Conflict in Africa. Oxford: Basil Blackwell, 1955.
- Smith, A.: Pojednání o podstatě a původu bohatství národů. Praha: Liberální institut, 2002.
- Toncrová, M. – Uhlíková, L. (edd.): Etnické stereotypy z pohledu různých vědních oborů. Brno: Etnologický ústav Akademie věd České republiky, 2001.
- Waisová, Š.: Řešení konfliktů v mezinárodních vztazích. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2011.
- Waisová, Š. a kol.: Atlas mezinárodních vztahů: Prostor a politika po skončení studené války. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2007.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Vizuální antropologie				
Typ předmětu	povinně volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	Od 2/ZS
Rozsah studijního předmětu	2 / 1	hod.	39	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Barbora Půtová, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující	—				
Stručná anotace předmětu					
<p>Cílem předmětu vizuální antropologie je seznámit studenty s teoretickými a metodologickými východisky jedné z aktuálních antropologických specializací. Obsahem předmětu je jednak vymezení vizuální antropologie, jakožto oboru zaměřeného 1) na studium forem vizualizace v různých kulturních kontextech, 2) na problematiku využití audiovizuálních technologií (fotografie, filmu, videa) v rámci antropologického výzkumu. Součástí předmětu bude představení základních konceptuálních pozic uplatňovaných v kontextu vývoje vizuální antropologie od 40. let 20. století, ale i reflexe způsobů využití fotografie v období počátků a rozvoje sociální a kulturní antropologie.</p>					
<p>Tematické okruhy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ideové zdroje, předmět a metody vizuální antropologie. 2. Základní charakteristiky vizuálně-antropologického diskurzu (teorie a témata). 3. Antropologie a fotografická dokumentace. 4. Počátky vizuální antropologie (Bateson, Meadová). 5. Fotografování jako antropologická výzkumná metoda (Collierové). 6. Vývojové proměny vizuální antropologie od 80. let 20. stol. – změna paradigmat (Ruby, Pink). 7. Fotografie jako předmět antropologického výzkumu. 8. Film jako nástroj (prostředek) antropologického výzkumu, výuky a prezentace dat (etnografický/antropologický film). 9. Audiovizuální technologie jako předmět antropologického výzkumu. 10. Digitální etnografie a internet v perspektivě vizuální antropologie. 11. Možnosti vizuální antropologie v českém a středoevropském kontextu, institucionální základna a současné perspektivy. Vizuální antropologie ve světě (témata, organizace, akce, zdroje). 12. Prezentace a diskuze projektů studentských seminárních prací. 13. Závěrečné shrnutí.					
Studijní literatura					
<p>Základní literatura</p> <p>Banks, M. – Morphy, H. (eds.): Rethinking Visual Anthropology. Yale University Press, 1999.</p> <p>Banks, M.: Visual Methods in Social Research. SAGE, 2001.</p> <p>Barth, R.: Světla komora. Bratislava: Archa, 1994.</p> <p>Flusser, V.: Za filosofii fotografie. Hynek Sontag, S.: O fotografii. Paseka, 1994.</p> <p>Monaco, J.: Jak číst film: Svět filmů, médií a multimédií. Albatros, 2004.</p> <p>Nichols, B.: Úvod do dokumentárního filmu. Jihlava.</p> <p>Petráň, T.: Ecce Homo: Esej o vizuální antropologii. Univerzita Pardubice, 2011.</p> <p>Půtová, B.: Antropologie umění. In Cichá, M. ed.: Integrovaná antropologie. Praha: Triton, 2014, 288–301.</p> <p>Ruby, J.: Visual Anthropology. In: Encyclopedia of Cultural Anthropology, David Levinson and Melvin Ember, editors. New York: Henry Holt and Company, vol. 4, 1996, s. 1345-1351.</p> <p>Sztompka, P.: Vizuální sociologie. SLON, 2008.</p>					
<p>Doporučená literatura</p>					

Bateson, G. – Mead, M.: *Balinese Character: A Photographic Analysis*. New York Academy of Sciences, 1942.

Bourdieu, P.: *Photography: A Middle-brow Art*. Polity Press, 1990.

Collier, J. – Collier, M.: *Visual Anthropology: Photography as a Research Method*. University of New Mexico Press, 1986.

Edwards, E.: *Anthropology and Photography, 1860–1920*. Yale University Press, 1994.

El Guindi, F.: *Visual Anthropology: Essential Method and Theory*. AltaMira Press, 2004.

Heider, K.: *Ethnographic film*. University of Texas Press, 2006.

Hockings, P.: *Principles of Visual Anthropology*. Walter de Gruyter, 2003.

Pink, S.: *Doing Visual Ethnography: Images, Media and Representation in Research*. SAGE, 2001.

Pink, S.: *The Future of Visual Anthropology: Engaging the Senses*. Routledge, 2006.

Strong, M. – Wilder, L. (eds.): *Viewpoints: Visual anthropologists at Work*. University of Texas Press, 2009.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Jazyk a kultura				
Typ předmětu	Povinně volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	Od 2/LS
Rozsah studijního předmětu	2 / 1	hod.	39	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Doc. PhDr. František Vrhel, CSc.				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující	–				
Stručná anotace předmětu	<p>Cílem kurzu je načrtnout jak základní horizont variability jazyků světa, tak i její kulturní dosah: kulturní implikace, důsledky jazykové rozmanitosti; paralely (i metodologické) jazykovědy a etnologie. Kurs je rozčleněn do tří základních bloků: etnolingvistické rámce., definice, témata a problémy, dějiny lingvistické antropologie; jazyky světa ve světle trojí klasifikace: genetické, areální a typologické (východisko představuje typologie V. Skaličky); a dvě podoby lingvistické relativity: humboldtovsko – weisgerberovská, „spekulativní“ etnolingvistika a sapirovsko – whorfovská „empirická“ etnolingvistika, stejně jako na ni navazující „funkcionální“ jazyková relativita (příbuzenská slovesa, jazyková exogamie, vliv kultury na jazyk).</p>				
<p>Tematické okruhy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vymezení oblasti 2. Paradigmata etnolingvistiky 3. Anticipace a paralely 4. Variabilita genetická 5. Variabilita areální 6. Variabilita typologická 7. Wilhelm von Humboldt 8. Německá novoromantická jazykověda 9. Sapir 10. Whorf 11. Etnografie řeči 12. Soudobá etnolingvistika: ideologie a gender 13. Vnitřní jazyková forma: kulturní souběhy.					
Studijní literatura					
<p>Základní literatura</p> <p>Pokorný J.: Lingvistická antropologie: jazyk, mysl a kultura. Praha: Grada Publishing, 2010.</p> <p>Salzmann Z.: Jazyk, kultura a společnost: úvod do lingvistické antropologie. Praha: Ústav pro etnografii a folkloristiku AV ČR.</p> <p>Zajícová, L.: Lingvistická antropologie in Integrální Antropologie. Praha: Triton, 2014.</p>					
<p>Doporučená literatura</p> <p>Ahearn L. M.: Living Language. An Introduction to Linguistic Anthropology, Wiley and Sons, NYC, 2012</p> <p>Bartmínski, J.: Jazyk v kontextu kultury. Praha: Karolinum, 2017 (editor Irena Vaňková).</p> <p>Cassirer E.: Filosofie symbolických forem I: Jazyk. Praha: Oikumené, 1996.</p> <p>Duranti, A.: Linguistic Anthropology. Cambridge: Cambridge UP, 1997.</p> <p>Hagege, C.: Člověk a řeč. Praha: Karolinum, 1998.</p> <p>Krupa V. – Genzor J.: Jazyky sveta v priestore a čase. Bratislava: Veda 1996.</p> <p>Genzor, J.: Jazyky světa. Historie a současnost. Brno: Lingea, 2015.</p>					

Sapir, E.: Selected Writings in Language, Culture and Personality. Berkeley: University of California Press 1949.
Skalička, V.: Souborné dílo ve třech svazích. Praha: Karolinum 2004 –2006.
Vrhel, F.: Vladimír Skalička a lingvistická antropologie. In Český lid, roč. 92/1, s. 1-16.
Whorf, B. L.: Language, Thought, and Reality. Cambridge, Mass: The MIT Press, 1956. (česky jedna stat' v Studie z aplikované lingvistiky 2013/1 pod názvem „Vztah habituálního myšlení a chování k jazyku“ Přeložil J. Jehlička
Weisgerber, L.: Zur Grundlegung der ganzheitlichen Sprachauffassung. Aufsätze. Duesseldorf: Schwann 1964.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Antropologie menšinových skupin				
Typ předmětu	povinně volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	Od 2/ZS
Rozsah studijního předmětu	2 / 1	hod.	39	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující	—				
Stručná anotace předmětu	<p>Menšiny, tedy menšinové skupiny, představují v dnešním globálním světě jeden z dominantních předmětů zájmu antropologů (a nejen jich), a to jak v oblasti teorie, tak ve sféře aplikované. Kurz bude zaměřen na představení menšinové problematiky v rámci antropologického diskursu, se zřetelem k proměnám jejich tematizace jak ve vztahu k paradigmatickým posunům v rámci samotné disciplíny, tak ve vazbě na politické, demografické, technologické aj. změny, k nimž postupně docházelo ve světě. Výraznější prosto pak bude věnován rovněž dvěma souvisejícím oblastem, a to na straně jedné „tradiční“ tematice tuzemské etnologie – krajanům, resp. krajanským menšinám, na té druhé pak „klasickému“ dílčímu diskursu v rámci antropologie – „community studies“. Zřetel bude věnován rovněž stálíci tuzemské diskuse o menšinách – tzv. romské problematice, stejně jako aktuálnímu fenoménu migrací.</p>				
<p>Tematické okruhy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skupina, jako předmět sociálněvědního zkoumání. 2. Skupina vs. kategorie. Ontologický „skupinismus“. 3. Menšina: definice, historie, současnost. 4. Nacionalismus a menšiny. 5. Multikulturalismus a problematika menšin. 6. Community studies. 7. Community studies – kritika. 8. Krajané I. 9. Krajané II 10. Romové. 11. Menšiny v ČR. 12. Migrace a menšiny. 13. Shrnutí.					
Studijní literatura					
<p>Základní literatura</p> <p>Barth, F. (ed.): Ethnic Groups and Boundaries: The Social Organization of Culture Differences. Bergen: Universitetsforlaget and Boston: Little, Brown & Co., 1969.</p> <p>Baumann, G.: The Multicultural Riddle: Rethinking National, Ethnic, and Religious Identities, New York: Routledge, 1999.</p> <p>Brubaker, R.: Ethnicity without groups, Harvard University Press, 2006.</p> <p>Crow, G.– Allan, G.: Community life. An Introduction to Local Social Relations, New York: Harvester-Wheatsheaf, 1994.</p> <p>Jakoubek, M.: Vojvodovo – etnologie krajanské obce v Bulharsku. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2010.</p>					
<p>Doporučená literatura</p> <p>Baumann, G.: Contesting culture. Discourse on identity in multi-ethnic London, Cambridge: Cambridge University Press.</p> <p>Bell, C. – Newby, H.: Community Studies. An Introduction to the Sociology of the Local Community, London: George Allen and Unwin, 1973.</p>					

Blu, K.: The Lumbee Problem: the Making of an American Indian People. Cambridge: Cambridge University Press, 1980.
Jakoubek, M. (ed.): Cikáni a etnicita, Praha/Kroměříž: Triton, 2008.
Jenkins, R.: Rethinking Ethnicity: Arguments and Explorations. London: Sage, 2011.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Antropologie jihovýchodní Evropy				
Typ předmětu	povinně volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	Od 2/LS
Rozsah studijního předmětu	2 / 1	hod.	39	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Mgr. Lenka Jakoubková Budilová, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující	–				
Stručná anotace předmětu	<p>V tomto kurzu se studenti seznámí s prostorem jihovýchodní Evropy jako specifickým etnografickým areálem, naučí se rozpoznávat jednotlivé diskurzy, které se ve výzkumu tohoto regionu objevují v rámci etnologie a kulturní antropologie, a získají přehled o výzkumech a tématech, které měly širší dopad na teoretický rozvoj daných disciplín. Studenti budou uvedeni do širšího historického a kulturního kontextu jihovýchodní Evropy a získají základní přehled o kulturní, etnické, jazykové a náboženské rozmanitosti regionu. Na příkladu konkrétních výzkumných témat se seznámí s možnostmi bádání v etnologii a kulturní antropologii a naučí se kriticky reflektovat politický, kulturní a historický kontext těchto výzkumů.</p> <p>Tematické okruhy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jihovýchodní Evropa a Balkán: vymezení pojmů. 2. Vědění o Balkánu. Diskurzy, témata, přístupy. 3. Jihovýchodní Evropa na křižovatce kultur. 4. Osmanské dědictví Balkánu. 5. Etnické menšiny v regionu. 6. Jazyková mozaika Balkánu. 7. Náboženství jako kolektivní identifikace v JV Evropě. 8. Mediteránní antropologie. Koncept balkánského patriarchátu. 9. Rodinné struktury a fiktivní příbuzenství na Balkáně. 10. Nacionalismus a formování národních států v JV Evropě. 11. Socialismus a post-socialismus. 12. České osídlování JV Evropy a krajanský diskurs. 13. Závěrečné shrnutí.				
Studijní literatura	<p>Základní literatura</p> <p>Bošković, A. – Hann, Ch. (eds.), 2013. The Anthropological Field on the Margins of Europe 1945 – 1991. Berlin: LIT Verlag.</p> <p>Herzfeld, M.: Anthropology through the Looking-Glass: Critical Ethnography in the Margins of Europe. Cambridge: CUP, 1989.</p> <p>Jelavich, B.: History of the Balkans (Vol. I. + II). Cambridge: CUP, 1983.</p> <p>Kaser, K.: The Balkans and the Near East: Introduction to a Shared History. Wien, Berlin: LIT Verlag, 2011.</p> <p>Lockwood, W. G. (ed.): Essays in Balkan Ethnology. The Kroeber Anthropological Society Papers, Special Publication No. 1, Berkeley, 1967.</p> <p>Todorova, M. N.: Imagining the Balkans. New York, Oxford: Oxford University Press, 1997.</p> <p>Todorova, M. N. (ed.): Balkan Identities: Nation and Memory. NYU Press, 2004.</p>				

Wolff, L.: *Inventing Eastern Europe. The Map of Civilization on the Mind of the Enlightenment*. Stanford, California: Stanford University Press, 1994.

Doporučená literatura

Auerhan, J.: *Čechoslováci v Jugoslavii, v Rumunsku, v Maďarsku a v Bulharsku*. Praha, 1918.

Byrnes, R. (ed.): *Communal Families in the Balkans. Essays by Philip E. Mosely and Essays in His Honour*. London: University of Notre Dame Press, 1976.

Filipović, M.: *Among the People. Selected Writings of Milenko S. Filipović*, ed. E. Hammel et al. Ann Arbor: University of Michigan Press, 1982.

Hammel, E. A.: *Alternative Social Structures and Ritual Relations in the Balkans*. Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, New Jersey, 1968.

Hann, C. – Goltz, H. (eds.): *Eastern Christians in Anthropological Perspective*. Berkeley: University of California Press, 2010.

Heroldová, I.: *Vystěhovalectví z českých zemí (Balkán II. - Rumunsko, Bulharsko)*, *Český lid* 73, 1986, 1: 45–51.

Herzfeld, M.: *The Poetics of Manhood: Contest and Identity in a Cretan Mountain Village*. Princeton University Press, 1988.

Hladký, L.: *Bosenská otázka v 19. a 20. století*. Brno: Mezinárodní politologický ústav MU v Brně, 2005.

Kaser, K.: *Patriarchy after Patriarchy. Gender Relations in Turkey and in the Balkans, 1500–2000*. LIT Verlag Münster, 2008.

Loizos, P. – Papataxiarchis, E. (eds.): *Contested Identities. Gender and Kinship in Modern Greece*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1991.

Pelikán, J.: *Jihoslovanská krize. Kořeny a souvislosti*. Praha: H & H Jinočany, 1996.

Peristiany, J. G. (ed.): *Mediterranean Family Structures*. Cambridge: CUP, 1976.

Rychlík, J.: *Mezi Vídní a Cařihradem I. (Utváření balkánských národů)*. Praha: Vyšehrad, 2009.

Secká, M.: *Češi v rumunském Banátu, Češi v cizině č. 8*, 1995, s. 92–115.

Sugar, P. F.: *Southeastern Europe under Ottoman Rule, 1354-1804*. Seattle and London: University of Washington Press, 1977.

Tejchman, M. a kol.: *Historické souvislosti rozpadu Jugoslávie*. Praha: Historický ústav, 1996.

Verdery, K.: *Transylvanian Villagers. Three Centuries of Political, Economic and Ethnic Change*. University of California Press, 1983.

Verdery, K.: *What Was Socialism, and What Comes Next?* Princeton: Princeton University Press, 1991.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Pravěké umění				
Typ předmětu	povinné volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	Od 2.
Rozsah studijního předmětu	2 / 1	hod.	39	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující	–				
Stručná anotace předmětu	<p>Předmětem kurzu je analýza vzniku, vývoje a interpretace pravěkého umění. První část kurzu je zaměřena na fenomén tzv. protoumění. Jedná se o neutilitární artefakty, které byly hominidy vytvořeny již v období starého a středního paleolitu. Dále bude pozornost věnovaná prvním objevům mladopaleolitického umění v 19. století. Přednáška vystihne i základní výtvarné techniky v období mladého paleolitu, interpretace, teorie a hypotézy vzniku mladopaleolitického umění. Dále bude zdůrazněn každodenní život lovců a sběračů. Ve druhé části kurzu budou představeny konkrétní umělecké projevy v obdobích mladého paleolitu od aurignacienu, gravettien, solutrénu až po magdalénien. Mobilní a parietální umění bude systematicky a chronologicky kategorizováno, popsáno a interpretováno v rámci gnoseologického modelu, jenž umožňuje popsat a interpretovat evoluci kultury mladého paleolitu. Vyústěním kurzu bude problematika umělců a tvůrců, kteří se věnují výtvarné rekonstrukci a vizualizaci pravěkého světa a uměleckých artefaktů.</p> <p>Tematické okruhy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Protoumění a umění. 2. První objevy mladopaleolitického umění. 3. Základní problémy a výzkumné trendy v oblasti pravěkého umění. 4. Vznik mladopaleolitického umění a jeho interpretace. 5. Teorie a hypotézy vzniku a existence mladopaleolitické umění. 6. Výtvarné techniky v období mladého paleolitu. 7. Aurignacká kultura a umění I. 8. Gravettská kultura a umění I. 9. Gravettská kultura a umění II. 10. Solutrénská kultura a umění. 11. Magdalénská kultura a umění I. 12. Magdalénská kultura a umění II. 13. Umělecká ilustrace a vizualizace mladopaleolitického světa.				
Studijní literatura	<p>Základní literatura</p> <p>Clottes, J. – Půtová, B. – Soukup, V. 2011. Pravěké umění. Praha: AVS.</p> <p>Jelínek, J. 1990. Umění v zrcadle věků: počátky umělecké tvorby. Brno: Moravské zemské muzeum – Ústav Anthropos Brno.</p>				

Lázníčková-Galetová, M. – Valoch, K. (eds.), 2009. Nejstarší umění střední Evropy: první mezinárodní výstava originálů paleolitického umění. The oldest art of Central Europe: The First International Exhibition of Original Art from the Paleolithic. Brno: Moravské zemské muzeum.

Lewis-Williams, D. 2007. Mysl v jeskyni: vědomí a původ umění. Praha: Academia.

Půtová, B. 2016. Proto-Art: The Origins of Non-Utilitarian Symbolic Thinking and Artistic Creativity. *Anthropologie – International Journal of Human Diversity and Evolution* 54(3), 175–185.

Půta, B. – Soukup, V. (eds.), 2015. The Genesis of Creativity and the Origin of the Human Mind. Prague: Karolinum Press.

Svoboda, J. A. 1999. Čas lovců: dějiny paleolitu, zvláště na Moravě. Brno: Archeologický ústav AV ČR.

Svoboda, J. A. 2011. Počátky umění. Praha: Academia.

Svoboda, J. A. 2014. Předkové: Evoluce člověka. Praha: Academia.

Doporučená literatura

Ayala, F. J. – Cela-Conde, C. J. 2017. Processes in Human Evolution: The Journey From Early Hominins to Neandertals and Modern Humans. Oxford: Oxford University Press.

Bahn, P. G. 2007. Cave Art: A Guide to the Decorated Ice Age Caves of Europe. London: Frances Lincoln Ltd.

Barnard, A. 2012. Genesis of Symbolic Thought. Cambridge: Cambridge University Press.

Beneš, J. 1994. Člověk. Praha: Mladá fronta.

Clottes, J. 1997. Niaux. Die altsteinzeitlichen Bilderhöhlen in der Ariège. Sigmaringen: Jan Thorbecke Verlag.

Clottes, J. 2003. Chauvet Cave: The Art of Earliest Times. Salt Lake City: University of Utah Press.

Clottes, J. 2008. Cave Art. New York: Phaidon Press.

Clottes, J. – Lewis-Williams, J. D. 1998. The Shamans of Prehistory: Trance and Magic in the Painted Caves. New York: Harry N. Abrams.

Conard, N. J. (ed.), 2006. When Neanderthals and Modern Humans Met. Tübingen: Kerns Verlag.

Conard, N. J. – Wertheimer, J. 2010. Die Venus aus dem Eis. Wie vor 40 000 Jahren unsere Kultur entstand. München: Albrecht Knaus Verlag.

Conroy, G. C. 1997. Reconstructing Human Origins: A Modern Synthesis. New York: W. W. Norton and Company.

Drößler, R. 1980. Kunst der Eiszeit: Von Spanien bis Sibirien. Leipzig: Koehler & Amelang.

Klein, R. G. 2009. The Human Career: Human Biological and Cultural Origins. Chicago: University of Chicago Press.

Klíma, B. 1983. Dolní Věstonice: tábořiště lovců mamutů. Praha: Academia.

Klíma, B. 1990. Lovci mamutů z Předmostí. Praha: Academia.

Leakey, R. 1996. Původ lidstva. Bratislava.

Lee, R. B. – DeVore, I. (Eds.) (1976). Kalahari Hunter-Gatherers. Cambridge: Harvard University Press.

Leroi-Gourhan, A. 1982. The Dawn of European Art: An Introduction to Palaeolithic Cave Painting. New York: Cambridge University Press.

Mithen, S. 1996. The Prehistory of the Mind. The Cognitive Origins of Art, Religion and Science. London: Thames and Hudson.

Oliva, M. 2005. Civilizace moravského paleolitu a mezolitu. Brno: Moravské zemské muzeum.

Oliva, M. 2007. Gravettien na Moravě. Brno; Praha: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav archeologie a muzeologie – Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou.

Kostrhun, P. – Soukup, V. – Půtová, B. – Nerudová, Z. 2016. Úsvit pravěkých lovců: Po stopách Jana Jelínka – Dawn of Prehistoric Hunters: In the Footsteps of Jan Jelínek. Brno: Moravské zemské muzeum.

Půtová, B. 2013. Prehistoric sorcerers and postmodern furries: Anthropological point of view. *International Journal of Sociology and Anthropology* 5, 243–248.

Shostaková, M. 1993. Nisa, dcera Kungů: Intimní život ženy mizejícího světa. Praha: Mladá fronta.

Sklenář, K. 1984. Za jeskynním člověkem. Praha: Československý spisovatel.

Svoboda, J. A. 1986. Mistři kamenného dláta: umění pravěkých lovců. Praha: Panorama.

White, R. 2003. Prehistoric Art: The Symbolic Journey of Humankind. New York: Harry N. Abrams.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Vernakulární kultura				
Typ předmětu	povinně volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	Od 1 /ZS
Rozsah studijního předmětu	2 / 1	hod.	39	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující	—				
Stručná anotace předmětu					
<p>Přednáška je zaměřena na nástin badatelských přístupů k vernakulární každodenní kultuře se zvláštním důrazem na problematiku slovesného, respektive prozaického folkloru, představující historicky, teoreticky i metodologicky jednu z nejvýznamnějších subdisciplín etnologických bádání. Zvláštní důraz je kladen na textocentrické, literárními vědami inspirované přístupy folklorní komparistiky v mezinárodní folkloristice s přihlédnutím k poznatkům příbuzných humanitních a sociálních věd, především srovnávací mytologie a studií orální literatury. Vedle prezentace dominantních literárněvědně orientovaných komparativních bádání jsou představeny i antropologizující koncepty pohybující se mezi krajními póly rigorózního migracionismu a transkulturní polygeneze. Zvláštní pozornost je věnována typologické i motivické klasifikaci a katalogizaci folklorní prózy, interetnickým vztahům v mytologii a folkloru a prezentaci trojice historicky nejdůležitější zkoumaných tematických oblastí slovesného folkloru.</p>					
Tematické okruhy <ol style="list-style-type: none"> 1. Vernakulární kultura mezi historickými, sociálními a literárními vědami. 2. Monogeneze vs. polygeneze: kulturní specifčnost vs. univerzalita folklorních narací. 3. Mytologické školy 19. století jako pokus o rekonstrukci předkřesťanských mytologií. 4. Literárněvědné pohádkosloví jako dominantní folkloristická subdisciplína. 5. Historicko-geografické přístupy finské školy a profesionalizace folkloristických bádání. 6. Katalogy pohádkových typů jako hlavní badatelská pomůcka mezinárodní folkloristiky. 7. Katalogizace a klasifikace nepohádkových žánrů v mezinárodním kontextu. 8. Transkulturní motivické soupisy mytologie a folkloru. 9. Současná renesance katalogizačních a klasifikačních přístupů. 10. Herologie a hrdinský archetyp mezi folkloristikou, mytologií a psychoanalýzou. 11. Sociální kontext narací o vykonavatelích sociální spravedlnosti. 12. Humor, komika a jejich sociální funkce ve slovesném folkloru. 13. Slovesný folklor v soudobé globalizované společnosti a perspektivy jeho výzkumu.					
Studijní literatura					
Základní literatura <p>Bronner, S. J.: Folklore. The Basics. New York: Routledge, 2017.</p> <p>Horálek, K.: Folklór a světová literatura. Praha: Academia, 1979.</p> <p>Horálek, K.: O teoretické základy folklorní komparistiky. Český lid 64, 1977, s. 205-211.</p> <p>Propp, V. J.: Morfologie pohádky a jiné studie. Jinočany: H+H, 1999.</p> <p>Sirovátka, O.: Srovnávací studie o české lidové slovesnosti. Brno: Akademie věd České republiky 1996.</p> <p>Thompson, S. The Folktale. Bloomington: Indiana University Press, 1978.</p> <p>Thompson, S.: Motif-Index of Folk Literature. A Classification of Narrative Elements in Folktales, Ballads, Myths, Fables, Mediaeval Romances, Exempla, Fabliaux, Jest-Books and Local Legends. Copenhagen: Rosenkilde and Bagger, 1955-1958.</p> <p>Tille, V.: Soupis českých pohádek. Praha: Česká akademie věd a umění, 1929-1937.</p> <p>Šmahelová, Hana: Návraty a proměny. Literární adaptace lidových pohádek. Praha: Albatros, 1989.</p> <p>Uther, H.-J.: The Types of International Folktales. A Classification and Bibliography. Based on System of Antti Aarne and</p>					

Stith Thompson. Helsinki: FFC, 2004.

Wollman, S.: Česká škola literární komparistiky. Praha: Univerzita Karlova 1987.

Doporučená literatura

Dumézil, G.: Mýtus a epos. Trojfunkční ideologie v eposech evropských národů. Praha: OIKUMENÉ, 2001.

Dumézil, G.: Mýty a bohové Indoevropanů. Praha: OIKUMENÉ, 1997.

Dundes, A.: Sacred Narrative. Reading in the Theory of Myth. Berkeley: University of California Press, 1984.

Dvořák, K.: Mezi folklórem a literaturou. Praha: Univerzita Karlova, 1994.

Dvořák, K.: Soupis staročeských exempel. Praha: Univerzita Karlova, 1978.

Dvořák, K.: Nejstarší české pohádky. Praha: Odeon 1976.

Frazer, G. J.: Mýty o původu ohně. Praha: Garamond, 2000.

Horálek, K.: Studie ze srovnávací folkloristiky. Praha: Univerzita Karlova, 1966.

Horálek, K.: Pohádkoslovné studie. Praha: Univerzita Karlova, 1964.

Horálek, K.: Slovanské pohádky. Příspěvky ke srovnávacímu studiu. Praha: Univerzita Karlova, 1964.

Komorovský J.: Prometheus. Mytologické paralely. Bratislava: Smena, 1986.

Komorovský Ján: Únoscovia ohňa. Mýty a legendy o kulturných hrdinoch a zrode civilizácie. Bratislava: Tatran 1986.

Meletinskij, J. M.: Poetika mýtu. Praha: Odeon, 1989.

Polívka, J.: Súpis slovenských rozprávok. Turčianský Sv. Martin: Matica slovenská, 1923-1931.

Puhvel, J.: Srovnávací mythologie. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1997.

von Franz, Marie-Louise: Psychologický výklad pohádek. Smysl pohádkových vyprávění podle jungovské archetypové psychologie. Praha: Portál 1998.

Žirmunskij, V. M.: O hrdinském eposu (slovanském a středoasijském). Praha: Lidové nakladatelství, 1984.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Tradiční evropské rodinné struktury				
Typ předmětu	povinně volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	Od 2/LS
Rozsah studijního předmětu	2 / 1	hod.	39	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	50%				
Vyučující	Mgr. Lenka Jakoubková Budilová, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	<p>Tento kurz se zaměří na historický vývoj evropské rodiny. Studenti v průběhu kurzu získají základní přehled o pramenech, metodách, konceptech a terminologii historicko-antropologického a historicko-demografického bádání o rodině. Evropská rodina bude představena jako kulturně a historicky proměnlivý koncept, který v dějinách nabýval různých podob. Studenti získají základní přehled o problematice domu, manželství, dědických strategií či vztahů mezi generacemi a osvojí si vnímavost vzhledem k související terminologii („tradiční rodina“, „patriarchát“ apod.).</p> <p>Tematické okruhy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Historická antropologie a historická demografie – přehled bádání o rodině. 2. Evropská rodina v minulosti – prameny a zdroje poznání. 3. Starý demografický režim a „tradiční“ rodina. 3. Rodina, dům a domácnost. 4. Modely utváření rodiny v JV a SZ Evropě (Hajnal, Mitterauer, Kaser). 5. Zádruha a rodinný nedíl (Kadlec, Filipović, Mosely, Todorova). 6. Mýtus velké preindustriální rodiny v západní Evropě (Le Play, Brunner, Laslett). 7. Dědické strategie: dělitelné a nedělitelné dědění, jednonástupnictví. 8. Antická rodina a rodinné instituce. 9. Manželství, rodina a spřízněnost v předkřesťanské Evropě. 10. Proměny manželství a rodiny v křesťanské Evropě. 11. Životní etapy v evropských dějinách. Dětství, dospělost a stáří. 12. Citová rodina, koncept romantické lásky a vznik moderního pojetí rodiny. 13. Závěrečné shrnutí.				
Studijní literatura	<p>Základní literatura</p> <p>Burgiere, A. et al.: A History of the Family, Vol. I: Distant Worlds, Ancient Worlds. Cambridge, MA, 1996.</p> <p>Goody, J. – Thirsk, J. – Thompson, E.P. (eds.): Family and Inheritance. Rural Society in Western Europe, 1200-1800. Cambridge: CUP, 1976.</p> <p>Goody, J.: The development of the family and marriage in Europe. Cambridge: CUP, 1983.</p> <p>Hajnal, J.: European marriage patterns in perspective, In D. V. Glass – D. E. C. Eversley (eds.), Population in History: Essays in historical demography, Edward Arnold Publishers Ltd., London, 1969, 101–143.</p> <p>Kertzer, D. I. – Fricke, T. (eds.): Anthropological Demography. Toward a New Synthesis. Chicago and London: The University of Chicago Press, 1997.</p> <p>Laslett, P. – Wall, R. (eds.): Household and Family in Past Time. Cambridge: CUP, 1972.</p>				

- Medick, H. – Sabeian, D. W. (eds.): *Interest and Emotion. Essays on the study of family and kinship*. Cambridge: CUP, 1974.
- Mitterauer, M. – Sieder, R.: *The European Family. Patriarchy to Partnership from the Middle Ages to the Present*. University of Chicago Press, 1982.
- Sabeian, D. W. – Teuschler, S. – Mathieu, J. (eds.): *Kinship in Europe. Approaches to Long-Term Development*. New York, Oxford: Berghahn Books, 2007.
- Segalen, M.: *Historical anthropology of the family*. Cambridge: CUP, 1986.
- Doporučená literatura**
- Botíková, M. – Švecová, S. – Jakubíková, K.: *Tradičie slovenskej rodiny*. Bratislava: VEDA, 1997.
- Byrnes, R. (ed.): *Communal Families in the Balkans. Essays by Philip E. Mosely and Essays in His Honour*. London: University of Notre Dame Press., 1976.
- Cole, J. W. – Wolf, E.: *The Hidden Frontier. Ecology and Ethnicity in an Alpine Valley*. New York: Academic Press, 1974.
- Goody, J.: *Proměny rodiny v evropské historii. Historicko-antropologická esej*. Praha: NLN, 2000.
- Grulich, J.: *Populační vývoj a životní cyklus venkovského obyvatelstva na jihu Čech v 16. až 18. století*. České Budějovice: FF Jihočeské univerzity, 2008.
- Hajnal, J.: Two kinds of pre-industrial household formation system, *Population and Development Review* 1982, 8: 449–494.
- Horský, J. – Seligová, M.: *Rodina našich předků*. Praha: NLN, 1997.
- Laslett, P.: *The World We Have Lost*. London: Methuen, 1965.
- Mitterauer, M.: *Historisch-anthropologische Familienforschung: Fragestellungen und Zugangsweisen*. Wien, Köln, Böhlau Verlag Gesellschaft, 1990.
- Pražáková Seligová, M.: *Život poddaných v 18. století: osud, nebo volba? K demografickým, hospodářským, sociálním a rodinným aspektům života venkovských poddaných na panství Horní Police*. Praha: Togga, 2015.
- Sabeian, D. W.: *Property, production, and family in Neckarhausen, 1700-1870*. Cambridge: CUP, 1990.
- Segalen, M.: *Fifteen generations of Bretons*. Cambridge: CUP, 1991.
- Todorova, M. N.: *Balkan Family Structure and the European Pattern: demographic developments in Ottoman Bulgaria*. Washington: AUP, 1993.
- Velková, A.: *Krutá vrchnost, ubozí poddaní? Proměny venkovské rodiny a společnosti v 18. a v první polovině 19. století*. Praha: Historický ústav AVČR, 2009.
- Wall, R. – Hareven, T. K. – Ehmer, J. (eds.): *Family History Revisited. Comparative Perspective*. Newark: University of Delaware Press, 2001.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Etnologie materiální kultury				
Typ předmětu	povinně volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	Od 1 /LS
Rozsah studijního předmětu	2 / 1	hod.	39	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Mgr. Karel Šima, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující	—				
Stručná anotace předmětu	<p>Cílem kurzu je poskytnout přehledový úvod do problematiky materiální kultury jako dynamického fenoménu tak, jak jej uchopují etnologické a antropologické vědy, které jsou v posledních desetiletích, po určité revizi „lingvistického obratu“, stále výrazněji ovlivňovány „materiálním obratem“ a souvisejícími teoretickými a metodologickými inovacemi. Základním posláním kurzu je poskytnout studentům teoretický a metodologický aparát k práci s artefakty a etnografickými daty materiální povahy, a to především v prostředí soudobých komplexních společností. Součástí kurzu je také představení oborově blízkých konceptů materiality v evropské etnologii, anglosaských folklorních studiích a kulturně historických oborech, včetně stručného přehledu dějin analytického uchopování artefaktuality v rámci etnografických, antikvářských a muzeologických sběratelských tendencí. Prezentace těchto primárně historizujících a deskriptivních chápání problematiky je ale v první řadě odrazovým můstkem ke kontextuálnímu a interdisciplinárnímu uvažování o současné materialitě obecně.</p>				
<p>Tematické okruhy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Materiální obrat v současných etnologických a antropologických vědách. 2. Materialita a marxistické a kulturně-ekologické přístupy. 3. Materialita a materiálně-sémiotický přístup teorie sítí-aktérů. 4. Materialita jako text. 5. Materiální kultura v historických vědách. 6. Kolekcionerské uchopování artefaktuality: Muzeologické a starožitnické přístupy. 7. Trichotomie materiální, duchovní a sociální kultury v evropské etnologii. 8. Materiální kultura evropských tradičních lidových kultur (exkurze). 9. Materiální kultura archaických a tradičních společností. 10. Materiální kultura a teorie produkce a spotřeby v kulturních studiích. 11. Britská studia materiální kultury. 12. Sociální život věcí. 13. Nový materialismus a objektivě orientovaná ontologie.					
Studijní literatura					
<p>Základní literatura</p> <p>Appadurai, Arjun (ed.). The Social Life of Things. Commodities in Cultural Perspective. Cambridge, 1986.</p> <p>Berger, Arthur Asa. What Object Means. An Introduction to Material Culture. Walnut Creek, 2009.</p> <p>Hahn, Hans-Petr: Materielle Kultur. Eine Einführung. Reimer, 2014.</p> <p>Latour, Bruno: Nikdy sme neboli moderní. Bratislava, 2003.</p> <p>Latour, Bruno: Stopovat a skládat světy s Brunem Latourem: Výbor z textů 1998-2013. Praha, 2016.</p> <p>Miller, Daniel (ed). Materiality (Politics, History, and Culture). Durham, 2005.</p> <p>Petráň, Josef. Dějiny hmotné kultury. I/1, Vymezení kulturních dějin, kultura každodenního života od pravěku do 15. století. Praha, 1985.</p> <p>Petráň, Josef. Dějiny hmotné kultury. II/2, Kultura každodenního života od 16. do 18. století. Praha, 1997.</p>					
<p>Doporučená literatura</p>					

- Buchli, Victor (ed.). *The Material Culture Reader*. London, 1996.
- Craciun, Magdalena: *Material Culture and Authenticity. Fake Branded Fashion in Europe*. London, 2013.
- Dorson, Richard M. (ed.). *Handbook of American Folklore*. Bloomington, 1986.
- Doušek, Roman. *Etnologický výzkum lidového stavitelství*. Brno, 2013.
- Glassie, Henry. *Material Culture*. Bloomington, 1999.
- Gray, Ann. *Research Practice for Cultural Studies. Ethnographic Methods and Lived Cultures*. London, 2005.
- Hicks, Dan – Beaudry, Mary C. (eds.). *The Oxford Handbook of Material Culture Studies*. Oxford, 2010.
- Miller, Daniel: *Stuff*. Cambridge, 2007.
- Miller, Daniel: *Material Culture and Mass Consumption*. London, 2007.
- Pickering, Michael (ed.). *Research Methods for Cultural Studies*. Edinburgh, 2011.
- Schlereth, Thomas J. (ed.). *Material Culture: A Research Guide*. Lawrence, 1985.
- Toelken, Barre: *The Dynamics of Folklore*. Logan, 1996.
- Woodward, Ian. *Understanding Material Culture*. London, 2007.

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Central and Eastern European Folklore				
Typ předmětu	povinně volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	Od 2/ZS
Rozsah studijního předmětu	2 / 1	hod.	39	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující	–				
Stručná anotace předmětu					

Kurz přehledovým akritickým způsobem prezentuje základní specifika středoevropského slovesného/prozaického folkloru, a to jak jeho historických, tak současných forem. Zvláštní pozornost je věnována problematice folklorismu a využívání folkloru v českých zemích od období romantického nacionalismu v 19. století přes jeho roli v budování novočeské identity, subversivní roli folkloru v období nacionálního a státního socialismu, až po současnou komodifikaci a remedializaci folklorních textů. Zvláštní důraz je kladen na kulturní a sociální kontext; funkce a významy a folkloru. Součástí anglicky přednášeného kurzu je pravidelná četba textů v anglickém jazyce.

Tematické okruhy

1. Folklor ve střední a východní Evropě mezi humanitními a společenskými vědami.
2. „Vynález“ folkloru v období romantického nacionalismu.
3. Specifika českého folkloru v období romantického nacionalismu.
4. Vztah folkloru a novočeské identity.
5. „Šibeniční humor“ jako rezistenční strategie v období nacionálního socialismu.
6. Sociální funkce folkloru v prostředí represivních režimů.
7. Folklor za železnou oponou: subversivní strategie v období státního socialismu.
8. Normalizační folklor v komparativní perspektivě.
9. Proměny středoevropského folkloru po roce 1989.
10. Středoevropský folklor a nástup nových médií po roce 2000.
11. Nad rámec orální kultury: tradice psaného a nápisového folkloru.
12. Středoevropský folklor mezi nacionalismem, nostalgií a kulturním dědictvím.
13. Současná pozice folkloru a folkloristických studií ve střední a východní Evropě.

Studijní literatura	
---------------------	--

Základní literatura

Burke, P.: Popular Culture between History and Ethnology. *Ethnologia Europaea* 14, 1984, pp. 5-13.

Chad, B.: The Language of Resistance? Czech Jokes and Joke-Telling under Nazi-Occupation, 1943-1945. *Journal of Contemporary History* 41, 2006, pp. 133-151.

Holy, L.: The Little Czech and the Great Czech Nation. *National Identity and the Post-Communist Social Transformation*. Cambridge: Cambridge University Press, 1996.

Janeček, P.: Bloody Mary or Krvavá Máří? Globalization and Czech Children's Folklore. *Slovak Ethnology* 62,2, 2014, pp. 221-243.

Janeček, P.: ICH in the Czech Republic Between National and Local Heritage. In: Davis, P. – Stefano, M. L. (eds.): *The Routledge Companion to Intangible Cultural Heritage*. New York – London: Routledge, 2017.

Obrdlik, A. J.: „Gallows Humor“ – A Sociological Phenomenon. *The American Journal of Sociology* 47, 5, 1942, pp. 709–716.

Doporučená literatura

Burke, P.: History and Folklore. *A Historiographical Survey*. *Folklore* 115, 2004, pp. 133-139.

- Erben, K. J.: A Bouquet of Czech Folktales. Prague: Twisted Spoon Press, 2012.
- Feinberg, J. G.: Returning Folklore to the People: On the Paradox of Publicizing Folklore in Post-Communist Slovakia. *Österreichische Zeitschrift für Volkskunde* 116, 3-4, 2013, pp. 405-427.
- Jakobson, R. – Bogatyrev, P.: Folklore as a Special Form of Creation. *Folklore Forum* 13, 1, 1980, pp. 1-21.
- Janeček, P.: Current Studies of Games and Play in the Czech Republic. *Journal of Ethnology* 23, 5, 2013, pp. 57-67.
- Laineste, L.: Post – Socialist Jokelore: Preliminary Findings and Futher Research Suggestions. *Acta Ethnographica Hungarica* 54, 2009, pp. 31 – 45.
- Vermeulen, H. F.: Origins and institutionalization of ethnography and ethnology in Europe and the USA, 1771-1845. In: Vermeulen, Han F. – Roldán, Alvarez (eds.): *Fieldwork and Footnotes. Studies in the History of European Anthropology*. London/New York: Routledge, 1995, pp. 39-59.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Populární kultura				
Typ předmětu	povinně volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	Od 2/LS
Rozsah studijního předmětu	2 / 1	hod.	39	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Mgr. Karel Šima, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující					
Stručná anotace předmětu	.				
<p>Cílem kurzu je seznámit studující s širokým polem bádání o populární kultuře, představit základní konceptuální přístupy k této problematice, ukázat tématicky, kterými se zabývá a poukázat na aktuální debaty v této oblasti. V úvodu kurzu bude objasněn vztah konceptu populární kultury k příbuzným pojmům lidové kultury a vernakulární kultury, přičemž bude věnována pozornost odlišným paradigmatickým základům těchto bádání. Následně bude vyložena primární definice populární kultury a postupně objasněny badatelské tradice s ní spojené: Birgminghamská škola kulturních studií, americká tradice kulturní studií, německý výzkum populární kultury a středo- a východoevropské bádání v této oblasti. Tematickou část kurzu, která zahrne tři příklady způsobů analýzy populární kultury, zahájí blok věnovaný klasickému předmětu zkoumání kulturních studií, a to subkulturám, resp. postsubkulturním teoriím. Následovat bude blok věnovaný analýze genderu v populární kultuře, a nakonec blok věnovaný výzkumu konzumní kultury a bádání o volném čase.</p>					
Tematické okruhy					
1. Populární kultura jako předmět vědeckého výzkumu. Vymezení vůči lidové a vernakulární kultuře.					
2. Vymezení populární kultury.					
3. Birgminghamská škola kulturních studií.					
4. Americká kulturní studia.					
5. Německý výzkum populární kultury.					
6. Populární kultura ve střední a východní Evropě.					
7. Výzkum subkultur.					
8. Debata o postsubkulturní situaci.					
9. Gender a populární kultura.					
10. Queer studies a jejich vztah k populární kultuře.					
11. Zrod konzumní kultury a kulturní průmysl.					
12. Volný čas jako badatelský problém.					
13. Popularizace studia populární kultury?					
Studijní literatura					
Základní literatura					
Daniel, O. – Kavka, T. – Machek, J.: Populární kultura v českém prostoru. Praha: Karolinum, 2013.					
Doporučená literatura:					
Bennett, A.: The post-subcultural turn: some reflections 10 years on, Journal of Youth Studies, roč. 14, č. 5, 2011, s. 493-506.					
Bílek, P.- Čínátlová, B. (eds.): Tesilová kavalérie. Popkulturní obrazy normalizace. Praha: Pistorius & Olšanská, 2010.					
Budén, B.: Konec postkomunismu. Od společnosti bez naděje k naději bez společnosti. Praha: Rybka, 2013.					
Debord, G.: Společnost spektaklu. Praha: Intu, 2007.					
Gramsci, A.: Sešity z vězení. Praha: Československý spisovatel, 1959.					
Hall, S. - Jefferson, T. (eds.): Resistance through Rituals: Youth subcultures in postwar Britain. London 1976.					
Hall, S. Cultural Studies: Two Paradigms, Media, Culture and Society, roč. 2, č. 1, 1980, s. 57-72.					

Hebdige, R.: Subkultura a styl. Praha: Dauphin, Volvox Globator, 2012.

Janeček P.: Folklor atomového věku. Kolektivně sdílené prvky expresivní kultury v soudobé české společnosti. Praha: Národní muzeum, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2011.

Kolářová, M. (ed.): Revolta stylem. Hudební subkultury mládeže v České republice. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), Sociologický ústav AV ČR, 2011.

Media Studies Journal: Special Issue on Popular Culture and Post-socialist Societies in East-Central and South Eastern Europe, 2/2015.

Muggleton D.- Weinzierl R. (ed.): The Post-Subcultures Reader. Oxford 2003.

Muggleton, D. Inside Subculture: The Postmodern Meaning of Style. Oxford 2000.

Storey, J.: Cultural Theory & Popular Culture, Athens: University of Georgia Press, 2007.

Žižek, S.: Mluvil to někdo o totalitarismu? Praha 2007.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Subkultury jako etnologické téma				
Typ předmětu	povinně volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	Od 2/ZS
Rozsah studijního předmětu	2 / 1	hod.	39	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	30%				
Vyučující	Mgr. Karel Šima, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu					
<p>Cílem kurzu je seznámit studenty se základním rámcem tzv. subkulturních studií, tedy interdisciplinárního výzkumu subkultur, resp. scén, kmenů či skupin mládeže. Studium tématu, které vychází ze sociologických kořenů výzkumu okrajových skupin městské mládeže, bude představeno jednak z hlediska základních teorií určujících výklad problému, jednak v podobě konkrétních výzkumných problémů a konkrétních subkultur, na nichž je možné demonstrovat výzkumné přístupy. Pozornost bude věnována nejen klasickým subkulturám typu punk, skinheads, reggae, hipster, ale také méně rozšířeným a specifickým variantám v podobě sci-fi, eko-bio či techno komunit.</p> <p>Metoda výuky bude zahrnovat nejen přednášky k teoretickým otázkám, ale také praktická cvičení spočívající v práci s vizuálními, mediálními či terénními daty. Atestace tak bude spočívat v samostatné seminární práci ověřující jak teoretické poznatky z kurzu, tak jejich aplikaci na vybraném tématu.</p>					
Tematické okruhy <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod – co znamená studovat subkultury? 2. Počátky výzkumu subkultur – Chicagská škola. 3. Obnovení zájmu v rámci Birminghamské školy. 4. Výklady vztahu mezi většinovou společností a subkulturou. 5. Zlatý věk subkultur. 6. Obrat k post- fázi v 90. letech. 7. Subkulturní kapitál (Thorton). 8. Debata o postsubkulturní situaci (Muggleton, Kahn-Harris). 9. Historická perspektiva – punk. 10. Politická perspektiva – skinheads. 11. Sociologická perspektiva – zahrádkáři. 12. Muzikologická perspektiva – reggae. 13. Literárně-vědná perspektiva – sci-fi.					
Studijní literatura					
Základní literatura <p>Hebdige, D.: Subculture: The Meaning of Style. London 1979.</p> <p>Hebdige, D.: Subkultura a styl. Praha: Dauphin, Volvox Globator, 2012.</p>					
Doporučená literatura: <p>Blažek, P. – Pospíšil, F.: Vraťte nám vlasy: První máničky, vlasatci a hippies v komunistickém české společnosti. Praha: Národní muzeum 2011.</p> <p>Cohen, S.: Folk Devils and Moral Panics: Creation of Mods and Rockers. London: Taylor & Francis Ltd, 2002 [1972].</p> <p>Daniel, O.: Násilím proti “novému biedermeieru”. Subkultury a většinová společnost pozdního státního socialismu a postsocialismu. Příbram: Pistorius a Olšanská, 2016.</p>					

Daniel, O. a kol.: Kultura svépomocí: Ekonomické a politické rozměry v českém subkulturním prostředí pozdního státního socialismu a postsocialismu. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta 2016.

Duncombe, S.: Notes From Underground: Zines and the Politics of Alternative Culture. Bloomington: Microcosm Publishing 2008.

Hall, S.– Jefferson, T.: Resistance Through Rituals: Youth Subcultures in Post-War Britain.

Huq, R.: Beyond Subculture. London, 2006.

Janeček, P. (ed.): Folklor atomového věku. Kolektivně sdílené prvky expresivní kultury v soudobé české společnosti. Praha: Národní muzeum, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2011.

Kolářová, M. a kol.: Revolta stylem. Hudební subkultury mládeže v České republice. Praha: Slon, 2012.

Růžička, V.: Squaty a jejich revoluční tendence. Praha: Triton, 2006.

Smolík, J.: Fotbalové chuligánství. Historie, teorie a politizace fenoménu. Karlovy Vary: VNP, 2008.

Vaněk, M.: Ostrůvky svobody. Kulturní a občanské aktivity mladé generace v 80. letech v Československu. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2002.

Smolík, J.: Subkultury mládeže: Uvedení do problematiky. Praha: Grada, 2010.

Thorton, S.: The Social Logic of Subcultural Capital. In: GELDER Ken. (ed.) The Subcultures Reader. London, New York: Routledge, 2005 [1997], s. 184-192.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Současný folklor: Moderní narativita				
Typ předmětu	povinně volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	Od 2/LS
Rozsah studijního předmětu	2 / 1	hod.	39	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Petr Janeček, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující	–				
Stručná anotace předmětu	<p>Kurz se zabývá problematikou soudobého prozaického folklorního repertoáru globální civilizace se zaměřením na tzv. „moderní“ žánry, performance a praktiky, transmitované v euroamerickém prostoru s přihlédnutím k širšímu geografickému, historickému, sociálnímu a kulturnímu kontextu. První poloha kurzu je věnována především terminologickému, teoretickému a metodologickému vymezení zkoumaného fenoménu, včetně nástinu dějin výzkumu současného folkloru, s důrazem na prozaické žánry fámy, současné (městské) pověsti a konspirační teorie. Druhá poloha kurzu je výrazněji zaměřena na konkrétní etnografický materiál s důrazem na etnické, generační, profesní a subkulturní repertoáry, přičemž pozornost je věnována i neorálně transmitovaným folklorním žánrům jako je nápisový folklor, psaný folklor, kancelářský folklor a folklorní formy šířené pomocí elektronické pošty a sociálních sítí a fenoménu dětského folkloru jako celku. Cílem kurzu je nejen poskytnout přehledový úvod do fenoménu „moderní“ orální narativity, ale i analýzu jejího vztahu k „tradičním“ folklorním žánrům, a především její zasazení do příslušného mediálního, sociálního, kulturního a historického kontextu. Vedle teoreticky a metodologicky primární slovesné folkloristiky, chápané jako integrální součást etnologie, kurz zprostředkovává i úhel pohledu kulturních, antropologických a psychologických studií.</p>				
Tematické okruhy <ol style="list-style-type: none"> 1. Terminologický, teoretický a metodologický úvod. 2. Současný folklor, postfolklor nebo populární kultura? 3. Výzkum současného folkloru mezi humanitními, sociálními a mediálními vědami. 4. Sociální kontext narativů o únosech orgánů. 5. Konspirační teorie a hoaxy mezi autenticitou a intencionalitou. 6. Fámy jako prostředek sociální koheze mezi etnologií, sociologií a sociální psychologií. 7. Od textu ke kontextu: současné pověsti a „městské legendy“. 8. Anekdoty a vtipy jako komentář sociální reality. 9. Dětské rituální praktiky a jejich psychosociální kontext. 10. Současný folklor pohledem soudobé ruské folkloristiky. 11. Současné numinózní narativy a folklor mezi „tradicí“ a modernitou. 12. Dětská hra mezi folklorním žánrem a kulturní praktikou. 13. Nápisový a psaný folklor mezi veřejným a intimním prostorem.					
Studijní literatura					
Základní literatura <p>Bartis, Peter: Folklife and Fieldwork. An Introduction to Field Techniques. Washington: Library of Congress, 2002.</p> <p>Beneš, B. – Hrníčko, V.: Náписы v ulicích. Brno: Masarykova univerzita, 1993.</p> <p>Doušek, Roman a kol.: Úvod do etnologického výzkumu. Brno: ÚEE FF MU, 2014 (především kapitola Janeček, Petr: Etnografický výzkum na s. 11-119).</p> <p>Janeček, P.: Černá sanitka a jiné děsivé příběhy. Současné pověsti a fámy v České republice. Praha: Plot, 2006.</p> <p>Janeček, P. (ed.): Folklor atomového věku. Kolektivně sdílené prvky expresivní kultury v soudobé české společnosti. Praha: Národní muzeum – FHS UK, 2011.</p> <p>Janeček, P.: Mýtus o pérákovi. Městská legenda mezi folklorem a populární kulturou. Praha: Argo, 2017.</p>					

Kapferer, J.-N.: Fáma – nejstarší médium světa. Praha: Práce, 1992.

Pohunek, Jan – Janeček, Petr – Votruba, Adam: Metodická příručka ke sběru Nosková, Jana: Biografická metoda a metoda orální historie. Na příkladu výzkumu každodenního života v socialismu. Brno: Etnologický ústav AV ČR, 2014.

Pohunek, Jan – Janeček, Petr – Votruba, Adam: Metodická příručka ke sběru folkloru. Metodický materiál s návodem ke sběru folkloru 20. století pomocí rozhovorů s pamětníky. Praha: Národní muzeum, 2014.

Pospíšilová, Jana – Uhlíková, Lucie: Folklor dětí a jeho etnologický výzkum. Metodologická příručka. Brno: Etnologický ústav AV ČR 2014.

Sirovátka, O.: Folkloristické studie. Brno Etnologický ústav AV ČR 2002.

Votruba, A.: Namažeme školu špekem. Současná folklorní poezie dětí. Praha 2009.

Doporučená literatura

Beneš, B.: Funkce domněnky jako folklorního žánru v ústních dějinách současné české společnosti. In: Hložková H. – Krekovičová, E. (ed.): Folklorné žánre – archívy – katalógy. Bratislava: Univerzita Komenského, 1991, s. 32-41.

Beneš, B.: Několik poznámek o současném folkloru. Národopisné aktuality 1/2, 1965, s. 45-52.

Janeček, P.: Rezistence a katarze: fámy a pověsti druhé světové války v českých zemích. Slovenský národopis 57/2, 2009, s. 207-219.

Janeček, P.: „Městské legendy“ na pomezí oborů: antropologický, folkloristický nebo sociologický diskurs? Antropowebzin 1/2009. zdroj: <http://antropologie.zcu.cz/webzin/antropowebzin-1-2009>

Janeček, P.: Černá sanitka: Druhá žeň. Praha: Plot, 2007.

Janeček, P.: Černá sanitka: Třikrát a dost. Praha: Plot, 2008.

Hübschmannová, M.: Viera v mla u slovenských Rómov. Slovenský národopis 53/2, 2005, s. 172-204. Hložková, H.: Moderné povesti – k doterajším výsledkom ich štúdia v zahraničnej folkloristike. Slovenský národopis 49/2, 2001, s. 174-184.

Panczová, Z.: Súčasné povesti a fámy vo svetle folkloristických výskumov. In: Krekovičová, E. (ed.): – Folklór a komunikácia v procesoch globalizácie. Bratislava: SAV, 2005, s. 7-66.

Petráňová, L.: Kam s nimi? Hesla a nápisy v uliciach z listopadu 1989. Český lid/Etnologický časopis 96/4, 2009, s. 421-444.

Pohunek, J.: Specifika trampske povesti. Národopisný věstník 27/69, 2010, s. 33-55.

Pospíšilová, J.: Kultura dětí. In: Tyllner, L. – Uherek, Z. (eds.): Kultura – Společnost – Tradice I. Praha: Etnologický ústav AV ČR, 2005.

Schneider, I.: „Contemporary legends“ medzi mýtom a realitou. Slovenský národopis 49/2, 2001, s. 163-172.

Sirovátka, O.: Nad lidovou protektorátní anekdotou. Národopisné aktuality 12, 1975, s. 189-198.

Šrámková, M.: Vyprávění ve městě jako specifický druh narace. Národopisná revue 4, 2002, s. 195-202.

Vanovičová, Z.: Fáma z hľadiska folkloristiky. In: Pospíšilová, J. – Krekovičová, E. (eds.): Od pohádky k fámě. Sborník příspěvků ze semináře Hledání cest české slovesné folkloristiky II. Brno 6. 6. 2002. Brno: Etnologický ústav AV ČR 2005, s. 76-81.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Etnografie dělnictva				
Typ předmětu	povinně volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	Od 1/ZS
Rozsah studijního předmětu	2 / 1	hod.	39	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	50%				
Vyučující	Mgr. Petra Burzová, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	<p>Kurz Etnografie dělnictva představí historii a současné možnosti etnografického zkoumání dělníků. První část kurzu bude věnována reflexi výzkumu průmyslového dělnictva u nás i v zahraničí a zhodnotí možnosti jeho současného využití a studenti se také seznámí s dějinami dělnického hnutí a vybranými kapitolami z dějin průmyslového dělnictva. Pozornost bude věnována způsobům uchopení dělnictva, dělnické třídy a průmyslové práce. Druhá část kurzu se zaměří na metody, relevantní konceptuální aparát, společenskou potřebnost a etické aspekty současného etnografického výzkumu průmyslové (a postindustriálního) každodennosti a práce.</p>				
<p>Tematické okruhy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Co je etnografie dělnictva? 2. Dělnictvo, práce, dělnická třída. Vymezení pojmů. 3. Výzkum dělnictva v Československu. 4. Výzkum dělnictva v zahraničí. 5. Dějiny průmyslového dělnictva. 6. Etnografický výzkum dělnictva. 7. Gender a práce. 8. Výrobní hala jako sociální prostor. 9. Každodenní život průmyslového dělnictva. 10. Kontrola, disciplína, vzdor. 11. Reprodukce sociální třídy. 12. Zkušenost dělnického života a práce. 13. Současné výzvy etnografického výzkumu dělnictva.					
Studijní literatura					
<p>Základní literatura</p> <p>Darrah, C. N.: Learning and work: An exploration in industrial ethnography. Routledge, 2013.</p> <p>Etnografie dělnictva I. – XII.</p> <p>Holubec, S.: Lidé periferie: Sociální postavení a každodennost pražského dělnictva v meziválečné době. Aleš Čeněk, 2009.</p> <p>Mollona, M.: Industrial Work and Life: An Anthropological Reader. Berg, 2009.</p> <p>Rukověť etnografického výzkumu českého dělnictva. In: Výzkum českého dělnictva. ZKS VI 1979, Příloha 2, s. 1–25.</p> <p>Skalníková, O. - Fojtík, K: K teorii etnografie současnosti. Praha, 1971.</p> <p>Whitfield, K. – G. Strauss: Researching the world of work: Strategies and methods in studying industrial relations. Cornell University Press, 1998.</p> <p>Wirth, L.: The Ghetto. University of Chicago Press, 1928.</p> <p>Woitsch, J.: Kam zmizela etnografie dělnictva. Český časopis historický 110 (2012), s. 692-727.</p>					
<p>Doporučená literatura</p> <p>Engels, F.: Postavení dělnické třídy v Anglii. Praha: Svoboda, (1845) 1950.</p>					

- Fojtík, K.: Tři typy dělnických obydlí v Brně. Brno v minulosti a dnes 1 (1959), s. 23-40.
- Fojtík, K. – O. Skalníková: Výzkum průmyslových oblastí v československé etnografii. Český lid 52 (1965), s. 131-143.
- Jemelka, M.: Na Šalomounově. Společnost a každodenní život v největší moravskoostravské hornické kolonii (1870-1950). Ostrava: Centrum pro hospodářské & sociální dějiny, 2009.
- Jemelka, M.: Lidé z kolonií vyprávějí své dějiny. Ostrava: Repronis, 2009.
- Jemelka, M. (ed.): Ostravské dělnické kolonie I: závodní kolonie kamenouhelných dolů a koksoven v moravské části Ostravy. Ostrava: Filozofická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě, 2011.
- Jemelka, M. (ed.): Ostravské dělnické kolonie II: závodní kolonie kamenouhelných dolů a koksoven ve slezské části Ostravy. Ostrava: Filozofická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě, 2012.
- Katrňák, T.: Odsouzení k manuální práci: Vzdělanostní reprodukce v dělnické rodině. Praha: Sociologické nakladatelství, 2004.
- Kollar, R. – M. Nečasová-Poubová – S. Režný: Vliv krise na rodiny nezaměstnaných dělníků. Praha: Výzkumná sekce Sociálního ústavu Československé republiky, 1933.
- Nedbálková, K.: Tak daleko, tak blízko: Dělnická třída v České republice. Sociální studia 3(2012), s. 85-100.
- Robek, A.: Způsob života horníků v koloniích v Doubravě v 90. letech minulého století. Radostná země 5 (4) 1955, s. 104-115.
- Robek, A.: Společenský a rodinný život pražských dělníků v první polovině devatenáctého století. Etnografie dělnictva IV. Praha: Československá akademie věd, 1975.
- Robek, A. a kol.: Stará dělnická Praha. Život a kultura pražských dělníků 1848-1939. Praha: Academia, 1981.
- Skalníková, O. a kol.: Kladensko: život a kultura lidu v průmyslové oblasti. Praha: ČSAV, 1959.
- Suchomelová, M.: Dělnictvo – oddělení etnografie dělnictva. Dokumentační sbírka oddělení. Inventurní seznam, Praha, 1997.
- Vařeka, J.: Vývoj dělnického interiéru a způsobu bydlení horníků v oblasti Mostu a Duchcova (Třetí etnografická studie ze Severočeského hnědouhelného revíru se zvláštním zřetelem k dnes už zaniklé obci Souš a Ledvice). Český lid 58 (1971), s. 1–15.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Festivity jako badatelský problém				
Typ předmětu	povinně volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	Od 2/ZS
Rozsah studijního předmětu	2 / 1	hod.	39	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Mgr. Karel Šima, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující	—				
Stručná anotace předmětu					
<p>Cílem kurzu je ukázat šíři teoretických přístupů a badatelských problémů zkoumání festivit, a to s konkrétními příklady jak tradičních festivit, tak moderních slavností a současných festiválních forem. Klasické otázky spojené s tímto zkoumáním jsou spojeny s řadou různých sociálněvědných disciplín a kanonických autorů, kteří různým způsobem definovali předmět zkoumání; svátky a slavnosti tak budou nahlíženy výrazně interdisciplinárně. Kurz bude organizován do pěti částí, které odpovídají základním konceptuálním otázkám bádání o festivitech. Za prvé jde o vztah festivity a každodennosti, které mohou být chápány jako kontrastní, komplementární či konfúzní (Freud, Bachtin, Pieper, Adorno/Horkheimer). Za druhé jde o dichotomii racionality a iracionality, se kterými je spojeno slavení jako afektuální, resp. hodnotově-racionální jednání (M. Weber, W. Gebhardt). S tím je spojena za třetí opozice tradiční versus moderní, která bude chápána především jako výzkumná perspektiva, která neodráží dvě substanciálně odlišné kulturní formy, ale poukazuje na jejich principiální neoddělitelnost. Čtvrtá perspektiva bude spojena s otázkou, nakolik jsou či byly festivity spojeny s politickým prostorem, nebo naopak byly z „politická“ (C. Schmidt) vyčleňovány. Poslední pátá perspektiva se zaměří na performativní rovinu slavností a svátků a v tomto smyslu na otázku úspěchu či neúspěchu oslav (J. Austin, J. Alexander).</p>					
Tematické okruhy 1. Úvodní představení kurzu. 2. Festivity jako moratorium každodennosti. 3. Příklad městských slavností v postsocialistické společnosti. 4. Racionální iracionalita. 5. Příklad národních slavností 19. století. 6. Tradiční modernita. 7. Příklad moderních spolkových slavností. 8. Nepolitická politika. 9. Příklad rituálů volebního dne. 10. Performativita slavnostních aktů. 11. Příklad prvního máje. 12. Slavnosti mezi modernou a společností zážitku. 13. Příklad agenturní obecní svátky.					
Studijní literatura					
Základní literatura Ozouf, M.: Revoluční svátky 1789-1799. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2006. Šima, K.: Slavnost jako kulturně mnemonická praxe. In: L. Řezníková (ed.) Figurace paměti. J. A. Komenský v kulturách vzpomínání 19. a 20. století, Praha: Skriptorium, 2014, s. 385-424.					
Doporučená literatura Alexander, J. C. (2004), Cultural Pragmatics: Social Performance Between Ritual and Strategy. Sociological Theory, 22: 527–573.					

- Brouček, S.; Pargač, J.; Sochorová, L.; Štěpánová, I.: Mýtus českého národa aneb Národopisná výstava československá 1895. Praha: Littera Bohemica, 1996.
- Friedrich, K. (Ed.): Festive Culture in Germany and Europe from the Sixteenth to the Twentieth Century. Lampeter, 2000.
- Frolec, V.: Svátky a slavnosti v lidové kultuře. In: Opus musicum, 18, 1986, s. 33-40.
- Gebhardt, W.: Fest, Feier und Alltag. Über die gesellschaftliche Wirklichkeit des Menschen und ihre Deutung. Frankfurt am Main, 1987.
- Hettling, M.; Nolte, P. (Ed.): Bürgerliche Feste. Symbolische Formen politische Handels im 19. Jahrhundert. Göttingen 1993.
- Humphrey, Th. C.; Humphrey, L. T. (Ed.): We Gather Together: Food & Festival in American Life. Utah, 1991.
- Jančář, J. (Ed.): Slavnosti v moderní společnosti. Strážnice, 1991.
- Martin, G. M.: Fest und Alltag. Bausteine zur eine Theorie des Festes. Stuttgart ad. 1973.
- Pešek, J. (Ed.): Pražské slavnosti a velké výstavy. Sborník příspěvků z konferencí Archivu hlavního města Prahy 1989 a 1991. Praha 1995, s. 7-29.
- Pieper, J.: Zusimmung zur Welt. Eine Theorie des Festes. München 1963.
- Pokorný, J.; Rak, J.: Öffentliche Festtage bei den Tschechen In: Brix, E. (Ed.): Der Kampf um das Gedächtnis: Öffentliche Gedenktage in Mitteleuropa. Wien, Köln, Weimar 1997, s. 171-187.
- Šarić, Ljiljana – Karen Gammelgaard – Kjetil Rå Hauge (eds.), Transforming National Holidays. Identity discourse in the West and South Slavic Countries, 1985-2010, Amsterdam – Philadelphia 2012.
- Schultz, U.(Ed.): Das Fest. Eine Kulturgeschichte von der Antike bis zur Gegenwart. München 1988.
- Šima, K. 2006. Národní slavnosti šedesátých let 19. století jako performativní akty konstruování národní identity. Český časopis historický, 104 (1): 81-110.
- Šima, K.; Kavka, T.; Zimmerhaklová, H. 2015. "By means of singing to the heart, by means of heart to the nation". Choral Societies and Nationalist Mobilisation of Czechs in the 19th Century, In: K. Lajosi, A. Styren (eds.) Choral societies and nationalist mobilization in nineteenth-century Europe. Leiden: Brill, p. 187-205.
- Šima. K. 2013. Tschechische nationale Feste im medialen Konflikt. Zur Konstruktion der modernen Medialität der Feiern In: W. Behringer, M. Havelka, K. Reinholdt (eds.) Mediale Konstruktionen in der Frühen Neuzeit. Affalterbach: Didymos-Verlag, p. 198-211.
- Tarcalová, L.(Ed.): Slavnostní průvody. Uherské hradiště 1994.
- Válka, J.: Homo festivans. In: Bůžek, V.; Král, P. (Ed.): Slavnosti a zábavy na dvorech a v rezidenčních městech raného novověku. České Budějovice 2000, s. 5-17.

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Fanziny v kontextu subkulturních studií				
Typ předmětu	povinné volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	Od 2.
Rozsah studijního předmětu	2 / 1	hod.	39	kreditů	4
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška a seminář		
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Mgr. Karel Šima, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu					
Vyučující	–				
Stručná anotace předmětu	<p>Téma zinů, resp. fanzinů se zkoumá již více než dvacet let a má za sebou základní vědecké práce a konceptualizace i více méně rozsáhlý empirický výzkum. Jedná se o oblast, která je spojená s individuální a skupinovou kreativitou, mocenskými vztahy ve společnosti, volným časem, hobby a DIY kulturou, ale také se subverzí, protestem a alternativou. Klasická studia populární kultury vidí ziny v kontextu proměňujících se subkultur, jejich vztahu k mainstreamu a způsob existence a organizace. V kurzu půjde o to nejen tento pohled představit, ale jít za něj. Stejně jako se bádání o subkulturách posunulo k debatám o postsubkulturní situaci, i způsob nahlížení na ziny se proměňuje. Již nejde jen o komunikační prostředek subkulturních komunit, který ve své formě symbolizuje jejich subverzivní povahu, ale o artefakt, jenž utváří („budoje“) síť aktérů v sémioticko-materiálním prostředí, kde mezi sebou navazují vztahy lidé, předměty, prostředí, myšlenky, představy, emoce atd.</p> <p>Proto bude kurz zaměřen na společné komplexní poznávání fenoménu zinů ve formě přednášek, seminářů i praktických cvičení a domácí kreativní práce. Vyžadována tak bude aktivní účast během semestru. V principu tak půjde o tři roviny poznávání, které budou také odpovídat požadavkům na splnění kurzu. Student (příp. ve dvojici) si vybere jeden ze tří typů projektu, který během semestru vypracuje a na jeho konci prezentuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Výzkumná perspektiva – projekt, jehož cílem je na základě existujících materiálových zdrojů (fan/zinů a dalších kontextuálních informací o zinových scénách) interpretaci zinů v kontextu bádání, které bude v rámci kurzu představeno 2. Archivní perspektiva – projekt, jehož cílem je sběr dat (fan/zinů, příp. dalšího archivního materiálu, rozhovorů) a jejich zpracování adekvátním odborným způsobem (digitalizace, klasifikace, katalogizace, edice) 3. Kreativní perspektiva – projekt, jehož cílem bude vytvoření vlastního zinu a jeho reflexe v kontextu probíraných výzkumných perspektiv. <p>Tematické okruhy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fan/ziny – co, jak, kdy a kde? 2. Subkulturní studia a fanziny 3. Postsubkulturní situace a osud zinů? 4. Ziny jako alternativní média 5. Archivní obrat k zinům 6. Reprodukce, asambláž, postprodukce 7. Materialita jako klíčový faktor? 8. Případová studie I: Science Fiction Scene 9. Případová studie II: Punk’s Not Dead 10. Případová studie III: Riot Grrrls 11. Případová studie IV: Oi! 12. Případová studie V: Artzin a perzin				

	13. Kolokvium s prezentací projektů
Studijní literatura	<p>Základní literatura</p> <p>Duncombe, S. Notes from Underground, Zines and the Politics of Alternative Culture. London, New York: Verso, 1997.</p> <p>Atton, C. Popular Music Fanzines: Genre, Aesthetics, and the “Democratic Conversation”.</p> <p>Popular Music and Society, 2010, vol. 33, no. 4, 517–531.</p> <p>Bartel, J. From A to Zine, Building a Winning Zine Collection in Your Library. Chicago: American Library Association, 2004.</p> <p>Five, K. The Personal is Historical: The Ethics of Archiving Zine Subcultures. Dissertation: UCL, 2013.</p> <p>Lymn, J. The zine anthology as archive: archival genres and practices. Archives [online]. 2013, 41(1), 44-57.</p> <p>Doporučená literatura</p> <p>Anarchistická publicistika 1990 – 2013. Praha: Nakladatelství československé anarchistické federace, 2014.</p> <p>Atton, C. Alternative Media. London: Sage, 2002.</p> <p>Bastl, M., Mareš, M., Smolík, J., Vejvodová, J. Krajní pravice a krajní levice v ČR. Praha: Grada, 2011.</p> <p>Bednařík, P., Jiráček, J., Kopplová, B. Dějiny českých médií. Od počátku do současnosti. Praha: Grada, 2011.</p> <p>Bennett, A., Kahn-Harris, K. (eds.). After Subculture: Critical Studies in Contemporary Youth Culture. London: Palgrave Macmillan, 2004.</p> <p>Bennett, A. Subcultures or neo-tribes? Rethinking the relationship between youth, style and musical taste. In. Sociology, August 1999, vol. 33, no. 3, 599-617.</p> <p>Block, F. Lia and Hilary CARLIP. Zine Scene: The Do It Yourself Guide to Zines. Los Angeles: Girl Press, 1998.</p> <p>Brent, B. Make a Zine! A Guide to Self-publishing Disguised as a Book on How to Produce a Zine. San Francisco: Black Books, 1997.</p> <p>Buden, B. Konec postkomunismu. Od společnosti bez naděje k naději bez společnosti. Praha: Rybka Publishers, 2009.</p> <p>Císař, O., Koubek, M. Include ‘em all? Culture, politics and a local hardcore/punk scene in the Czech Republic. Poetics, 2012, vol. 40, no. 1, 1–21.</p> <p>Dorůžka, P. a kol. Beaty, bigbeaty, breakbeaty: Průvodce moderní hudbou 90. let. Praha: Mat’a, 1998.</p> <p>Dyoniziak, R. „Subkultura“ mládeže. Sociologická studie k problémům kultury věkové a generační skupiny mládeže. Praha: Osvětový ústav v Praze, 1968.</p> <p>Džambazovič, R. Klobucký, R. (eds.). Súčasná subkultúry mládeže. Bratislava: Slovenskej sociologickej spoločnosti pri SAV, 1998.</p> <p>Fiske, J. Popularity and the Politics of Information. In DAHLGREN, Peter and Colin Sparks (eds.). Journalism and Popular Culture. London: SAGE, 1992.</p> <p>HEDBIDGE, Dick. Subkultura a styl. Praha: Volvox Globator, 2012.</p> <p>Heřmanský, M., Novotná, H. Hudební subkultury. In JANEČEK, Petr (ed.). Folklor atomového věku. Kolektivně sdílené prvky expresivní kultury v soudobé české společnosti. Praha: Národní museum, 2011, 89–109.</p> <p>Jenkins, C. Textual Poachers: Television Fans and Participatory Culture (Studies in Culture and Communication). London: Routledge, 1992.</p> <p>Kempson, M. ‘I Sometimes Wonder Whether I’m an Outsider’: Negotiating Belonging in Zine Subculture Sociology, December 2015, vol. 49, no. 6, 1081–1095.</p> <p>Kind-Kovács, F. Written Here, Published There: How Underground Literature Crossed the Iron Curtain. New York, Budapest: Central European University Press, 2014.</p> <p>Kolářová, M. Revolta stylem: Hudební subkultury mládeže v České republice. Praha: SLON, 2012.</p> <p>Muggleton, D. Inside Subculture: The Postmodern Meaning of Style. New York: Berg, 2002.</p> <p>Poletti, A. Intimate Ephemera: Reading Young Lives in Australian Zine Culture. Melbourne: Melbourne University Publishing, 2008.</p> <p>Pospíšil, F., Bažek, P. Vraťte nám vlasy! Praha: Academia, 2010.</p> <p>Triggs, T.. Scissors and Glue, Punk Fanzines and The Creation of a DIY Aesthetic. Journal of Design History, 2006, vol. 19, no. 1, 69–83.</p>

	<p>Vaněk, M. Byl to jenom rock'n'roll?: hudební alternativa v komunistickém Československu 1956-1989. Praha: Academia, 2010.</p> <p>Vaněk, M. (ed.). Ostrůvky svobody: Kulturní a občanské aktivity mladé generace v 80. letech v Československu. Praha: Votobia, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2002.</p> <p>Verdery, K: What Was Socialism, and What Comes Next? New Jersey: Princeton University Press, 1996.</p> <p>VLADIMÍR 518 at all. Kmeny. Praha: Big Boss & Yinachi, 2012.</p> <p>VLADIMÍR 518 at all. Kmeny 0. Praha: Big Boss, 2013.</p> <p>Wertham, F. The World of Fanzines: A Special Form of Communication. Carbondale: Southern Illinois University Press, 1973.</p> <p>Wright, F. From zines to e-zines: eletronic publishing and the litarary underground. Kent: Kent State University, 2001.</p> <p>Zabel, I. Contemporary Art Theory. Ljubljana: JRP-Ringier, 2012.</p> <p>Žižek, S. Mluvil tu někdo o totalitarismu? Praha: Tranzit, 2007.</p> <p>Yurchak, A. Everything Was Forever, Until It Was No More. The Last Soviet Generations. New Jersey: Princenton University Press, 2006.</p>
--	--

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Úvod do metod sociálních věd				
Typ předmětu	Povinně volitelný			doporučený ročník / semestr	Od 1 / ZS
	Předmět profilujícího základu				
Rozsah studijního předmětu	2/–	hod.	26	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	Přednáška, samostatná práce		
Další požadavky na studenta	Vypracování úkolu/ů a testu/ů v e-learningové formě.				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Jiří Vinopal, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	40 % Vede přednášky k tématům výběrového šetření a dotazníku				
Vyučující	Doc. PhDr. Jiří Buriánek, CSc. Mgr. Michaela Röschová Mgr. Jaromír Mazák Mgr. Tomáš Diviák				
Stručná anotace předmětu	<p>Blok 1: Metoda a metodologie ve společenských vědách</p> <p>1. Věda, výzkum, empirie</p> <p>2. Přehled metodologického ekosystému ve společenských vědách</p> <p>Blok 2: Vybrané metody společenskovědního výzkumu</p> <p>3. Experiment</p> <p>4. Výběrové šetření</p> <p>5. Dotazník I</p> <p>6. Dotazník II</p> <p>7. Obsahová analýza; případová studie; standardizované pozorování</p> <p>Blok 3: Analýza a interpretace dat</p> <p>8. Interpretace dat</p> <p>9. Analýza dat</p> <p>Blok 4: Syntéza – metoda v procesu výzkumu</p> <p>10. Volba výzkumných metod</p> <p>11. Formulace výzkumné otázky, hypotéz a operacionalizace</p> <p>12. Kritické čtení (odborných) textů z hlediska metod</p> <p>Předmět posiluje kromě teoretické části i praktické cvičení, včetně práce s analytickými počítačovými programy, čímž získávají studenti další dovednosti, které posílí jejich schopnosti v dalším studiu i uplatnění na trhu práce. Studenti získají základní metodologickou průpravu pro realizaci oborových výzkumů.</p>				
<p><i>Předmět byl podpořen z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, projekt Zvýšení kvality vzdělávání UK a jeho relevance pro potřeby trhu práce CZ.02.2.69/0.0/16_015/0002362.</i></p>					
<div><div></div><div><p>EVROPSKÁ UNIE</p><p>Evropské strukturální a investiční fondy</p><p>Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání</p></div><div><p>MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY</p></div></div>					
Studijní literatura	<p>Povinná</p> <p>Disman, Miroslav. <i>Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele</i>. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2011.</p> <p>Materiály distribuované formo e-learningu</p> <p>Doporučená</p>				

	<p>Petrusek, Miloslav. <i>Teorie a metoda v moderní sociologii</i>. Praha: Karolinum, 1993. ISBN 80-7066-799-0.</p> <p>Bryman, Alan. <i>Quantity and quality in social research</i>. London: Routledge, 1988.</p> <p>Bechhofer, Frank. a Paterson, Lindsay. <i>Principles of research design in the social sciences</i>. London: Routledge, 2000.</p> <p>Babbie, E.: <i>The Practice of Social Research</i>, Wadsworth 1992.</p> <p>Corbetta, P. (2003). <i>Social Research: Theory, Methods and Techniques</i>. London ; Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications Ltd.</p> <p>Vaus, D. D. (2001). <i>Surveys In Social Research</i> (5 edition). London: Routledge.</p> <p>Angrist, J. D., & Pischke, J.-S. (2014). <i>Mastering 'Metrics: The Path from Cause to Effect</i>. Princeton ; Oxford: Princeton University Press.</p> <p>Lieberson, S. (1987). <i>Making It Count: The Improvement of Social Research and Theory</i>. Berkeley: University of California Press.</p>

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Úvod do historiografie				
Typ předmětu	povinně volitelný			doporučený ročník / semestr	Od 1 / ZS
	předmět profilujícího základu				
Rozsah studijního předmětu	2/–	hod.	26	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	Kombinovaný formát: elearningová přednáška a samostatná práce.		
Další požadavky na studenta	Student si průběžně ověřuje znalosti v elearningovém prostředí a samostatně pracuje s prameny.				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Mgr. Kamil Činátl, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	Koncipuje předmět, přednáší, vede seminární části kurzu a podílí se na atestování.				
Vyučující	Mgr. Matěj Spurný, Ph.D. PhDr. Ondřej Vojtěchovský, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	Kurz se pokouší studentům zprostředkovat základní principy historického myšlení. Kombinuje četbu kratších textů z odborné literatury, práci s prameny v digitálním prostředí a diskuzi nad konkrétními historickými otázkami a problémy. Studenti se seznamují s klíčovými pojmy historiografie a zároveň si je mohou v digitální dílně prakticky vyzkoušet při analýze a interpretaci pramenů. Kurz seznamuje studenty s historiografickou praxí jako svěbytným způsobem uvažování o člověku a společnosti, specifickým přístupem k zpracování tématu a jeho zprostředkování veřejnosti. Absolvent by měl být schopen tyto postupy využít jako interdisciplinární inspiraci a aplikovat je v rámci svého oboru. Kurz je rozvržen do následujících tematických okruhů a forem práce:				
	<div><div>1.</div><div>K čemu je historie? Studenti se prostřednictvím souboru krátkých textů seznamují s různými přístupy ke společenské funkci historie. Promýšlejí, jak je historie přítomná ve veřejném prostoru, a reflektují možnou roli historika či historičky v širším kulturním kontextu.</div></div> <div><div>2.</div><div>Jak pracovat s prameny? Studenti se prostřednictvím četby krátkých textů seznamují postupy a metodami, jež historičky a historici užívají při analýze a interpretaci pramenů, aby stanovili jejich výpovědní hodnotu pro poznání minulosti.</div></div> <div><div>3.</div><div>Historická digitální dílna I. Studenti se v online prostředí seznamují se sadami anotovaných pramenů. Volí si konkrétní sadu a pokoušejí se určit, s jakým tématem mohou souviset, a formulují badatelskou otázku.</div></div> <div><div>4.</div><div>Co je historicky významné? Na příkladu konkrétní historické události či dlouhodobějšího procesu, jež měly výrazný dopad na společnost (např. křížové války, vynález knihtisku, ekonomická krize 1929, listopad 1989 apod.), se studenti seznamují s různými výklady minulosti. Uvědomují si, co tyto výklady ovlivňuje. Zamýšlejí se nad postupy, jejichž prostřednictvím badatelé z historie vytváří téma, předmět výzkumu.</div></div> <div><div>5.</div><div>Historická dílna II. Studenti pracují s prameny ve zvolené sadě a navazují na předchozí volbu tématu a rámcové badatelské otázky. Pokoušejí se krok po kroku o analýzu a interpretaci jednotlivých pramenů. Výsledky práce zanesou do digitálního prostředí. Pracují na anotaci problému (badatelská otázka, dílčí podotázky, užití metody a koncepty, výpovědní hodnota pramenů).</div></div>				

6. Trvání a změna. Studenti se prostřednictvím krátkých ukázek z odborné literatury seznamují s různými způsoby periodizace významných historických procesů. Sledují na konkrétních případech, jak historik pracuje s trváním a změnou. Na základě sady pramenů k vybranému historickému problému posléze sami vytvářejí dvě možné periodizace.
7. Příčina a důsledek. Studenti se prostřednictvím krátkých ukázek z odborné literatury seznamují s různými způsoby vysvětlení historické kauzality. Sledují na konkrétních případech, jak historik formuje vztah příčiny a důsledku s trváním a změnou. Na základě zvolené sady pramenů posléze sami formulují dva možné kauzální výklady.
8. Perspektiva. Studenti se prostřednictvím krátkých ukázek z odborné literatury seznamují s rolí perspektivy v historiografii. Pokoušejí se na základě multiperspektivní kompozice pramenů zorientovat v dané události a porozumět jednání historických aktérů. Uvědomují si význam aktérské perspektivy pro poznání minulosti. Zároveň se seznamují s významem perspektivy pro metodologii výzkumu. Volbou konkrétní metody zaujímají historička či historik specifický úhel pohledu, studují historické téma z určité perspektivy.
9. Historická dílna III. Studenti pracují s prameny v digitální historické dílně. Pokoušejí se do práce s prameny integrovat koncepty trvání a změny, příčiny a důsledku, zaujetí perspektivy.
10. Historická dílna IV. Prezentace konečných výsledků práce v rámci digitální historické dílny, diskuze a hodnocení pedagogem.

Předmět byl podpořen z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, projekt Zvýšení kvality vzdělávání UK a jeho relevance pro potřeby trhu práce CZ.02.2.69/0.0/16_015/0002362.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Studijní literatura

BLOCH Marc, Obrana historie, aneb historik a jeho řemeslo. Argo, Praha 2011.
 BUDDE Gunilla, FREIST Dagmar, GÜNTHER-ARNDT Hilke, Geschichte: Studium – Wissenschaft – Beruf. Akademie Verlag, Berlin 2008.
 CULLEN Jim, Essaying the Past: How to Read, Write and Think about History. Wiley-Blackwell, Oxford 2013.
 GUREVIČ, Aron, Historikova historie. Argo, Praha 2007.
 HOWELL Martha, PREVENIER Walter, From Reliable Sources: An Introduction to Historical Methods. Cornell University Press, London 2001.
 JORDANOVA Ludmilla, History in Practice. Hodder Education, London 2000.
 Kolektiv autorů, Úvod do studia dějepisu 1-2. Masarykova univerzita, Brno 2014.
 LÉVESQUE Stéphane, Thinking Historically: Educating Students for the Twenty-first Century, University of Toronto Press, Toronto 2008.
 MORTON Tom, SEIXAS Peter, The Big Six Historical Thinking Concepts. Nelson Education, Toronto 2013.
 STORCHOVÁ Lucie (ed.), Koncepty a dějiny: proměny pojmů v současné historické vědě. Scriptorium, Praha 2014.

Literatura bude ve formě komentované antologie dostupná v rámci elearningového prostředí Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Úvod do religionistiky				
Typ předmětu	povinně volitelný			doporučený ročník / semestr	Od 1 / ZS
	předmět profilujícího základu				
Rozsah studijního předmětu	2/–	hod.	26	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	Přednáška		
Další požadavky na studenta	Zápočet bude možno získat za osmistránkovou písemnou práci na kterékoli z probíraných témat. Ideální jsou taková témata, v nichž student dokáže látku probíranou na přednáškách vztáhnout k nějaké problematice, s níž se setkává v rámci svého oboru.				
Garant předmětu	doc. Radek Chlup, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	50 %				
Vyučující	Jan Kozák, Ph.D., Martin Pehal, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	Cyklus přednášek je určen pro studenty nereligionistických oborů, kteří se nicméně při svém studiu s náboženstvím setkávají a potřebují vědět, jak s ním zacházet. Většina přednášek proto bude sledovat vztah náboženství k různým nenáboženským oblastem (politika, ekonomie, věda apod.) a bude ukazovat, v čem se náboženství s těmito oblastmi může prolínat, a v čem se od nich naopak liší, a na co si proto je třeba dát při studiu takovýchto interakcí pozor. Velký důraz bude kladen na rozptylování rozličných předsudků či zjednodušení, s nimiž se v souvislosti s náboženstvím lze často setkat u akademiků nereligionistů.				
Sylabus					
<ul style="list-style-type: none"> – Náboženství a politika – Náboženství a materiálně-ekonomická rovina – Náboženství a násilí – Náboženství a věda – Magie a náboženství – Posvátné a profánní: jejich oddělení a prolínání – Mýtus I: Mýtus a dějiny – Mýtus II: Logika symbolů – Náboženská praxe I: rozdíl mezi teoretickou konstrukcí náboženství a reálnou praxí – Náboženská praxe II: praxe jako neintelektualistický způsob vytváření smyslu					
Studijní literatura	Literaturu bude každému studentovi doporučována individuálně na základě zvoleného tématu práce. V úvahu připadají například následující tituly:				
Bataille, Georges, <i>Prokletá část. Teorie náboženství</i> , Praha: Hermann a synové, 1998 Bloch, Maurice, <i>Prey Into Hunter</i> , Cambridge: Cambridge University Press, 1992 Eliade, Mircea, <i>Posvátné a profánní</i> , př. Filip Karfik, Praha: Oikúmené, 2006 ² Eller, Jack David, <i>Introducing Anthropology of Religion: Culture to the Ultimate</i> , London: Routledge, 2007, kap. 9: „Religious Violence“ Peters, Ted, „Science and Religion“, in Lindsay Jones (ed. in chief), <i>Encyclopedia of Religion</i> , 2nd ed., Farmington Hills, MI: Thomson Gale, s. 8180–8196 Robertson, Roland, „Economics and Religion“, in Lindsay Jones (ed. in chief), <i>Encyclopedia of Religion</i> , 2nd ed., Farmington Hills, MI: Thomson Gale, s. 2668–2677 Segal, Robert A., <i>Stručný úvod do teorie mýtu</i> , přel. Lucie Valentinová, Praha: ExOriente, 2017 Tambiah, Stanley. <i>Magic, Science and the Scope of Rationality</i> . Cambridge: Cambridge University Press, 1990. Urban, Hugh B., „Politics and Religion: An Overview“, in Lindsay Jones (ed. in chief), <i>Encyclopedia of Religion</i> , 2nd ed., Farmington Hills, MI: Thomson Gale, s. 7248–7260					

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Úvod do lingvistiky			
Typ předmětu	povinně volitelný předmět profilujícího základu		doporučený ročník / semestr	1/ZS
Rozsah studijního předmětu	2/–	hod.	26	kreditů 3
Dvousemestrální předmět	Ne			
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	Přednáška	
Další požadavky na studenta				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Mgr. Magdalena Zíková, Ph.D.			
Zapojení garanta do výuky předmětu	30 % Garant předmětu zajišťuje výuku vybraných témat, správu moodlu a celkovou administraci kurzu (organizaci zkoušek, komunikaci se studenty atd.).			
Vyučující	doc. Mirjam Fried, Ph.D., doc. PhDr. Jiří Nekvapil, CSc.			
Stručná anotace předmětu	<p>Obecný úvod do studia podstaty jazyka jako systému, který zároveň představuje svébytnou mentální činnost sloužící ke komunikaci ve společnosti. Studenti se seznámí se základní lingvistickou terminologií v hlavních jazykovědných disciplínách a s typem problémů a otázek, které si lingvisté kladou. Také získají povědomí o základních konturách jazykové evoluce a vzhled do univerzálních vlastností gramatických systémů.</p> <p>Tematické okruhy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Jazyk a lingvistika. Stručná historie lingvistiky. Význam slov. Sémiotika. Fonetika a fonologie Morfologie. Druhy morfémů. Morfologická typologie. Syntax. Složková syntax. Syntaktické vs. sémantické role. Pragmatika. Mluvní akty. Konverzační maximy. Sociolingvistika. Jazykový kontakt. Jazykový vývoj. Jazykové změny ve fonologii. Jazykový vývoj. Jazykové změny v sémantice a gramatice. Genealogická klasifikace jazyků světa. Lingvistická typologie. Kognitivní základy komunikace. Psycholingvistika a neurolingvistika Grafická stránka jazyka. Znakové jazyky.			
<p><i>Předmět byl podpořen z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, projekt Zvýšení kvality vzdělávání UK a jeho relevance pro potřeby trhu práce CZ.02.2.69/0.0/16 015/0002362.</i></p>				
<div><div></div><div><p>EVROPSKÁ UNIE</p><p>Evropské strukturální a investiční fondy</p><p>Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání</p></div><div><p>MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY</p></div></div>				
Studijní literatura	<p>Povinná literatura</p> <p>Fromkin, Victoria & Hyams, Nina M. & Rodman, Robert. 2014. <i>An introduction to language</i>. 10th edition. Australia: Wadsworth Cengage Learning.</p>			

O'Grady, William & Archibald, John. 2016. *Contemporary Linguistic Analysis*. 8th edition. Pearson Canada.

Yule, George. 2010. *The study of language*. Cambridge: Cambridge University Press.

Doporučená literatura

Aitchinson, Jean. 2012. *Language Change: Progress or Decay?* 4th edition. Cambridge: Cambridge University Press.

Ashby, Michael, Maidment, John A. 2015. *Úvod do obecné fonetiky*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum.

Austin, J. L. 2000. *Jak udělat něco slovy*. Praha: Filosofie - nakladatelství Filosofického ústavu AV ČR.

Baker, Anne E. & Hengeveld, Kees. 2012. *Linguistics*. Oxford: Wiley-Blackwell.

Croft, W. & Cruse, A. D. 2004. *Cognitive Linguistics*. Cambridge, MA: Cambridge University Press.

Baker, Anne, van der Bogaerde, Beppie, Pfau, Roland & Schermer, Trude. 2016. *The Linguistics of Sign Languages*. Amsterdam: John Benjamins.

de Groot, Annette M. B. 2015 *Language and cognition in bilinguals and multilinguals: an introduction*. London: Routledge.

Fernandézová, E. & Smithová Cairnssová, H. 2014. *Základy psycholingvistiky*. Praha: Karolinum.

Gussman, E., S. R. Anderson, J. Bresnan, B. Comrie, W. Dressler, and C. J. Ewan. 2002. *Phonology: Analysis and theory*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Haspelmath, Martin & Sims, Andrea D. 2015. *O čem je morfologie*. Praha: Karolinum.

Chromý, Jan. 2014. *Základy sociolingvistiky: učební materiál pro studenty oboru Český jazyk a literatura* [online]. Praha: Nakladatelství Karolinum.

Lakoff, George. 2006. *Ženy, oheň a nebezpečné věci: co kategorie vypovídají o naší mysli*. Praha: Triáda.

Levinson, Stephen C. 1983. *Pragmatics*. Cambridge: Cambridge University Press.

Milroy, Lesley & Gordon, Matthew J. 2012. *Sociolingvistika: metody a interpretace*. Praha: Karolinum.

Moravcsik, Edith. A. 2006. *An Introduction to Syntax. Fundamentals of Syntactic Analysis*. London, New York (NY): Continuum.

Pereltsvaig, Asya. 2012. *Languages of the world: an introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.

Sampson, Geoffrey. 2015. *Writing systems*. 2nd edition. Sheffield, UK: Equinox.

van Valin, Robert D. 2001. *An introduction to syntax* [online]. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Velupillai, Viveka. 2015. *Pidgins, creoles and mixed languages: an introduction*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.

Velupillai, Viveka. 2012. *An Introduction To Linguistic Typology*. Amsterdam: Benjamins.

Komplexní výuková podpora v moodlu.

B-III – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Úvod do literární vědy			
Typ předmětu	povinně volitelný předmět profilujícího základu		doporučený ročník semestr	Od 1 / ZS
Rozsah studijního předmětu	2/–	hod.	26	kreditů 3
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence	Nejsou.			
Způsob ověření studijních výsledků	zápočet		Forma výuky	přednáška
Forma způsobu ověření studijních výsledků a další požadavky na studenta	Test ověřující osvojení základní terminologie a schopnost její aplikace při práci s literárním textem			
Garant předmětu	Prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.			
Zapojení garanta do výuky předmětu	Vyučuje celý rozsah předmětu.			
Vyučující	Mgr. Josef Šebek, Ph.D. (asistence při atestování předmětu)			
Stručná anotace předmětu	<p>Předmět je založen na výkladu základních rysů poetiky literárního textu a s ní souvisejících kontextových entit – autora a recipienta; skrze ně se do výkladu dostávají také elementární poznatky literárněhistorické. Výklad osciluje mezi abstraktnějšími pojmy konceptuální povahy, díky nimž získají posluchači základní povědomí i o premisách jednotlivých metodologických přístupů, a mezi pojmy popisného charakteru. Absolvování předmětu by mělo studentovi poskytnout základní nástroje pro popis, analýzu, výklad a interpretaci literárního textu.</p> <p>Základní tematické okruhy a k nim se vážící pojmy</p> <p>1) Úvod: Hledání pojmosloví a způsobů jeho hierarchizace z hlediska vývojového příběhu literárněvědných metodologií 19. – 21. století</p> <p>2 Autor autor jako psychofyzická bytost a jméno autora jako funkce; autorský záměr; autostylizace, autorský subjekt/osobnost, obraz autora, implikovaný autor, modelový autor; autenticita; záměrnost a nezáměrnost; psaní jako svěbytná činnost;</p> <p>3) a) Literární text znaky textu; roviny/vrstvy textu; artefakt a estetický objekt; text a dílo; sémantické gesto; pojmenování v literatuře jako znak; význam a smysl textu; denotace a konotace; význam a reference; mimésis a literárnost; fiktivnost a fikčnost; explicitní a implicitní textové subjekty v jednotlivých literárních druzích (postava, vypravěč, lyrický subjekt, adresát); textovost a intertextovost; výrazový prostředek, motiv, téma; estetická funkce, norma a hodnota;</p> <p>3) b) Text vyprávění (epický text) svět příběhu: postavy, prostor, čas, děj; svět diskursu: vypravěč – vypravěčské způsoby; vyprávěcí situace, typy promluv, fokalizace; syžet a fabule;</p> <p>3) c) Lyrický text básnické pojmenování, obrazné pojmenování: metafora, metonymie, symbol, alegorie; básnické figury elementární versologie: typy verše; větné a veršové členění; metrum a rytmus; rým a jeho typy a funkce; eufonie a kakofonie; prostředky tematického, veršového a grafického uspořádání;</p> <p>3) d) Drama jako literární text a jako divadelní představení dramatické žánry, komplementární prvky jevištní realizace, typy řeči v dramatu, autorské poznámky a jejich transpozice, dramatická postava a prostor, dialog a monolog;</p> <p>4) Recipient recepce, percepce, propriocepce; fungování paměti a proces zapomínání; konkretizace, autentifikace; čtenářská kompetence; empirický, implikovaný a modelový vnímatel;</p> <p><i>Předmět byl podpořen z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, projekt Zvýšení kvality vzdělávání UK a jeho relevance pro potřeby trhu práce CZ.02.2.69/0.0/16_015/0002362.</i></p>			

Studijní literatura a studijní pomůcky

Povinná literatura:

Ad 1) Úvod:

Culler, J.: Krátký úvod do literární teorie. 2., rozš. vyd. Brno 2015

Ad 2) Autor:

Mukařovský, J.: Záměrnost a nezáměrnost v umění (1943). In: Studie z estetiky. Praha 1966, s. 89-108

Foucault, M.: Co je autor? In: Diskurs, autor, genealogie. Praha 1994, s. 42-62

Eco, U.: Vcházíme do lesů. In: Šest procházek literárními lesy. Olomouc 1997, s. 7-40

Ad 3) Text:

Lotman, J.: Pojem textu. In: Štruktúra umeleckého textu. Bratislava 1990, s. 64-72

Jakobson, R.: Co je poezie? (1934). In: Poetická funkce. Praha 1995, s. 23-33

Ingarden, R.: Základní struktura literárního díla. In: Umělecké dílo literární. Praha 1989, s. 41-45

Červenka, M.: Význam a nositel významu v literárním díle. In: Významová výstavba literárního díla. Praha 1993, s. 37-55

Jakobson, R.: Lingvistika a poetika (1960). In: Poetická funkce. Praha 1995, s. 74-105

Eco, U.: Malé světy. Česká literatura 45, 1997, č. 6, s.

Doležel, L.: Mimesis a možné světy. Česká literatura 45, 1997, č. 6, s. 600-624

Doležel, L.: Typy narativních promluv. In: Narativní způsoby v české literatuře. Praha 1993, s. 9-42

Helmstetter, R.: Lyrický postup. Lyrika, báseň a básnická řeč. In: Úvod do literární vědy (ed. M. Pechlivanos et al.). Praha 1999, s. 36-51

Struck, W.: Drama a divadlo. In: Úvod do literární vědy (ed. M. Pechlivanos et al.). Praha 1999, s. 85-88

Ad 4) Recipient:

Ingarden, R.: „Život“ literárního díla. In: Umělecké dílo literární (1930). Praha 1989, s. 329-352

Iser, W.: Apelová struktura textů. In: Čtenář jako výzva. Brno 2001, s. 39-61

Doporučená literatura:

Ad 1) Úvod:

Nünning, A.: Lexikon teorie literatury a kultury. Brno 2006.

Müller, R. – Šidák, P., eds.: Slovník novější literární teorie. Praha, 2012.

Pechlivanos, M. et al, eds. Úvod do literární vědy. Praha 1999

Ad 2) Autor:

Finck, A.: Pojem subjektu a autorství. K teorii a dějinám autobiografie. In: Úvod do literární vědy (ed. M. Pechlivanos et al.). Praha 1999, s. 279-289

Rieger, S.: Funkce autora a knižní trh. In: Úvod do literární vědy (ed. M. Pechlivanos et al.). Praha 1999, s. 151-167

Mukařovský, J.: Básník a dílo (pol. 40. let). In: Studie z poetiky. Praha 1982, s. 246-255

Mathauser, Z.: Teoretické dvojníky životopisného autora. In: Estetika racionálního zření. Praha 1999, s. 82-87

Jankovič, M.: Perspektivy sémantického gesta. In: Nesamozřejmost smyslu. Praha 1991, s. 11-40

Ad 3) Text:

Macurová, A.: Slovesný text: Rezultát a východisko komunikačních aktivit. In: Text a komunikace: Jazyk v literárním díle a ve filmu. Praha 1992, s. 11-18

Barthes, R.: Označované a označující; Denotace a konotace. Vše in: Nulový stupeň rukopisu. Základy sémiologie. Praha 1967, s. 81-95, 123-126

Mukařovský, J.: Básnické pojmenování a estetická funkce jazyka (1938). In: Studie z estetiky. Praha 1982, s. 55-60

Mukařovský, J.: O jazyce básnickém IV. Slovo v básnictví (1940). In: Studie z poetiky. Praha 1982, s. 115-124

Mukařovský, J.: Básnická sémantika. In: Básnická sémantika. Praha 1995, s. 62-74

Jakobson, R.: Dva aspekty jazyka a dva typy afatických poruch. In: Poetická funkce. Jinočany 1995, s. 55-73

Ricoeur, P.: Metafora a symbol. In: Teória interpretácie: Diskurz a prebytok významu. Bratislava 1997, s. 66-96

Mathauser, Z.: Metafora v systému duchovních útvarů. In: Estetické alternativy. Praha 1995, s. 55-63

Mathauser, Z.: Básnivá doslovnost a metaforičnost v teorii R. Jakobsona. In: Estetika racionálního zření. Praha 1999, s. 112-119.

- Mukařovský J.: O jazyce básnickém V. Významová dynamika kontextu (1940). In: Studie z poetiky. Praha 1982, s. 124-130
- Hausenblas, K.: Sémantické kontexty v básnickém díle. In: Výstavba jazykových projevů a styl. Praha 1971, s. 101-113
- Červenka, M.: Významové komplexy I: Obecná typologie. Významové komplexy II: Základní složky tematické výstavby. In: Významová výstavba literárního díla. Praha 1993, s. 77-104
- Mareš, P.: Styl, text, smysl: Obecné otázky. In: Styl, text, smysl: O slovesném díle Josefa Čapka. Praha 1987, s. 11-38
- Mukařovský, J.: Umění jako semiologický fakt (1934). In: Studie z estetiky. Praha 1966, s. 85-88
- Červenka, M.: Literární dílo jako znak. In: Významová výstavba literárního díla. Praha 1993, s. 131-144
- Mathauser, Z.: Model umělecké situace. In: Estetika racionálního zření. Praha 1999, s. 25-42
- Aristoteles: O básnictví vůbec. In: Poetika (přel. Milan Mráz). 8. vyd. Praha 1996, s. 59-67
- Auerbach, E.: Odyseova jízva. In: Mimesis. 2. vyd. Praha 1997, s. 9-26
- Goodman, N.: Slova, věty, díla, světy. In: Způsoby světatvorby. Bratislava 1996, s. 13-33
- Goodman, N.: Konstruování faktů. In: Způsoby světatvorby. Bratislava 1996, s. 104-119
- Homoláč, J.: Transtextovost a její typy. In: Intertextovost a utváření smyslu v textu. Praha 1996, s. 41-57
- Schahadat, S.: Intertextovost: Čtení - text - intertext. In: Úvod do literární vědy (ed. M. Pechlivanos et al.). Praha 1999, s. 357-367
- Warning, R.: Imitatio a intertextualita. In: Čtenář jako výzva. Brno 2001, s. 63-99
- Tyňanov, J.: O literární evoluci (1927). In: Literární fakt. Praha 1988, s. 189-201
- Vodička, F.: Literární historie, její problémy a úkoly (1942). In: Struktura vývoje. 2., rozš. vyd. Praha 1998, s. 17-78
- Meyer, H.: Literární žánr. In: Úvod do literární vědy (ed. M. Pechlivanos et al.). Praha 1999, s. 74-85
- Stanzel, F.: Zprostředkovanost jako druhový znak vyprávění. In: Teorie vyprávění. Praha 1989, s. 12-34
- Stanzel, F.: Revidovaná verze typických vyprávěcích situací. In: Teorie vyprávění. Praha 1989, s. 63-100
- Todorov, T.: Poetika. In: Poetika prózy. Praha 2000, s. 11-93
- Tyňanov, J. N.: Smysl slova ve verši. In: Literární fakt. Praha 1988, s. 467-533
- Jakobson, R.: Jazyk v akci. In: Poetická funkce. Jinočany 1995, s. 605-621
- Procházka, M.: O povaze dramatického textu. In: Znak dramatu a divadla. Praha 1988, s. 11-30
- Veltruský, J.: Dramatický text jako součást divadla. Drama jako literární dílo a divadelní představení. Praha 1994, s. 77-101
- Ad 4) Recipient:
- Vodička, F.: Problematika ohlasu Nerudova díla (1941). In: Struktura vývoje. 2. vyd. Praha 1998, s. 283-321
- Macurová, A.: Subjekty a text. In: Proměny subjektu I (red. Daniela Hodrová). Praha, b. d., s. 31-37
- Stierle, K.: Co je recepce u fikčních textů. In: Čtenář jako výzva. Brno 2001, s. 199-224

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Úvod do práce s jazykovými korpusy				
Typ předmětu	povinně volitelný předmět profilujícího základu			doporučený ročník / semestr	Od 1/ZS nebo LS
Rozsah studijního předmětu	1/1	hod.	26	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	přednáška/seminář		
Další požadavky na studenta	prezentace samostatného výzkumu s využitím korpusů				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	doc. Mgr. Václav Cvrček, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	25 % výuka musí z prostorových důvodů probíhat v několika paralelkách, které povedou různí vyučující				
Vyučující	doc. Mgr. Václav Cvrček, Ph.D. Mgr. Michal Křen, Ph.D. Mgr. Lucie Chlumská, Ph.D. Mgr. Dominika Kovářiková, M.A., Ph.D.				
Stručná anotace předmětu					
<p>Kurz propojuje teoretické poznatky z korpusové lingvistiky s praktickým nácvikem využívání jazykových korpusů ve filologickém i nefilologickém výzkumu. Po jeho absolvování budou studenti schopni samostatně využívat jazykové korpusy (ČNK i dalších jazyků) pro svůj vlastní výzkum. Seznámí se s běžně užívanými nástroji pro práci s korpusem a základními metodami vyhodnocování výsledků.</p> <p>Osnova předmětu po jednotlivých týdnech:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod: co je jazykový korpus a jeho využití v empirickém výzkumu jazyka; korpusová lingvistika a její stručná historie 2. Korpusové nástroje a portály; druhy korpusů; základy práce s korpusovým vyhledávačem KonText 3. Možnosti práce s konkordancí; absolutní, relativní a redukovaná frekvence; filtrování 4. Anotace korpusů (lemmatizace, morfologické a syntaktické značkování); specifika anotace korpusů mluveného jazyka, korpusů diachronních a specializovaných (akvizičních, autorských atp.) 5. Frekvenční distribuce podle pozičních i strukturních atributů a její interpretace; Zipfovy zákony a další statistické vlastnosti textů a korpusů; základní metody statistického vyhodnocování korpusových výsledků 6. Dotazování pomocí regulárních výrazů 7. Dotazovací jazyk CQL, kombinace různých atributů při dotazování; sestavování složitějších dotazů s využitím strukturních značek 8. Reprezentativnost a žánrové složení korpusu; vytváření subkorpusů; jazyková variabilita v korpusu 9. Korpusový přístup ke gramatice 10. Využití korpusů v lexikologii/lexikografii; kolokace, koligace a sémantická prozodie; asociační míry 11. Paralelní korpusy; možnosti kontrastivního korpusového výzkumu; korpusy světových jazyků 12. Korpusová analýza diskurzu v současné i historické perspektivě (nástroje KWords, SyD) 13. Prezentace studentského výzkumu s využitím korpusových dat					
Studijní literatura					
<p>Povinná literatura:</p> <p>Baker, P.(2006): Using Corpora in Discourse Analysis. Continuum, London. (úvodní kapitola)</p> <p>Cvrček, V. – Kovářiková, D. (2011): Možnosti a meze korpusové lingvistiky. <i>Naše řeč</i> 94/3, s. 113-133.</p> <p>McEnery, T. – Hardie, A. (2012): <i>Corpus linguistics: method, theory and practice</i>. Cambridge University Press.</p> <p><i>Kurz práce s ČNK</i>. Dostupný z https://wiki.korpus.cz/doku.php/kurz:uvod</p> <p><i>Manuál rozhraní KonText</i>. Dostupný z https://wiki.korpus.cz/doku.php/manualy:kontext:index.</p> <p>Doporučená literatura:</p> <p>Aijmer, K. (ed.) (2009). <i>Corpora and Language Teaching</i>. Amsterdam/Philadelphlia: John Benjamins.</p> <p>Baayen, H. R. (2008): <i>Analyzing Linguistic Data</i>. Cambridge University Press, Cambridge.</p>					

- Biber, D. (1993): Representativeness in Corpus Design. *Literary and Linguistic Computing* Vol. 8, No. 4, s. 243–258.
- Biber, D. – Conrad S. – Reppen R. (1998): *Corpus Linguistics. Investigating Language Structure and Use*. Cambridge University Press, Cambridge.
- Biber, D. – Reppen, R. (2015): *The Cambridge Handbook of English Corpus Linguistics*. Cambridge University Press, Cambridge.
- Biber, D. – Conrad, S. (2009): *Real Grammar*. Pearson Longman. NY.
- Sampson, G. – McCarthy, D. (eds) (2004): *Corpus Linguistics: Readings in a Widening Perspective*. Continuum London.
- Cvrček, V. (2013): *Kvantitativní analýza kontextu*. NLN, Praha.
- Cvrček, V. et al. (2010): *Mluvnice současné češtiny*. Karolinum, Praha.
- Cvrček, V. – Čermáková, A. – Křen, M. (2016): Nová koncepce synchronních korpusů psané češtiny. *Slovo a slovesnost*, 77 (2), (s. 83–101).
- Čermák, F. – Blatná, R. (eds) (2006): *Korpusová lingvistika: Stav a modelové přístupy*. NLN, Praha.
- Čermáková, A. (2009): *Valence českých substantiv*. NLN, Praha. (úvodní kapitola)
- Čermáková, A. – Chlumská, L. – Malá, M. (eds) (2016): *Jazykové paralely*. NLN, Praha.
- Evert, S.: How Random is a Corpus? The Library Metaphor. *Zeitschrift für Anglistik und Amerikanistik* 54(2), s. 177-190.
- Gries, S. Th. – Wulff, S. – Davies, M. (eds) (2010): *Corpus-linguistic Applications*, Rodopi.
- Gries, S. Th. (2009): *Quantitative Corpus Linguistics with R*, Routledge.
- Hunston, S. (2002): *Corpora in Applied Linguistics*. Cambridge University Press.
- Cheng, W. (2012): *Exploring Corpus Linguistics: Language in Action*. Routledge.
- Chlumská, L. (2014). Není korpus jako korpus. Korpusy v kontrastivní lingvistice a translatologii. In *Časopis pro moderní filologii*, 96, 2/2014, 221-232.
- Jelínek, T. (2008): Nové značkování v Českém národním korpusu. *Naše řeč*, 91, 1, s. 13–20.
- Kovářiková, D. (2017): *Kvantitativní charakteristiky termínů*. NLN, Praha.
- Kopřivová, M. – Waclawicová, M. (2008): *Čeština v mluveném korpusu*. NLN, Praha.
- Kopřivová, M. (2006): *Valence českých adjektiv*. NLN, Praha.
- Křen, M. (2013): *Odras jazykových změn v synchronních korpusech*. NLN, Praha.
- Levshina, N. (2015). *How to do Linguistics with R. Data exploration and statistical analysis*. John Benjamins.
- Lindquist, H. (2009): *Corpus Linguistics and the Description of English*. Edinburgh University Press, Edinburgh.
- McEnery, T. – Xiao, R. – Tono, Y. (2006): *Corpus-based Language Studies*. Routledge, London.
- Oakes, M. P. (1998): *Statistics for Corpus Linguistics*. Edinburgh University Press, Edinburgh.
- Osolsobě, K. (2014): *Česká morfologie a korpusy*. Karolinum, Praha.
- Petkevič, V. (2014): Problémy automatické morfologické disambiguace češtiny. *Naše řeč*, 97, 4, s. 194–207.
- Sinclair J. (2003): *Reading Concordances. An Introduction*. Pearson Longman London
- Sinclair J. (1991): *Corpus Concordance Collocation*. Oxford, Oxford University Press.
- Sinclair, J. (2004): *Trust the text*. Routledge, London.
- Stubbs M. (2001): *Words and Phrases*. Blackwell, Oxford.
- Teubert W., – Čermáková, A. (2007): *Corpus Linguistics. A Short Introduction*. Continuum London.
- Teubert, W. - Krishnamurthy, R. (eds.) (2007): *Corpus Linguistics Vol. I-VI, Critical Concepts in Linguistics*, Routledge 2007.
- Tognini-Bonelli E. (2004): *Corpus Linguistics at Work*. John Benjamins, Amsterdam.